

Cumhurbaşkanlığı Yatırım ve Finans Ofisi Başkanı A.Burak Dağlıoğlu:

Türkiye, uluslararası yatırımcılar için güvenli bir liman

**İTÜ ENERJİ ENSTİTÜSÜ MÜDÜRÜ
PROF. DR. ADNAN MİDİLLİ:**

**Sürdürülebilir
dünya için nükleer
enerji şart**

**WAT MOTOR GENEL MÜDÜRÜ
ALP KARAHASANOĞLU:**

**Türkiye'den yapılan
ihracatın çoğu WAT
Motor imzasını taşıyor**

**ÖZEN MENSUCAT GENEL MÜDÜRÜ
DR. AHMET TEMİROĞLU:**

**İhracat müşterin
hazır değilse
Mısır'a gitme**

**TEDMER BAŞKANI
BÜLENT ŞENVER:**

**Yapay zekada
hiçbir zaman
vicdan olmayacak**

ÇERKEZKÖY ORGANİZE
SANAYİ BÖLGESİ

DİJİTAL
ROZET

Türkiye'nin İlk Dijital Rozetli OSB'si
Çerkezköy Organize Sanayi Bölgesi

RAFYAP®
DİZAYN
MARKET EKİPMANLARI ve DEPOLAMA RAF SİSTEMLERİ

RAFSO®
KIRTASIYE, ECZANE ve AĞAŞA MAĞAZA SİSTEMLERİ

Fikirlerinize Değer Katar..!

» SIRT SIRT
RAF SİSTEMİ «

» MEKİK
RAF SİSTEMİ «

» DRIVE - IN
RAF SİSTEMİ «

**"AKILLI DEPO
RAF
SİSTEMLERİNDE
ÇÖZÜM
ORTAĞINIZ..."**

» KAYAR
RAF SİSTEMİ «

» MEZANIN
RAF SİSTEMİ «

» ASRS
RAF SİSTEMİ «

Fabrika: Gazitepe Mah. Fabrikalar Cad. No:23-25
Silivri/İSTANBUL/TÜRKİYE TEL: 0212 855 03 61

www.rafso.com
www.rafyapdizayn.com.tr

Sahibi

Eyüp SÖZDİNLER

Çerkezköy Organize Sanayi Bölgesi
Yönetim Kurulu Başkanı

Genel Koordinatör

F. Çiğdem BAYKAL

ÇOSB Bölge Müdürü

Genel Yayın Müdürü (Sorumlu)

Giray DUDA

girayduda@gmail.com

Görsel Yönetmen

Türkel HOCAOĞLU

turkel_hocaoglu@hotmail.com

Yayın Kurulu

Vahap MUNYAR, Celal TOPRAK,
Eyüp SÖZDİNLER, Natan YAKUPPUR,
M. Gürdal ADAL, Levent ŞİŞMAN, Mete Han
PEKOL, Ahmet TEMİROĞLU

Katkıda bulunan

Gökhan İNCE

Reklam ve ilan

Kurumsal İletişim

Savaş AKYILDİRIM

Tel: 0 282 758 11 56 / 1611

kurumsaliletisim@cosb.org.tr

Yönetim Yeri ve İletişim

Global Sanayici Dergisi

Çerkezköy Organize Sanayi Bölge Müdürlüğü

İsmetpaşa Mah. Fatih Bulvarı No:6

59500 Kapaklı-Çerkezköy-TEKİRDAĞ

Tel: 0282 758 11 56 Faks: 0282 758 11 60

cosb@cosb.org.tr, info@sanayicidergisi.com.tr

www.sanayicidergisi.com.tr

Dergi PDF adresi

http://www.cosb.org.tr/tr/COSB_Sanayici_Dergisi

Basıldığı yer: Yeni Devir Gazetecilik ve Matbaacılık

A.Ş. İnönü Mah. Muammer Aksoy Cad. TIR garajı
yolu. Küçükçekmece/İSTANBUL TEL: 0 212 6971000

Yayın türü: Tüm Türkiye’de dağıtılmaktadır.

Basın Kanunu’na göre yerel süreli yayındır.

© Global Sanayici Dergisi, Çerkezköy Organize Sanayi Bölgesi tarafından T.C. yasalarına uygun olarak yayımlanmaktadır. Global Sanayici dergisinin isim ve yayın hakkı Çerkezköy Organize Sanayi Bölgesi’ne aittir. Dergide yayımlanan yazı, fotoğraf, harita, illüstrasyon ve diğer konuların her hakkı saklıdır. İzin alınmadan ve kaynak gösterilmeden alıntı yapılamaz.

Global Sanayici’nin haber, görsel tasarım ve editöryal çalışmaları ARMA MEDYA San. ve Tic. Ltd. Şti. tarafından yapılmaktadır.

Adres: Güneşli 15 Temmuz Mah. Bahar Cad.
Polat İş Merkezi C-Blok 6/2 Zemin Kat 1
PK: 34212 Güneşli -Bağcılar / İstanbul
Tel: 0212 5159708

İÇİNDEKİLER

- **EDİTÖRDEN.....4**
► Uluslararası doğrudan yatırımlardan nükleer enerjiye kadar 80 dolu sayfa.
- **EYÜP SÖZDİNLER5**
► Sabır ve sebatla bekliyoruz.
- **ÇOSB HABER 6-17**
► Trakya Model Fabrika temel atma töreni gerçekleşti.
► ÇOSB’den Ar-Ge başarısı: 15 firma listede. ► ÇOSB Turnuvalarının kupa ve ödül töreni gerçekleşti... ► ÇOSB’de perde, ‘Doğu Ekspresinde Cinayet’ ile açıldı. ► “Caner Yazar Özgür Oynar” ÇOSB’de sahnelendi. ► Atatürk Caddesi modern bir görünüme kavuştu. ► İtfaiye Haftası kutlandı. ► Minik öğrencilere yangın, deprem ve sıfır atık eğitimleri. ► UN Global Compact Türkiye, sürdürülebilirlik için ÇOSB’de buluştu. ► ÇOSB ZEKA’da engelli çalışan ailelerine “Sorunlarla Baş Etme Becerileri Eğitimi”. ► ‘Temel İş Güvenliği’ eğitimleri gerçekleştirildi. ► ÇOSB çalışanları su verimliliği için eğitim aldı. ► Sürdürülebilirlik Platformu’nda ‘İyi Uygulamalar’ paylaşıldı. ► Devlet teşvikleri sanayicilere anlatıldı. ► MTAL’de Cumhuriyet’in 102. Yılı coşkulu törenle kutlandı.
- **İÇİMİZDEN BİRİ 18-23**
► Alp Karahasanoğlu: Türkiye’den yapılan ihracatın çoğu WAT Motor imzasını taşıyor.
- **ULUSLARARASI DOĞRUDAN YATIRIM 24-33**
► A. Burak Dağlıoğlu: Türkiye, uluslararası yatırımcılar için güvenli bir liman.
- **GÖRÜŞ/VAHAP MUNYAR 34-35**
► Bavulu ‘çanta’yla ithal etti Samsonite ile işbirliği kapısını 43 yıl önce açtı.
- **NÜKLEER ENERJİ 36-43**
► Prof. Dr. Adnan Midilli: Sürdürülebilir dünya için nükleer enerji şart.
- **SANAYİ GÖÇÜ 44-46**
► Ahmet Temiroğlu, sanayinin göç ülkesi Mısır’ı anlattı: İhracat müşterin hazır değilse Mısır’a gitme.
- **ARAŞTIRMA47**
► İş Dünyası, 2025’in son aylarına temkinli giriyor.
- **YORUM/CELAL TOPRAK 48-49**
► Çin 6 G’yi konuşuyor.
- **TÜRKİYE - ÇİN YAKINLAŞMASI 50-56**
► Kerem Köfteoğlu: Çin’in yeni hedefi nitelikli üretimin geliştirilmesi.
- **SİBER KORSANLIK 57**
► Yapay Zeka destekli kimlik avı saldırılarında büyük artış.
- **YÖN-ETMEK/Dr.AHMET TEMİROĞLU 58-59**
► İŞYERLERİNDE SESSİZ İSTİFA
- **YAPAY ZEKADA ETİK İLKELER60-68**
► Bülent Şenver: “Yapay zekada hiçbir zaman vicdan olmayacak”.
- **HUKUKÇU GÖZÜYLE/Av. FERHAN ARIKAN 69-71**
► TACİR NEDİR?
- **KÜRESEL TEKNOLOJİ RAPORU72-73**
► Üretim sektörü, yapay zekâ uygulamalarında lider konumda.

Çerkezköy OSB, reklam alanlarıyla
markanızın yanında!

ÇERKEZKÖY OSB

Elektronik Billboard ve
Reklam Panolarına
İlan Vermek İster Misiniz

GİRAY DUDA

Genel Yayın Müdürü

Uluslararası doğrudan yatırımlardan nükleer enerjiye kadar 80 dolu sayfa

Saygıdeğer okurlarımız, Cumhurbaşkanlığı Yatırım ve Finans Ofisi Başkanı A. Burak Dağlıoğlu kendisine yönelttiğimiz sorulara açık ve uzun yanıtlar verdi. Doğrusu bu kadar güzel ve önemli bilgiyi, yatırımların yanı sıra finans, hibe koşullarını da öğrenince sayfalarımızı cömertçe bu röportaja ayırdık. Türkiye'ye gelmeyi düşünen yatırımcılar bu röportajı baştan sona okuyunca pek çok konuda enformasyon sahibi olacaklar.

Akkuyu Nükleer Güç Santralini birinci ünitesi için çalışmalar tüm hızıyla sürüyor. Kesin bir tarih verilme de çok uzun olmayan bir süre içerisinde enerji üretimine başlanacağı konuşuluyor. Ayrıca Sinop ve Trakya'da kurulması planlanan büyük santraller için çalışma ve temasların sürdüğü belirtiliyor. Çernobil ve Fukuşima nükleer kazalarının dehşetini yaşayan dünya, ortaya çıkan koşullar nedeniyle yeniden nükleer santrallere dönüş yaşıyor. Özellikle küçük ve mikro modüler nükleer reaktörler için neredeyse her ülkede yoğun hareketlilik var. İTÜ Enerji Enstitüsü Müdürü Prof. Dr. Adnan Midilli ile yakın zamanda katıldığı nükleer konferans ışığında nükleer enerjiyi her yönüyle konuştuk.

Yapay Zeka'nın etik ilkeleri konusunu çok düşündünüz mü? Aylardır yapay zekayı her yönüyle ele alırken, etik ilkelere yeterince yer vermediğimizi farkettiler. Konuya derinlemesine girince pek çok

kaynak ve etik ilkeler düzenlemeleri ile karşılaştık. Bunların en ayrıntılı olanlarından birisi, uzun yıllardır iş dünyasındaki etik ilkeler üzerine çalışan, bu amaçla dernek ve vakıf kuran sayın Bülent Şenver'in hazırladığı yapay zeka etik ilkeleriydi. Bülent Şenver ile hem konuştuk hem de büyük emek vererek hazırladığı etik ilkelerini sayfalarımıza aktardık.

Zaman zaman günlük gazetelerin ön sayfalarında haberler patlıyor. 'Tekstildiler, fabrikatörler Mısır'a kaçıyor' diye yazılar yazılıyor. Kısa süre önce büyük bir tekstil fabrikasının Türkiye'de 1.500 kişinin çalıştığı fabrikayı kapatarak Mısır'a gitmesi büyük yankı uyandırdı. Sanayicilerin Mısır'a taşınması konusunu, uzun yıllardır bu ülkede üretim yapan ve sık sık bu ülkeye gidip gelen Özen Mensucat Yönetim Kurulu Başkanı Ahmet Temiroğlu ile konuştuk. Sayın Temiroğlu, bu efsanevi konuda bilinmeyenleri anlattı.

Bu sayımızda ayrıca her zaman olduğu gibi Çerkezköy Organize Sanayi Bölgesi ekibinin durmak bilmeden yaptığı çalışmaları, iş dünyasına dönük araştırmaları ve Vahap Munyar, Celal Toprak ile Ferhan Arıkan'ın ilginizi çekecek yazılarını okuyabilirsiniz.

Dergimizi zevkle, dikkatle ve merakla okumanızı dilerim.

Bilgi, emek, üretim dolu güzel günler sizin olsun.

Sabır ve sebatla bekliyoruz

EYÜP SÖZDİNLER

Çerkezköy Organize Sanayi Bölgesi
Yönetim Kurulu Başkanı

Maliye Bakanı sayın Mehmet Şimşek koordinatörlüğünde yürütülen Enflasyonla Mücadele Programı, biz sanayicilerin ve iş dünyasının büyük çoğunluğunun desteğiyle yürütülüyor. Enflasyonun hızla düşürülmesini ve ekonomide herşeyin normale dönmesini doğal olarak hepimiz içtenlikle istiyor ve bekliyoruz. Konulan hedeflerin gerçekleşeceğine inanıyoruz. Sanayi sektörünü doğrudan etkileyen sıkıntıların da sona ereceğini düşünerek ülkemiz adına sabır ve sebatla üstümüzdeki külfete katlanıyoruz.

Ancak, son iki ayda açıklanan enflasyon verileri program hedeflerini bozdu, grafiğin yönünü yukarıya yöneltti, beklenti süresini uzattı. Tüketici fiyatları Eylül ayında yüzde 3,23 ve Ekim ayında 2,43 oranında arttı. Böylece yıllık TÜFE artışı yüzde 32.5'e ulaştı. Sayın Şimşek, kışın yaşanan don olayını tahmin edemediklerini, fiyatların bu nedenle yükselerek enflasyon artışına neden olduğunu açıkladı.

Bununla bağlantılı olarak Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB), 2025 yılına ilişkin enflasyon tahminini yukarı yönlü revize etti. TCMB Başkanı sayın Fatih Karahan, 2025 yılı sonu için daha önce %25-29 seviyesinde açıklanan tahmin aralığının %31-33 olarak güncellendiğini duyurdu.

Sayın Karahan, küresel belirsizliklerin artmış olmasının ve dezenflasyon sürecinin beklenenden daha yavaş ilerlemesinin de tahminlerin güncellenmesine neden olan faktörler arasında yer aldığını belirterek "Son iki ayda enflasyon, tahmin aralığımızın üzerinde gerçekleşti." dedi.

Kolaylıkla tahmin edeceğimiz gibi, bu güncelleme, yıllardır aşağı çekilmesini beklediğimiz faizlerin indirilmesi ihtimalini bu yıl için zora soktu. İş dünyasının finansmana erişim sorunu önümüzdeki aylarda da sık sık gündemde kalmaya devam edecek.

Benzer bir gösterge olan, hemen her yazımda sözünü ettiğim, İstanbul Sanayi Odası Türkiye İmalat PMI verisi ekimde 46,5'e geriledi. Bu rakam, son üç ayın en düşük değeri olarak karşımıza çıktı. Böylelikle endeks, imalat sanayi sektörünün faaliyet koşullarında bozulmanın devam ettiği yönünde sinyal verdi. Üretimde yavaşlama eğilimi tam 19'uncu aya ulaştı.

Benim önemini vurguladığım bu notları, bugüne kadar cool-headed (serinkanlı) tavrını titizlikle koruyan Ankara Sanayi Odası Başkanı sayın Seyit Ardic sesini yükselterek anlattı. ASO Başkanı Ardic, "Tek başına yüksek faiz politikası, enflasyonu kontrol altına almak için yeterli olmadığı gibi, reel sektörü de ciddi biçimde zorluyor. Üretim maliyetleri artıyor, yatırımlar erteleniyor ve krediye erişim neredeyse imkansız hale geliyor. Yapısal reformlarla desteklenmeyen mevcut dezenflasyon politikası, üretimi değil ithalatı teşvik eder hale geldi. Bu tablo sürdürülebilir değildir" dedi.

İzlenen politikaların daha hızlı başarıya ulaşması için bildiklerimizi söylemek, taleplerimizi anlatmak bizim görevimiz. Hepimiz, içinde olduğumuz bu geminin zorlukları yenerek ilerlemesini arzu ediyoruz.

Sanayici arkadaşlarıma güzel günler, iyi çalışmalar diliyorum.

Trakya Model Fabrika temel atma töreni gerçekleşti

Sanayi ve Teknoloji Bakanı Mehmet Fatih Kacır bir dizi açılışlar kapsamında Tekirdağ'ı ziyaret etti. Kacır'ın katılımıyla; "Trakya Model Fabrika Merkezi" nin temel atma töreni, Velimeşe OSB İtfaiye Binası ve Trakya Bilim ve Teknoloji Geliştirme Merkezi açılışları gerçekleştirildi.

Açılış programlarına; Çerkezköy Organize Sanayi Bölgesi (ÇOSB) Yönetim Kurulu Başkan Vekili Natan Yakuppur, Yönetim Kurulu Üyesi M. Gürdal Adal,

Yönetim Kurulu Yedek Üyeleri Metin Güler, Barış Öztuzcu, İlyas Kum ile ÇOSB Bölge Müdürü F. Çiğdem Baykal katıldı.

Temel atma töreninde bir konuşma yapan Sanayi ve Teknoloji Bakanı Mehmet Fatih Kacır, merkezin bölgeye hayırlı olmasını diledi. Konuşmasında, fabrikanın dijital dönüşüm sürecini yakalayarak şehrin sanayisinin rekabet gücünü artıracaklarını vurgulayan Bakan Kacır, Türkiye'nin kalkınma hedeflerine dikkat çekti.

Bakan Kacır, "Son 23 yılda hayata geçirdiğimiz yatırım, istihdam, üretim ve kalkınma hamleleriyle, daha güçlü ve müreffeh bir Türkiye'ye doğru emin adımlarla ilerliyoruz. Bölgemizde ve dünyada yaşanan ekonomik, politik ve sosyal istikrarsızlıklara rağmen Cumhurbaşkanımızın liderliğinde, kalkınma yolculuğumuza durmaksızın devam ediyoruz" ifadelerini kullandı.

ÇOSB'den Ar-Ge başarısı: 15 firma listede

Çerkezköy Organize Sanayi Bölgesi (ÇOSB), 2024 yılında Türkiye'nin Ar-Ge harcamalarına yön veren firmalarıyla adından söz ettirdi. "Turkishtime AR-GE 500" listesine göre, ÇOSB'de faaliyet gösteren tam 15 firma, Türkiye'de en çok Ar-Ge harcaması yapan ilk 500 şirket arasına girmeyi başardı.

ÇOSB Yönetim Kurulu Başkanı Eyüp Sözdinler, yayınladığı mesajda Ar-Ge'nin ve inovasyonun ülke kalkınmasındaki rolüne dikkat çekti. Başkan Sözdinler, "Türkiye'de En Çok AR-GE Harcaması Yapan İlk 500 Firma listesinde yer alan 15 katılımcımızı tebrik ediyor, ülkemizin kalkınmasına vermiş oldukları katkılardan dolayı teşekkür ediyoruz," diyerek listedeki tüm ÇOSB firmalarını kutladı.

► İLAÇ, BEYAZ EŞYA VE OTOMOTİV SEKTÖRLERİ AĞIRLIKTAKİ

2024 yılı verilerine göre "Türkiye'de En Çok Ar-Ge Harcaması Yapan Çerkezköy OSB Firmaları" ve sıralamaları, bölgenin özellikle ilaç, beyaz eşya ve sanayi üretimi alanlarındaki gücünü ortaya koydu.

İşte "Turkishtime AR-GE 500" listesine giren 15 ÇOSB firması ve sıralamaları:

- Arçelik A.Ş.
- Deva Holding A.Ş.
- BSH Ev Aletleri Sanayi ve Ticaret A.Ş.
- Humanis Sağlık A.Ş.
- World Medicine İlaç San. ve Tic. A.Ş.
- Bilim İlaç San. ve Tic. A.Ş.
- Vem İlaç San. ve Tic. A.Ş.
- Samet Kalıp ve Madeni Eşya San. ve Tic. A.Ş.
- Hema Endüstri A.Ş.
- Ulkar Kimya San. ve Tic. A.Ş.

- Exeltis İlaç San. ve Tic. A.Ş.
- Akso Jeneratör San. A.Ş.
- İnan Makine Sanayi ve Tic. A.Ş.
- Rebul Kozmetik San. ve Tic. A.Ş.
- Farel Plastik Elektrik ve Elektronik İmalat San. A.Ş.

Bu başarı, Çerkezköy OSB'nin sadece bir üretim merkezi değil, aynı zamanda teknoloji ve inovasyonun da öncüsü olduğunu bir kez daha kanıtladı.

ÇOSB Turnuvalarının kupa ve ödül töreni gerçekleşti...

Çerkezköy Organize Sanayi Bölge (ÇOSB) Müdürlüğü tarafından, bölgedeki birlik ve dayanışmayı artırmak yönünde gerçekleştirilen Futbol ve Tenis Turnuvalarının başarılı takımları ve sporcuları için Kupa ve Ödül Töreni düzenlendi. Ödül törenine; ÇOSB Bölge Müdürü F. Çiğdem Baykal ile ÇOSB Bölge Müdürlüğü direktör ve birim müdürlerinin yanı sıra takımların oyuncularları ve firma temsilcileri katıldı.

► ÖDÜL TÖRENİ

Futbol Turnuvası'nda dereceye girenlere kupalarını ve ödülleri ÇOSB F. Çiğdem Baykal ve ÇOSB Bölge Müdürlüğü direktör ve birim müdürleri verdi. Törende ayrıca Turnuva Komite Üyelerine ve Futbol Turnuvası hakemine sağladıkları katkılardan dolayı plaket verildi. Ödül ve Kupa Töreninin ardından program kokteyl ile devam etti.

► TURNUVALARA KATILANLAR

Heyecanlı ve çekişmeli anların yaşandığı Futbol Turnuvası'nın bu yıl 17'ncisi, Tenis Turnuvası'nın ise 15'incisi düzenlendi. Futbol Turnuvasına katılan firmaların isimleri şöyle: 3M, ACT Metal, Çerkezköy OSB Müdürlüğü, Deva 1, Deva 2, GF Hakan Plastik, Hattat Holding, Hyosung İstanbul Tekstil, Repkon Savunma, Samet Kalıp, Teknovet İlaç, Vem İlaç, World Medicine İlaç, Boyplast, Bilim İlaç

Tenis Turnuvası'na da ilgi oldukça yoğun oldu. İki ayrı kategori halinde yapılan Tenis Turnuvası'nın kategori isimleri ve katılım sayıları şöyle:

40+ Erkekler: 9 kişi.

Yeni Başlayan Erkekler: 8 kişi.

► FUTBOL TURNUVASININ ŞAMPİYONU HATTAT HOLDİNG A.Ş.

Turnuvanın şampiyonu Hattat Holding A.Ş. oldu. Turnuvanın ikincisi World Medicine İlaç, üçüncüsü ise Deva-1 takımı oldu. Turnuvada En Centilmen Takım George Fischer Hakan Plastik olurken, ACT Metal'dan Murat Yanar 36 golle Gol Kralı oldu. Turnuvanın En İyi Kalecisi ise Hattat Holding A.Ş. takımından Uğur Akyıldız oldu.

► TENİS TURNUVASINDA DERECE YAPANLAR

Tenis Turnuvasında başarı elde edenler şu isimlerden oluştu:

40+ Erkekler Tenis Turnuvası Birincisi: Samet Danış

40+ Erkekler Tenis Turnuvası İkincisi: Suat Koç

Yeni Başlayan Erkekler Tenis Turnuvası Birincisi: Mustafa Emin Yıldırım

Yeni Başlayan Erkekler Tenis Turnuvası İkincisi: Ayhan Eray

ÇOSB'de perde, 'Doğu Ekspresinde Cinayet' ile açıldı

Çerkezköy Organize Sanayi Bölgesi (ÇOSB), 2025-2026 kültür sanat sezonuna, Agatha Christie'nin ölümsüz eseri 'Doğu Ekspresinde Cinayet' adlı tiyatro oyunuyla başlangıç yaptı. ÇOSB Konferans Salonu'nda sahnelenen oyun, bölgedeki sanatseverlerden büyük ilgi gördü.

Tiyatro oyununa; ÇOSB Yönetim Kurulu Başkanı Eyüp Sözdinler, ÇOSB Yönetim Kurulu Başkan Vekili Natan Yakuppur, ÇOSB Yönetim Kurulu Üyesi M. Gürdal Adal, ÇOSB Denetim Kurulu Üyesi Saim Buyruk, ÇOSB Yönetim Kurulu Yedek Üyeleri Dr. Ahmet Temiroğlu, İlyas Kum, Veli Ağ ve Barış Öztuzcu, Kapaklı İlçe Jandarma Komuta-

nı J. Kd. Bçvş Ayhan Aytaç, Çerkezköy Devlet Hastanesi Başhekimi Gökhan Özdemir, ÇOSB Bölge Müdürü F. Çiğdem Baykal ile birlikte çok sayıda tiyatro sever katıldı.

Agatha Christie'nin 1933 yılında İstanbul Pera Palas'ta kaleme aldığı kült eserin tiyatro uyarlamasında, efsanevi dedektif Hercule Poirot karakterine usta oyuncu Atilla Şendil hayat verdi. İstanbul'dan kalkan Doğu Ekspresi'nde işlenen gizemli bir cinayeti ve Poirot'nun katili bulmak için zamanla yarışını konu alan oyun, sürükleyici temposu ve güçlü oyunculuklarıyla seyirciden tam not aldı.

Atilla Şendil ve Savaş Özduval'ın yönetmenliğini

üstlendiği oyunda; Romina Özipekçi, Özdemir Çiftçioğlu, Hakan Akın, Hilal Yurdakul, Özgür Özduval, Oya İnci, Ebru Karanfilci, Ilgın Angın, Can Esendal, Fatih Özaçun ve Kerem Tataroğlu gibi değerli isimler rol aldı.

Oyun sonunda dakikalarca ayakta alkışlanan oyuncu kadrosu, Çerkezköy ve Kapaklı halkının gösterdiği yoğun ilgiden dolayı teşekkürlerini sundu.

“Caner Yazar Özgür Oynar” ÇOSB’de sahnelendi

Çerkezköy Organize Sanayi Bölgesi (ÇOSB), kültür sanat etkinlikleri kapsamında “Caner Yazar Özgür Oynar” oyununa ev sahipliği yaptı.

ÇOSB Konferans Salonu’nda sahnelenen oyuna; Tekirdağ İl Jandarma Komutanı J. Alb. Ali Güngör, ÇOSB Yönetim Kurulu Başkanı Eyüp Sözdinler, Çerkezköy İlçe Jandarma Komutanı J. Ütğm. Muhammet Süleyman Rüzgar, Kapaklı İlçe Emniyet Müdürü İsa Demir, Kapaklı İlçe Jandarma Komutanı

J. Kd. Bçvş Ayhan Aytaç, ÇOSB Yönetim Kurulu Başkan Vekili Natan Yakuppur, ÇOSB Yönetim Kurulu Üyeleri M. Gürdal Adal ve Mete Han Pekol, ÇOSB Denetim Kurulu Üyesi Saim Buyruk, ÇOSB

Yönetim Kurulu Yedek Üyesi Barış Öztuzcu, ÇOSB Bölge Müdürü F. Çiğdem Baykal ile çok sayıda tiyatro sever katıldı.

Özgür Ozan ve Caner Güler’in sahne aldığı oyun sonunda ÇOSB Yönetim Kurulu Başkanı Eyüp Sözdinler tarafından oyunculara çiçek takdim edildi.

Atatürk Caddesi modern bir görünüme kavuştu

Çerkezköy Organize Sanayi Bölgesi tarafından bölgenin en önemli ulaşım akslarından biri olan Atatürk Caddesi’nde başlatılan kapsamlı yol yenileme çalışmaları başarıyla tamamlandı. 13. Sokak- Karaağaç Mahallesi bağlantısındaki kritik 340 metrelik son etabı da içeren proje ile bölge, modern bir döner kavşağa, yenilenmiş altyapısıyla birlikte dayanıklı bir yola kavuştu.

İtfaiye Haftası kutlandı

Çerkezköy Organize Sanayi Bölgesi (ÇOSB), her yıl olduğu gibi bu yıl da İtfaiye Haftası'nı anlamlı bir etkinlikle kutladı.

ÇOSB Bölge Müdürü F. Çiğdem Baykal, İtfaiye Haftası dolayısıyla ÇOSB İtfaiyesini ziyaret ederek, özverili çalışmalarından dolayı itfaiye personeline teşekkürlerini sundu. Ziyarete ÇOSB Bölge Müdürü F. Çiğdem Baykal'a, ÇOSB Mali ve İdari İşler

Direktörü Günay Aydın da eşlik etti.

İtfaiye personeli ile tek tek tokalaşarak günlerini tebrik eden Bölge Müdürü Baykal, "Sizler, sanayimizin ve çalışanlarımızın güvenliği için gece gündüz demeden, kendi canınızı hiçe sayarak görev yapıyorsunuz. Bu kutsal görevinizde her zaman yanınızda olduğumuzu bilmenizi isterim. Hepinize kazasız belasız görevler diliyorum," dedi.

ÇOSB İtfaiyesi, modern donanımı ve eğitimli personeliyle sadece Çerkezköy Organize Sanayi Bölgesi'ne değil, aynı zamanda bölgedeki diğer acil durumlara da müdahale kapasitesiyle önemli bir güç olarak öne çıkıyor.

Minik öğrencilere yangın, deprem ve sıfır atık eğitimleri

Çerkezköy Organize Sanayi Bölgesi (ÇOSB), sosyal sorumluluk projeleri kapsamında her yıl düzenlediği önemli eğitim programına bu yıl da devam ediyor. Bölgedeki ilkokul 3. sınıf öğrencilerine yönelik "Yangından Korunma", "Deprem Farkındalık" ve "Sıfır Atık" eğitimleri başladı.

ÇOSB tarafından geleneksel hale getirilen bu proje, çocuklara küçük yaşta temel güvenlik ve çevre bilinci kazandırmayı amaçlıyor.

Eğitim programı kapsamında, minik öğrencilere olası bir yangın veya deprem anında yapılması gerekenler ve bu afetlerden korunma yolları anlatılacak. Ayrıca, günümüzün en önemli çevre konularından biri olan "Sıfır Atık" başlığı altında da öğrencilere geri dönüşümün önemi ve kaynakların verimli kullanımı hakkında farkındalık kazandırılacak.

UN Global Compact Türkiye sürdürülebilirlik için ÇOSB’de buluştu

UN Global Compact Türkiye, “İş Dünyasının Sürdürülebilirlik Yolculuğu” başlıklı bir etkinlik düzenledi. Bölgedeki sanayicilerin yoğun ilgi gösterdiği buluşmada, küresel sürdürülebilirlik gündemi ve iş dünyasının bu dönüşüme adaptasyon süreçleri ele alındı.

ÇOSB Bölge Müdürü F. Çiğdem Baykal, açılış konuşmasında sürdürülebilirliği bir yönetim kültürü olarak benimsediklerini ve 2019’dan beri UN Global Compact üyesi olarak on evrensel ilkeye bağlı kaldıklarını vurguladı.

UN Global Compact Türkiye Yönetim Kurulu Üyesi Nursel Ölmez Ateş, yeşil dönüşüm, karbon düzenlemeleri ve insan hakları odaklı tedarik zinciri yönetiminin artık bir tercih değil, zorunluluk haline geldiğini belirtti. Genel Sekreter Melda Çele Ayan ise UN Global Compact’in iş dünya-

sına sunduğu programlar ve kaynaklar hakkında bir sunum yaptı.

Etkinlikte, Humanis Projeler Direktörü Mustafa Yılmaz, Sarten Ambalaj Kalite Güvence Müdürü Rıdvan Eğin ve Yünsa Ar-Ge ve İnovasyon Müdürü Dr. Duygu Yavuzkasap tarafından şirketlerin sürdürülebilirlik stratejileri, iklim değişikliği ile mücadele ve toplumsal cinsiyet eşitliği politikaları hakkında somut örnekler paylaşıldı.

ÇOSB ZEKA’da engelli çalışan ailelerine “Sorunlarla Baş Etme Becerileri Eğitimi”

Çerkezköy Organize Sanayi Bölgesi (ÇOSB) tarafından Zihinsel Engelliler Korumalı İşyeri Atölye ve Yaşam Merkezi’nde (ZEKA) zihinsel engelli çalışanların ailelerine yönelik “Sorunlarla Baş Etme Becerileri Eğitimi” düzenledi.

Sosyal sorumluluk alanındaki çalışmalarına bir yenisini ekleyen ÇOSB, bölgedeki zihinsel engelli bireylerin ailelerine destek olmak amacıyla önemli bir seminere ev sahipliği yaptı. ÇOSB ZEKA binasında gerçekleştirilen etkinlik, engelli çalışanların ailelerini bir araya getirdi.

Eğitim, Psikolog ve Aile Eğitim Uzmanı Hakan Yılmaz tarafından verildi. Yılmaz, “Sorunlarla Baş Etme Becerileri” başlıklı sunumunda, ailelerin günlük yaşamda karşılaşılabilecekleri zorluklara, stres yönetimine ve psikolojik dayanıklılığı artırma yöntemlerine odaklandı.

Gerçekleşen interaktif seminerde, katılımcı aileler hem uzman bilgisi alma hem de kendi deneyimlerini paylaşma fırsatı buldu. Eğitim, özellikle ÇOSB Zihinsel Engelliler Korumalı İş Atölyesi ve Yaşam Merkezi ile bağları olan ailelere yönelik pratik çözümler sundu.

‘Temel İş Güvenliği’ eğitimleri gerçekleştirildi

Çerkezköy Organize Sanayi Bölgesi (ÇOSB), 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu kapsamındaki yükümlülüklerini yerine getirmeye devam ediyor. Bu doğrultuda, ÇOSB çalışanları için “Temel İş Güvenliği Eğitimi” programı düzenlendi.

Bölge İSG Sorumlusu ve A Sınıfı İş Güvenliği Uzmanı Kadir Başaran tarafından verilen eğitimlerde,

çalışanlara iş sağlığı ve güvenliği kültürünün temelleri, yasal hak ve sorumluluklar, risk değerlendirmesi ve acil durum prosedürleri gibi hayati konular aktarıldı.

Tehlike sınıflarına göre yasanın zorunlu kıldığı periyotlarda düzenlenen bu eğitimler, ÇOSB’nin güvenli bir çalışma ortamı sağlama ve çalışanlarının sağlığını koruma konusundaki kararlılığını pekiştirdi.

ÇOSB çalışanları su verimliliği için eğitim aldı

Çerkezköy Organize Sanayi Bölgesi (ÇOSB), sürdürülebilirlik ve doğal kaynakların korunması vizyonu doğrultusunda, “ISO 46001 Su Verimliliği Yönetim Sistemi Farkındalık Eğitimi” düzenledi.

Eğitime, ÇOSB Bölge Müdürü F. Çiğdem Baykal ve Bölge direktörleri

de katılım sağladı.

Danışman Serkan Ekiz tarafından verilen ve yaklaşık 20 bölge çalışanının katıldığı eğitimde uluslararası bir standart olan ISO 46001’in gereklilikleri ve kurumsal olarak sağlayacağı avantajlar ele alındı.

Sürdürülebilirlik Platformu'nda 'İyi Uygulamalar' paylaşıldı

Çerkezköy Organize Sanayi Bölgesi (ÇOSB), bölge sanayisinin sürdürülebilirlik vizyonunu güçlendirmek, iyi uygulamaları yaygınlaştırmak ve kurumlar arası etkileşimi artırmak amacıyla "ÇOSB Sürdürülebilirlik Platformu İyi Uygulama Örnekleri" etkinliklerine ev sahipliği yaptı.

ÇOSB İdari Bina Toplantı Salonu'nda gerçekleştirilen buluşmalar, bölgedeki sanayicilerden ve sürdürülebilirlik profesyonellerinden yoğun ilgi gördü. Platformda, sürdürülebilirlik alanında attığı adımlarla öne çıkan katılımcı firmalar, değerli deneyimlerini ve hayata geçirdikleri başarılı projeleri paylaştı.

Nilay Bilecik

Banu Oğuz Kabiloğlu

başlıklı sunumunu gerçekleştirdi. Deli, şirketlerinin geçmişten bugüne uzanan gelişim sürecini sürdürülebilirlik ekseninde anlatırken, stratejik hedeflerini ve bu doğrultuda gerçekleştirdikleri projeleri paylaştı.

► HUMANİS VE PELSAN TEKSTİL STRATEJİLERİNİ AKTARDI

Platformun bir diğer önemli buluşmasında ise Humanis Sağlık A.Ş. Sürdürülebilirlik Yöneticisi Banu Oğuz Kabiloğlu, "‘Güçlü Gelecek’ İçin Sürdürülebilir Adımlar" başlıklı bir sunum yaptı. Kabiloğlu, sunumunda kurumsal sürdürülebilirlik stratejilerini ve bu kapsamda attıkları adımları detaylandırdı.

Özge Deli

Hüner Aydın

Pelsan Tekstil Ürünleri San. ve Tic. A.Ş. Ar-Ge ve Sürdürülebilirlik Müdürü Hüner Aydın ise "Pelsan Sürdürülebilirlik İyi Uygulama Örnekleri ve 2B-BIOLEFIN Projesi" başlıklı sunumuyla dikkat çekti. Aydın, tekstil sektöründe hayata geçirdikleri yenilikçi ve çevre dostu projeleri, özellikle 2B-BIOLEFIN Projesi'nin detaylarını ve sektöre katkılarını aktardı.

Programlar, konuşmacılara plaket sunumunun ardından sona ererken, ÇOSB yetkilileri bölge sanayisinin sürdürülebilirlik yolculuğunu desteklemeye yönelik bu tür paylaşımların devam edeceğini belirtti.

► KOROZO VE SARBK METAL'DEN İLHAM VEREN SUNUMLAR

Korozo Grup Sürdürülebilirlik Yöneticisi Nilay Bilecik, "Korozo Grup'un Sürdürülebilirlik Yolculuğu" başlıklı sunumuyla söz aldı. Bilecik, Korozo'nun sürdürülebilirlik anlayışını, organizasyon yapısını ve bu alandaki faaliyetlerini detaylandırdı. CDP ve Ecovadis gibi uluslararası platformlardaki performans yönetimi süreçlerine dikkat çeken Bilecik, hayata geçirdikleri başarılı uygulama örnekleriyle katılımcılara ilham verdi.

Sarbak Metal Sürdürülebilirlik Yöneticisi Özge Deli ise "Sarbak Metal'de Sürdürülebilirlik Yaklaşımı"

Devlet teşvikleri sanayicilere anlatıldı

Çerkezköy Organize Sanayi Bölgesi (ÇOSB), sanayi sektöründeki yeşil ve dijital dönüşüm süreçlerine rehberlik etmek ve firmaları mevcut devlet destekleri hakkında bilgilendirmek amacıyla “Sanayide Yeşil ve Dijital Dönüşümde Devlet Teşvikleri” konulu kapsamlı bir etkinlik düzenledi.

Etkinlik, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı, TÜBİTAK ve KOSGEB’den üst düzey temsilcilerin katılımıyla gerçekleşti. Sanayicilerin yoğun ilgi gösterdiği programda, teşvikler, destek programları ve başvuru süreçleri detaylı bir şekilde ele alındı.

Etkinliğin açılış konuşmasını yapan ÇOSB Bölge Müdürü F. Çiğdem Baykal, ÇOSB’nin 2024 yılında “Yeşil OSB” unvanını aldığını hatırlattı. Baykal, bu unvanın sürdürülebilirlik konusundaki sorumluluklarını daha da artırdığını belirterek, “Sanayicilerimize değerli katkılar sağlayacak bu önemli buluşmayı mümkün kılan Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı, TÜBİTAK ve KOSGEB temsilcilerine teşekkür ediyorum. Bu etkinlik, yeşil ve dijital dönüşüm yolculuğumuzda sanayicilerimiz için bir yol haritası niteliğindedir” dedi.

► BAKANLIKLAR VE KURUMLAR YOL HARİTASINI ÇİZDİ

Açılış konuşmasının ardından alanında uzman isimler,

sanayicilere yönelik sunumlarını gerçekleştirdi:

- Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı adına konuşan Belçim Aytekin Keskin, “Yeşil Dönüşüm Programı”nın gerekçesini, amacını, destek kapsamını ve başvuru süreçlerini detaylandırırken; Emrullah Emen, “Dijital Dönüşüm Programı”nın kurgusunu, teşvik detaylarını ve portal kullanımını aktardı. Bakanlıktan Kübra Nur Hakseven ise “OSB’lerde Yeşil Dönüşüm” ve “Yeşil Sanayi” kavramları üzerine bir sunum yaptı.

- Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı temsilcisi Hakan Acar, “Taksonomi” kavramını, AB ve Türkiye’deki süreçleri ve iklim finansmanı ile ilişkisini katılımcılarla paylaştı.

- TÜBİTAK Teknoloji ve Yenilik Destek Programları Başkanlığı’ndan Yılmaz Burak Kaya, “1831-Yeşil İnovasyon Teknoloji Mentörlük Çağrısı”, “1832-Sanayide Yeşil Dönüşüm Çağrısı” ve “1833-SAYEM Yeşil Dönüşüm Çağrısı” gibi spesifik TÜBİTAK desteklerini tanıttı.

- KOSGEB Tekirdağ Müdürlüğü adına sunum yapan İsmail Taha Çeykel, KOBİ’lere yönelik “Kapasite Geliştirme Destek Programı” ve “KOBİ Dijital Dönüşüm Destek Programı” hakkında güncel bilgileri paylaştı.

Etkinlik, sanayicilerin ilgili kurum temsilcilerine doğrudan sorularını yönelttiği soru-cevap bölümünün ardından sona erdi.

MTAL'de Cumhuriyet'in 102. Yılı coşkulu törenle kutlandı

Özel Çerkezköy Organize Sanayi Bölgesi Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi (Özel ÇOSB MTAL), Cumhuriyetimizin 102. yıl dönümünü öğrenci, öğretmen, veli ve idarecilerin katılımıyla okulun spor salonunda düzenlediği coşkulu bir törenle kutladı.

Saygı Duruşu ve İstiklal Marşı'nın okunmasıyla

başlayan program, öğrencilerin hazırladığı birbirinden anlamlı gösteri ve sunumlarla devam etti.

Kutlamalar kapsamında düzenlenen "29 Ekim Cumhuriyet Bayramı" konulu kompozisyon yarışmasında ilçe üçüncülüğü elde eden öğrenci Betül Yoldaş, "Yaşasın Cumhuriyet, Yaşasın Tam Bağımsız Türkiye"

başlıklı etkileyici kompozisyonunu okuyarak salondan büyük alkış aldı.

Törende sahne alan okulun Halk Oyunları Ekibi, sergilediği yöresel dans gösterisiyle izleyicilere keyifli anlar yaşattı. Öğrencilerin hazırladığı ve büyük beğeni toplayan "Ay ve Yıldız" koreografisi ise katılımcılara duygulu anlar yaşatarak büyük takdir topladı.

Programda bir konuşma yapan Okul Müdürü Sayın Bekir Behçet Yazıcıoğlu, Cumhuriyet'in Türk milletine kazandırdığı değerlere dikkat çekti.

WAT Motor Genel Müdürü Alp Karahasanoğlu:

Türkiye’den yapılan ihracatın çoğu WAT Motor imzasını taşıyor

Alp Karahasanoğlu, “Özellikle Almanya ve Fransa gibi kritik pazarlarda, Türkiye’den yapılan motor ihracatının büyük çoğunluğu WAT imzasını taşıyor. Türkiye’den Almanya’ya yapılan elektrik motoru ihracatının yüzde 70’inden fazlası, Fransa’ya yapılan ihracatın ise yüzde 80’ini WAT ürünleri oluşturuyor” dedi.

WAT Motor, Türkiye’nin öncü, ihracatçı, yüzlerce çeşit modern elektrik motoru üreten bir firması. Ciddi çevre projeleri, inovatif üretim, dijital dönüşüm ve sürdürülebilirlik hedefleri olan firma hakkında Genel Müdür Alp Karahasanoğlu ile görüştük.

- Sayın Karahasanoğlu, Çerkezköy Organize Sanayi Bölgesi’nin (ÇOSB) katılımcısı olarak WAT Motor Sanayi ve Ticaret A.Ş.’yi bize tanıtır mısınız?

WAT Motor Sanayi ve Ticaret A.Ş., dayanıklı ve yüksek verimli elektrik motorları üretiminde Türkiye’nin önde gelen firmalarından birisidir. Şirketimizin temelleri, 1965 yılında GE ve Koç Grubu ortaklığıyla Türk General Elektrik Endüstrisi A.Ş. adıyla atıldı. 1999 yılında Arçelik çatısı altına girmemizle birlikte, global ölçekte faaliyet gösteren, Ar-Ge gücüyle dikkat çeken bir yapıya kavuştuk. 2018 yılı itibarıyla, Koç Holding bünyesinde WAT Motor olarak yolumuza devam ediyoruz.

Bugün Çerkezköy Organize Sanayi Bölgesi’nde yer alan entegre üretim tesisimizde, geniş ürün yelpazemizle sanayinin çeşitli ihtiyaçlarına uygun elektrik motorları üretiyoruz. Ar-Ge merkezimizle yüksek verimli, çevre dostu ve yenilikçi ürünler geliştiriyoruz. 5000’i aşkın ürünümüzle ve 40’tan fazla ülkeye ulaşan ihracatımızla hem Türkiye ekonomisine hem de Koç Topluluğu’nun global vizyonuna katkı sağlıyoruz.

ÇOSB’nin sağladığı altyapı ve sanayi ekosistemi, bizim için stratejik bir avantaj. Burada sadece üretim değil, aynı zamanda sürdürülebilir büyüme, istihdam ve

teknoloji geliştirme anlamında da bölgeye katma değer sağlamaktan gurur duyuyoruz.

► “TÜRKİYE VE AVRUPA SATIŞLARINDA LİDERİZ”

- Üretim tesisleriniz ve ürün yelpazeniz hakkında bilgi verir misiniz? Firmanızın üretim kapasitesi, çalışan sayısı ve ihracat oranları nelerdir?

- WAT Motor olarak, Çerkezköy Organize Sanayi Bölgesi’nde, 20.000 m² kapalı tesisimizde üretim faaliyetlerimizi sürdürüyoruz. En yeni teknolojiye sahip üretim altyapımız, müşteri ihtiyaçlarına özel çözümler sunabilen güçlü mühendislik ekibimizle hem standart hem de özel uygulamalara yönelik yüksek verimli motorlar tasarlıyor ve üretiyoruz. Bilgisayar destekli üretim teknolojileri ve eş zamanlı mühendislik yaklaşımımız sayesinde, ürün geliştirme süreçlerimiz oldukça çevik ve rekabetçi.

“Teknolojik dönüşümümüz yalnızca ürün geliştirme ile sınırlı değil; aynı zamanda müşterilerimizin üretim süreçlerini dijitalleştirmeye yönelik Endüstri 4.0 çözümleri üzerinde de yoğun şekilde çalışıyoruz. Bu alanda, müşterilerimizin operasyonel verimliliğini önemli ölçüde artıracak yenilikçi çözümler sunuyoruz.”

Bugün WAT Motor, Türkiye'nin en büyük motor üreticisi olmanın yanı sıra, Avrupa satışlarında da lider bir konumda. Özellikle Almanya ve Fransa gibi kritik pazarlarda, Türkiye'den yapılan motor ihracatının büyük çoğunluğu WAT imzasını taşıyor. Türkiye'den Almanya'ya yapılan elektrik motoru ihracatının %70'inden fazlası, Fransa'ya yapılan ihracatın ise %80'ini WAT ürünleri oluşturuyor. Bu başarıyı, hem ürün kalitemiz hem de müşteri odaklı hizmet anlayışımızla sağlıyoruz.

► “ALMANYA VE DUBAİ'DE OFİS VE DEPO KURDUK”

536 kişilik güçlü bir ekiple faaliyet gösteriyoruz. Bu kadronun 57'si, inovasyonun kalbinde yer alan Ar-Ge birimimizde görev yapıyor. 200'ün üzerinde firma ve 110'dan fazla uluslararası müşteri ile çalışıyoruz. Yüksek katma değerli ürünlerle küresel pazarda rekabet avantajımızı artırmayı hedefliyoruz.

Avrupa'daki konumumuzu daha da güçlendirmek

adına, Almanya merkezli lojistik depomuzu devreye aldık. Bu sayede, Avrupa içindeki müşterilerimize günlük teslimat yapabilecek bir yapı oluşturduk. Ayrıca, 2024 itibarıyla Dubai merkezli ofis ve depomuzla Körfez ülkelerindeki varlığımızı güçlendirdik. Önümüzdeki dönemde, Ortadoğu ve Afrika'da üretim altyapısı kurmak üzere fizibilite çalışmalarımıza da hız verdik.

► “DÖNÜŞÜM VİZYONUMUZ 2018'DE BAŞLADI”

- Teknolojik dönüşümün WAT Motor Sanayi ve Ticaret A.Ş. için önemi, ürün ve süreçlerinize yeni nesil teknolojilerin entegrasyonu ve bu alanlardaki ürün/yatırımlarınızla ilgili bilgi verir misiniz?

- Teknolojik dönüşüm, WAT Motor'un büyüme stratejisinin merkezinde yer alıyor. Biz bu süreci sadece bir modernleşme değil, aynı zamanda sektörümüzdeki standartları yeniden tanımlama fırsatı olarak görüyoruz. 2018 yılında başlattığımız dönüşüm vizyonu doğrultusunda, ürün ve hiz-

ALP KARAHASANOĞLU KİMDİR?

1 995 yılı Orta Doğu Teknik Üniversitesi Makine Mühendisliği bölümü mezunuyum ve mezuniyetimin ardından kariyerime Arçelik'te başlayarak yıllar içerisinde çeşitli pozisyonlarda görev aldım.

2016'da Kurutucu & Elektrik Motorları Ürün Direktörü, 2019'da Pişirici Cihazlar Ürün Direktörü, 2021'de Arçelik Global'de Tedarik Zinciri Kıdemli Direktörü olarak görev yaptım. 2022'den itibaren Beko'da Satın Alma Kıdemli Direktörü olarak çalıştıktan sonra WAT Motor Genel Müdürü olarak atandım ve buradaki yolculuğumu kıymetli çalışma arkadaşlarımla desteğiyle, büyük bir heyecanla sürdürmekteyim.

met portföyümüzü sürekli geliştiriyor, yeni nesil teknolojilerle geleceğin ihtiyaçlarına bugünden cevap veriyoruz.

Bu vizyonun en somut örneklerinden biri, devreye aldığımız elektronik kontrollü (EC) motor teknolojisi oldu. EC motorlarımız, entegre sürücülü kompakt yapısı sayesinde sadece yüksek enerji verimliliği sunmakla kalmıyor, aynı zamanda daha düşük “işletme maliyetleri, çevre dostu çözümler ve daha uzun ömürlü performans vad ediyor. Geleneksel IE3 asenkron motor ve sürücü kombinasyonlarının çok ötesine geçen bu sistemle, enerji verimliliğini IE5+ seviyesine taşıdık. Bu hem sürdürülebilirlik hedeflerimize hem de müşterilerimizin karbon ayak izini azaltma çabalarına önemli katkı sağlıyor.

► “MÜŞTERİLERİMİZİN VERİMLİLİĞİNİ DE ARTIRIYORUZ”

Teknolojik dönüşümümüz yalnızca ürün geliştirme ile sınırlı değil; aynı zamanda müşterilerimizin üretim süreçlerini dijitalleştirmeye yönelik Endüstri 4.0 çözümleri üzerinde de yoğun şekilde çalışıyoruz. Bu alanda, sistem entegrasyonu ve otonom intralojistikte dünya lideri çözüm ortağımız Daifuku ile geliştirdiğimiz teknolojiler sayesinde, müşterilerimizin operasyonel verimliliğini önemli ölçüde artıracak yenilikçi çözümler sunuyoruz. “Geleceğin Fabrikaları” vizyonumuz doğrultusunda hayata geçirdiğimiz WAT Otonom çözümleriyle, işletmelerin iç lojistik süreçlerini optimize ederken aynı zamanda verimlilik ve iş güvenliği standartlarını da üst seviyelere taşıyoruz.

Aynı zamanda, hareket kontrol sistemleri, yenilenebilir enerji bileşenleri ve elektrifikasyon çözümleri gibi yeni iş kollarına yatırım yaparak ürün gamımızı genişletiyoruz. Bu alanlardaki çalışmalarımız, WAT Motor’un sadece bugünün değil, yarının teknolojilerini de şekillendirme iddiasının bir göstergesi.

► “MÜHENDİSLERİMİZ KÜRESEL ÖLÇEKTE ÇÖZÜMLER SUNUYOR”

Bu dönüşüm sürecinde en büyük gücümüz, Türkiye’nin mühendislik potansiyeline olan inancımız. Ar-Ge merkezimizde görev yapan yetkin mühendis kadromuzun geliştirdiği çözümler, pazara sunulduğu ilk günden itibaren çok olumlu geri dönüşler aldı. Bu da bize, stratejimizin ne kadar doğru olduğunu her seferinde yeniden kanıtıyor.

Kısacası, teknolojik dönüşüm bizim için bir seçenek değil, sürdürülebilir rekabetin temel şartıdır. Bu anlayışla,

hem ülkemizin mühendislik gücünü dünyaya taşıyor hem de küresel ölçekte fark yaratan çözümler sunuyoruz.

► “SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK İŞ MODELİMİZİN TEMELİDİR”

- Yenilikçi çözümlerinizden bahsetmişken, sürdürülebilirlik temalı çalışmalarınızdan da bahsedebilir misiniz?

- Elbette. WAT Motor olarak sürdürülebilirlik bizim için yalnızca ulaşılması gereken bir hedef değil; iş modelimizin temelini oluşturuyor. Çevre ve insan odaklı yönetim anlayışımız ve sürdürülebilirlik vizyonumuz ile değer zincirimizin tamamında, daha yaşanılabilir bir dünya için, kararlılıkla çalışmaya devam ediyoruz. Bu anlayış, ürün geliştirmeden üretim süreçlerine, insan kaynakları politikalarımızdan topluma katkı projelerimize kadar tüm iş yapış şeklimizi şekillendiriyor.

Yakın dönemde yayınladığımız 2024 Sürdürülebilirlik Raporumuz, bu yolculukta attığımız adımları şeffaf biçimde ortaya koyuyor. Raporda da paylaştığımız üzere 2050 yılı için karbon nötr olma hedefimizi ortaya koyduk. Sadece 2024 yılında, karbon azaltım projelerimizle emisyonlarımızı bir önceki yıla göre %38 oranında azaltmayı başardık. Düşük karbonlu ürünlerimizin cirodaki payı %77’ye ulaştı. Su, enerji ve atık yönetimi projelerimizle çevresel etkilerimizi azaltma konusunda kararlılıkla ilerliyoruz. Ayrıca 2024 yılında, toplumsal cinsiyet eşitliğini destekleyen projelerimiz kapsamında kadın çalışan oranımızı artırdık.

Sürdürülebilirlik bizler için işimizin her alanına nüfuz eden bir sorumluluk. Bu doğrultuda Ar-Ge yatırımlarımızı artırıyor, yüksek verimlilik sağlayan ürünler geliştiriyor, çevik ve kapsayıcı organizasyon yapımızla müşterilerimize ve çevremize değer katmaya devam ediyoruz. →

► ÖĞRENME MOTTOMUZ: GELİŞİM BİRLİKTE GÜZEL

- Bildiğiniz üzere, şirketlerde eğitimin çok önemi var. Ne gibi eğitim faaliyetleri yürütüyorsunuz?

Üniversite-sanayi iş birliği için üniversiteler ile yürüttüğünüz projeler var mı?

- Her yıl gelişim ihtiyaçlarımız doğrultusunda eğitim kataloğumuzu güncelliyor ve bizi geleceğe hazırlayan kültür yolculuğumuz kapsamında, amacımızı, değerlerimizi ve Çevik Yetkinliklerimizi temel alarak yeniden şekillendiriyoruz. Öğrenme ve Gelişim mottomuz "Gelişim Birlikte Güzel" anlayışıyla, bireysel gelişimden kurumun bütününe yayılan bir öğrenme kültürü oluşturmayı hedefliyoruz.

Kataloğumuzda; güncel konulara, Çevik Yetkinliklerimiz kapsamında yer alan davranışsal gelişim alanlarına, liderlik gelişim programlarına, bizi geleceğe taşıyacak teknik becerilere, yasal zorunlu eğitimlere ve uyum süreçlerine yönelik programlar yer alıyor.

► "ÇEŞİTLİLİK, EŞİTLİK VE KAPSAYICILIK"

Gelişim çözümlerimizde "Çeşitlilik, Eşitlik ve Kapsayıcılık" (DEI) ilkesini odağımıza alıyor; tüm çalışanlarımızın öğrenme ve gelişim fırsatlarından adil ve tutarlı bir şekilde yararlanmasını sağlıyoruz. Çevik bir yaklaşımla, öğrenme kaynaklarını çalışanlarımızın ihtiyaçlarına uygun hale getiriyor; alanında uzman global ve yerel iş ortaklarımızla iş birliği yapıyoruz.

Katılımcı deneyimini güçlendirmek için farklı öğrenme yöntemleri ve en yeni teknolojilerden yararlanıyor, çalışanlarımızın hem bugüne hem de geleceğe hazır olmalarını destekliyoruz. Bununla birlikte, kariyer gelişimlerinde kişiselleştirilmiş öğrenme çözümleri sunarak "Gelişim Birlikte Güzel" anlayışımızı her adımda yaşıyoruz.

► "ÜNİVERSİTELERLE STRATEJİK İŞBİRLİKLERİMİZ VAR"

WAT Motor olarak, üniversitelerle kurduğumuz stratejik iş birlikleriyle genç yeteneklerin gelişimine katkı sunmayı sürdürüyoruz. Microsoft iş birliğiyle yürütülen Ctrl+Future programı sayesinde yazılım ve veri analitiği alanında yetenekli stajyerleri şirketimize kazandırdık. Genç yeteneklere uzun dönemli kariyer olanakları sunarak gelişimlerini destekliyoruz.

Aynı zamanda Youthall gibi dijital kariyer platformları üzerinden yeni nesil yeteneklerle buluşuyor, üniversite öğrenci takımlarına sağladığımız teknik sponsorluklarla mühendislik projelerine katkı sağlıyoruz.

Yıldız Teknik Üniversitesi KOOP programı ve UNDP ile yürütülen kadın istihdamı projelerinde yer alarak hem

sektörün hem de toplumsal gelişimin parçası olmaktan gurur duyuyoruz.

► "TOPLUMA VE ÇEVREYE DEĞER KATMAYA DEVAM EDİYORUZ"

- Hangi sosyal sorumluluk projelerini yürütüyorsunuz?

- WAT Motor olarak, Koç Topluluğu'nun gönüllülük kültürünü sahipleniyor; topluma ve çevreye değer katmayı kurumsal sorumluluğumuzun ayrılmaz bir parçası olarak görüyoruz.

Çalışanlarımızın aktif katılımıyla hayata geçirdiğimiz sosyal sorumluluk projelerimizle, eğitime, çevreye, toplumsal cinsiyet eşitliğine ve hayvan haklarına yönelik fark yaratmayı hedefliyoruz. Bu kapsamda; Kitap Paylaşım Hareketi, Kitap Kahramanım Projesi, Meslek Tanıtım Günleri, Eğitime Destek Projesi, Üreten Kadınlara Destek, Meslek Koçluğu Programı ve Genç Kadınlara Mentorluk Programı gibi inisiyatiflerle bireylerin potansiyelini ortaya çıkarmaya ve toplumsal gelişime katkı sunmaya devam ediyoruz.

Çevreye duyarlı bir üretim anlayışıyla, doğanın korunması konusunda da aktif sorumluluk üstleniyoruz. Atık Yağ Projemiz ile atık yağların biodizel dönüştürülmesini sağlayarak karbon ayak izimizi azaltıyoruz. Kedi evleri,

ilkokul ağaç dikimi ve çevre bilinçlendirme eğitimleri gibi inisiyatiflerle hem kampüsümüzde hem toplumda doğaya olan bağlılığımızı sürdürüyoruz.

Bu çalışmalar yalnızca sosyal sorumluluk değil, aynı zamanda sürdürülebilirlik ve uzun vadeli değer yaratma stratejimizin de temel yapı taşlarıdır. Gelecek nesillere daha yaşanabilir bir dünya bırakmak adına sorumluluk almaya ve bu yolda kararlılıkla yürümeye devam edeceğiz.

► “ÖDÜLLERİMİZ, DOĞRU YOLDA OLDUĞUMUZU TEYİT EDİYOR”

- İşletmenizin aldığı ödüllerden bize söz eder misiniz?

- WAT Motor olarak hem iş süreçlerimizdeki dönüşüm hem de çalışan deneyimi, sürdürülebilirlik ve ürün geliştirme alanlarında aldığımız ödüller, yürüttüğümüz çalışmaların ulusal ve uluslararası düzeyde takdir gördüğünün en somut göstergesi.

İnsan kaynakları alanında; kültürel dönüşüm ve öğrenme organizasyonu yaklaşımımızla öne çıktık. Stevie Awards'ta “Cultural Transformation” ödülü, Brandon Hall Group'tan biri altın, biri bronz olmak üzere iki ödüle, TEGEP'ten “En İyi Değişim Yönetimine Katkı Sağlayan Gelişim Programı” ve “Satış Gelişim Programı” kategorilerinde altın ve gümüş ödüllere, PERYÖN'den ise iki farklı projemizle final başarı ödüllerine layık görüldük.

Ayrıca, Kincentric tarafından 2022'de “Türkiye'nin En İyi İş Yeri” seçilmemiz, çalışan memnuniyetine verdiğimiz önemin altını çiziyor.

Marka ve ihracat alanında da önemli başarılarımız var. TİM İhracat Başarı Ödüllerini 2022 ve 2023 yıllarında üst üste alarak ihracattaki liderliğimizi perçinledik. Uzun yıllardır TET Elektrik ve Elektronik Sektörü Onur Ödülleriyle layık görülüyoruz.

Geçtiğimiz yıl ayrıca çok anlamlı bir başarıya daha imza attık. WAT Motor'un sürdürülebilir ürün stratejisiyle geliştirdiği QN Yeni Nesil Enerji Verimli Motor Serisi, ISO Yeşil Dönüşüm Ödülleri kapsamında “Çevre Dostu Ürün” kategorisinde birincilik ödülünü aldı. QN serisi motorlarımız, kompakt tasarımı, %98 geri dönüşüm oranı ve düşük karbon salımı ile yalnızca çevresel etkileri azaltmakla kalmıyor, aynı zamanda müşterilerimize ekonomik fayda da sağlıyor. Bu ürün grubumuzla hammadde kullanımını %20 oranında azaltarak karbon salınımını düşürmeyi hedefliyoruz.

Tüm bu ödüller, çalışanlarımızın emeği, müşterilerimizin güveni ve sürdürülebilir bir gelecek vizyonumuzla mümkün oldu. Her biri, dönüşüm yolculuğumuzda attığımız adımların doğru yolda olduğunun güçlü birer teyidi niteliğinde.

► “ÇERKEZKÖY OSB'NİN GÜÇLÜ ÜRETİM ALTYAPISI SAYESİNDE...”

- ÇOSB hakkında bir şeyler söylemek ister misiniz?
- Çerkezköy Organize Sanayi Bölgesi, üretim gücümüze sürdürülebilir biçimde büyütmemiz açısından stratejik

“2050 yılı için karbon nötr olma hedefimizi ortaya koyduk. Sadece 2024 yılında, karbon azaltım projelerimizle emisyonlarımızı bir önceki yıla göre %38 oranında azaltmayı başardık. Düşük karbonlu ürünlerimizin cirodaki payı %77'ye ulaştı.”

bir rol üstleniyor. İstanbul'a ve Avrupa'ya olan yakın konumu, gelişmiş altyapısı ve güçlü sanayi ekosistemiyle ÇOSB, sadece bir üretim üssü değil, aynı zamanda teknoloji ve inovasyon odaklı büyümemizi destekleyen bir merkez konumunda.

WAT Motor olarak, bu bölgede yer alan entegre tesisimizde; yüksek verimlilik sağlayan motorlarımızı en güncel üretim teknolojileriyle geliştiriyoruz. Bölgenin sağladığı lojistik avantajlar ve nitelikli iş gücü hem ihracat performansımızı hem de tedarik zinciri çevikliğimizi artırıyor.

Ayrıca, sürdürülebilirlik vizyonumuz doğrultusunda yürüttüğümüz enerji, atık ve karbon azaltım projeleriyle ÇOSB'nin çevreye duyarlı sanayi hedeflerine de katkı sunmaktan gurur duyuyoruz. Bu güçlü üretim altyapısı sayesinde hem Türkiye sanayisine hem de küresel pazarlara değer katan bir üretim modeli oluşturduk.

► “SPOR, HAYATIMIN ÖNEMLİ BİR PARÇASI”

- Hobilerinizi öğrenebilir miyiz?

- Yoğun iş temposu içerisinde zihinsel dengeyi korumanın en iyi yollarından birinin fiziksel aktivite olduğuna inanıyorum. Bu yüzden spor, hayatımda hep önemli bir yer tuttu. Son dönemde özellikle golfe daha çok zaman ayırmaya başladım. Hem odaklanma hem de doğayla iç içe olma açısından oldukça keyifli bir aktivite benim için. Geçmişte ise uzun yıllar boyunca dağcılıkla ilgilendim; yüksek irtifa tırmanışları yaptım. Ayrıca düzenli olarak koşuyorum. ●

Cumhurbaşkanlığı Yatırım ve Finans Ofisi Başkanı A. Burak Dağlıoğlu:

Türkiye, uluslararası yatırımcılar için güvenli bir liman

A. Burak Dağlıoğlu, “Stratejik coğrafi konumumuz, Türkiye’yi üç kıtanın kesişim noktasında, 1,3 milyar tüketiciye dört saatlik uçuş mesafesinde yer alan bir üretim, lojistik ve yönetim merkezi haline getiriyor. Gümrük Birliği ve 24 ülke ile imzalanmış serbest ticaret anlaşmaları sayesinde yatırımcılar yalnızca Türkiye pazarına değil, Avrupa, Orta Doğu, Kuzey Afrika ve Orta Asya gibi geniş bir coğrafyaya gümrüksüz erişim imkânına sahip.” dedi.

Tüm ülkeler Uluslararası Doğrudan Yatırımlar çekmek ve yıldan yıla büyütmek için yoğun çaba harcıyorlar. Cumhurbaşkanlığı Yatırım ve Finans Başkanı A. Burak Dağlıoğlu ile bu konuda yürütülen çalışmalar, hedefler, planlar üzerine çok kapsamlı bir söyleşi yaptık.

- Sayın Burak Dağlıoğlu, Son dönemde uluslararası doğrudan yatırımlarda küresel rekabet giderek artıyor. Cumhurbaşkanlığı Yatırım ve Finans Ofisi’nin açıkladığı 2024 – 2028 Türkiye Uluslararası Doğrudan Yatırım (UDY) Stratejisi küresel, bölgesel ve nitelikli UDY profilleri özelinde Türkiye için iddialı hedefler ortaya koyuyor. Bu hedeflere ulaşmak için hangi çalışmalar yürütülmektedir? Bu yeni rekabet ortamında Türkiye’nin yatırımcılara sunduğu temel değer önerisi ve bizi diğer ülkelere ayıran rekabetçi argümanlar nelerdir?

- Son yıllarda, özellikle pandemi sonrası dönemde küresel tedarik zincirlerinde yaşanan kırılmalar ve jeopolitik gerilimler, uluslararası yatırımların yönünü önemli ölçüde değiştirdi. Küreselleşmenin dinamikleri dönüşürken, hammaddeye ve pazara yakınlık (near-shoring) ile dost ülkelere tedarik (friend-shoring) gibi kavramlar yatırım kararlarında belirleyici hale geldi.

Ofis olarak bu hızlı değişime uyum sağlamak amacıyla Türkiye Uluslararası Doğrudan Yatırım (UDY) Stratejisi’ni (2024–2028) hayata geçirdik. Temel hedefimiz, 2028 yılına kadar Türkiye’nin küresel UDY akımlarından aldığı payı %1,5’e, bölgemizdeki payımızı ise %12’ye yükseltmek.

► “8 NİTELİKLİ PROFİL TANIMLADIK”

Stratejimizin merkezinde “nitelikli UDY” anlayışı yer alıyor. Bu kapsamda iklim dostu, dijital, küresel tedarik zinciri odaklı, bilgi yoğun, nitelikli istihdam sağlayan, katma değerli hizmet, nitelikli finansal ve bölgesel kalkınmayı destekleyen yatırımlar olmak üzere sekiz öncelikli profil tanımladık. Bu yaklaşımın somut sonuçlarını da alıyoruz:

2024 yılında Türkiye’de duyurulan toplam 383 yeni yatırım projesinin %71,5’i bu nitelikli profillerle uyumlu.

Bu hedeflere ulaşmak ve yeni rekabet ortamında öne çıkmak için Türkiye’nin yatırımcılara sunduğu değeri bütüncül biçimde yönetiyoruz. Öncelikle, bu rekabette adı geçen ülkeleri rakip değil, küresel sistemin tamamlayıcı aktörleri olarak görüyoruz. Türkiye bu dönüşümün merkezinde yer alıyor ve yatırımcılara bölgesel alternatiflerden çok daha fazlasını sunuyor.

► “1,3 MİLYAR TÜKETİCİYE 4 SAAT MESAFEDEYİZ”

Bizim temel farkımız, sürdürülebilir bir stratejik üs olmamız. Türkiye yatırımcı için alternatif bir destinasyon değil, uzun vadeli stratejik bir ortak.

Bu iddiamızı somut avantajlarla destekliyoruz: →

Stratejik coğrafi konumumuz, Türkiye'yi üç kıtanın kesişim noktasında, 1,3 milyar tüketiciye dört saatlik uçuş mesafesinde yer alan bir üretim, lojistik ve yönetim merkezi haline getiriyor. Gümrük Birliği ve 24 ülke ile imzalanmış serbest ticaret anlaşmaları sayesinde yatırımcılar yalnızca Türkiye pazarına değil, Avrupa, Orta Doğu, Kuzey Afrika ve Orta Asya gibi geniş bir coğrafyaya gümrüksüz erişim imkânına sahip.

Bu stratejik erişimi; gelişmiş ulaşım, enerji ve

dijital altyapımız, organize sanayi bölgeleri (OSB), serbest bölgeler ve teknoparklar gibi yatırımcıya hazır alanlarımızla destekliyoruz. Güçlü ve çeşitlenmiş üretim kapasitemiz, dayanıklı ekonomik yapımız ve genç, dinamik, yüksek vasıflı iş gücümüzle bölgesel bir yetkinlik merkezi haline geliyoruz.

► “YATIRIM ORTAMINI SÜREKLİ İYİLEŞTİRİYORUZ”

Ayrıca Sayın Cumhurbaşkanımızın liderliğinde reform odaklı yaklaşımımızla yatırım ortamını sürekli iyileştiriyor; Yatırım Ortamını İyileştirme Koordinasyon Kurulu (YOİKK) ve Yatırım Danışma Konseyi (YDK) gibi mekanizmalarla yatırımcı geri bildirimlerini doğrudan politika süreçlerine entegre ediyoruz. Tüm bu avantajları da hedef pazarlardaki danışmanlarımız, uluslararası etkinlikler ve dijital kampanyalar aracılığıyla küresel yatırımcılara aktif biçimde anlatıyoruz.

► “ULUSLARARASI DOĞRUDAN YATIRIMLAR İÇİN GÜVENLİ BİR LİMAN”

- Türkiye'nin jeopolitik konumu uluslararası yatırımcılar tarafından bazen bir 'risk' faktörü olarak değerlendirilebiliyor. Siz bu algıyı bir 'fırsata' nasıl dönüştürüyorsunuz? Özellikle, Türkiye'nin Avrupa-Asya tedarik zincirine güçlü bir alternatif olma vizyonunu hangi somut avantajlarla destekliyorsunuz?

-Türkiye, üç kıtanın kesiştiği eşsiz konumuyla ticaret, ulaşım ve enerji koridorlarının merkezinde yer alıyor. Bu stratejik coğrafya, ülkemizi yalnızca bir geçiş noktası değil; aynı zamanda bölgesel ve küresel değer zincirlerinin doğal buluşma alanı haline getiriyor. Biz bu konumu bir fırsat olarak görüyor, vizyoner politikalar ve güçlü altyapı yatırımlarıyla Türkiye'yi uluslararası doğrudan yatırımlar için güvenli bir liman haline getiriyoruz.

Son yıllarda küresel ekonomide yaşanan dönüşüm, tedarik zincirlerinde dayanıklılık ve çeşitlilik ihtiyacını öne

“HİT-30 Programı kapsamında, 8 farklı sektörde ve 30 farklı alanda, çağrı bazlı olarak Türkiye tarihinin en kapsamlı teşvik paketi uygulanıyor. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından yürütülen bu program için 30 milyar ABD doları fon ayrıldı. Bu fonla, dijital dönüşüm, yüksek katma değerli üretim, yenilenebilir enerji ve yeşil teknolojiler ile Ar-Ge projeleri destekleniyor.”

çıkardı. Bu süreçte Türkiye; üretim kabiliyeti, gelişmiş sanayi altyapısı, lojistik avantajları ve nitelikli iş gücüyle öne çıkan bir alternatif üretim üssü olarak konumlandı. COVID-19 sonrasında yeniden şekillenen küresel üretim haritasında Türkiye, Avrupa ve Asya arasında güçlü bir üretim ve ihracat köprüsü kurdu. 2023 yılı ve sonrasında elde ettiğimiz rekor düzeydeki ihracat performansları da bu durumun somut bir göstergesidir.

Cumhurbaşkanlığı Yatırım ve Finans Ofisi olarak hedefimiz, Türkiye'nin bu stratejik üstünlüğünü sürdürülebilir yatırımlarla pekiştirmek. Dijitalleşme, yeşil dönüşüm, ileri teknoloji üretimi ve finansal derinleşme gibi alanlarda yatırım ortamını sürekli güçlendiriyoruz. Bu çabalarımız, yatırımcılara hem güven hem de uzun vadeli öngörülebilirlik sağlıyor.

► **“TÜRKİYE DÜNYANIN BAĞLANTI NOKTASI”**

Bu vizyonu uluslararası düzeyde tanıtmak amacıyla yürüttüğümüz “Nexus of the World” (Dünyanın

Bağlantı Noktası) kampanyası, Türkiye'nin çok boyutlu potansiyelini anlatan bütüncül bir çerçeve sunuyor. Ülkemizi; Avrupa'nın üretim gücü, Asya'nın inovasyon dinamizmi ve Orta Doğu'nun enerji zenginliği arasında güçlü bir bağ kurarak, küresel yatırım ağlarının merkezinde konumlandırıyoruz.

Kısacası, Türkiye bugün jeoekonomik bir merkez, dayanıklı tedarik zincirlerinin ana halkası ve yeni nesil yatırımların buluşma noktasıdır. Biz bu avantajı doğru politikalarla değerlendiriyor; ülkemizi yalnızca bir üretim merkezi değil, geleceğin yatırımlarının küresel kavşağı haline getiriyoruz.

► **“HEDEFİMİZ BÖLGESEL BATARYA ÜRETİM ÜSSÜ OLMAK”**

- Stratejinizde elektrikli araç bataryaları ve yeşil hidrojen gibi geleceğin teknolojileri öne çıkıyor. Bu alanlarda Türkiye'deki mevcut gelişmeler ve somut yatırım planları nelerdir?

- Bu alanlar bizim için kritik öneme sahip. Özellikle batarya teknolojileri konusunda çok somut adımlar atıyoruz. Türkiye, 2030 Sanayi ve Teknoloji Stratejisi doğrultusunda bölgesel bir batarya üretim üssü olmayı hedefliyor. Bu hedefe ulaşmak amacıyla Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, HİT-30 Programı kapsamında bir yatırım destek çağrısı duyurdu. 4,5 milyar ABD doları destek bütçesine sahip bu programla, 2030 yılına kadar kademeli olarak 80 GWh'lık üretim kapasitesine ulaşmayı planlıyoruz.

Süreçlerini yakından takip ettiğimiz, dünyada önemli pazar payına sahip bazı küresel hücre üreticileri de ülkemizde hem elektrikli araçlara hem de enerji →

ve gübre üretiminde ara girdi olarak kullanılması yönünde önemli çalışmalar sürüyor.

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı koordinasyonunda yürütülen Yeşil Hidrojen Stratejisi kapsamında; pilot tesislerin kurulması, yerli elektrolizör üretim kabiliyetinin geliştirilmesi ve bu alandaki Ar-Ge faaliyetlerinin artırılması yönünde somut adımlar atılıyor.

Özel sektör de bu dönüşümde aktif rol üstleniyor. Örneğin Enerjisa Enerji, 2023 yılında Bandırma Enerji Üssü bünyesinde Türkiye'nin ilk yeşil hidrojen üretim tesisini devreye aldı. Küresel teknoloji geliştikçe bu alanda da yeni yatırımların gündeme gelmesini bekliyoruz.

depolama sistemlerine yönelik batarya hücresi üretim tesisleri kurmayı planlıyor. Somut örneklerle bakarsak; Togg ve Farasis ortak girişimi olan Siro, ülkemizde 20 GWh kapasiteli bir batarya hücresi üretim tesisi kuracağını duyurdu. Gemlik'teki fabrikanın inşaatı devam ediyor. Bu tesis, yalnızca Togg'a batarya hücresi tedarik etmekle kalmayacak; aynı zamanda enerji depolama sistemleri için de üretim yapacak.

Halihazırda Aspilsan Kayseri'de (220 MWh) ve Pomega Ankara'da (3 GWh) üretim faaliyetlerine devam ediyor.

► “ELEKTRİKLİ ARAÇ ÜRETİMİ YAKINDA”

Ayrıca, ülkemizde yatırımları bulunan uluslararası OEM'lerin (Orijinal Ekipman Üreticileri) de önümüzdeki dönemde elektrikli araç üretimi gündemlerinde yer alıyor. Henüz yatırım yapmamış bazı uluslararası OEM'lerin Türkiye'de planladıkları sıfırdan yatırım (greenfield) süreçleri de Ofisimiz tarafından yakından takip ediliyor. Tüm bu gelişmeler ışığında, ülkemizde elektrikli araç üretiminin artmasıyla birlikte yeni batarya hücresi yatırımlarının da bu trendi takip edeceğine ve önemli bir kapasite oluşacağına inanıyoruz.

► “YEŞİL HİDROJEN İÇİN SOMUT ADIMLAR ATTIK”

Yeşil hidrojen konusunda ise bu alan, geleceğin düşük karbonlu enerji sistemlerinde kilit bir taşıyıcı olarak öne çıksa da küresel gelişmelere paralel şekilde henüz beklenen atılımını tam olarak gerçekleştirebilmiş değil. Türkiye'de şu anda yeşil hidrojenin özellikle rafinerilerde, demir-çelik sektöründe

► “TÜRKİYE TARİHİNİN EN KAPSAMLI TEŞVİK PAKETİ”

- Biraz önce HİT-30 programından bahsettiniz.

Teknoloji ve enerji devlerini Türkiye'ye çekmek için sunduğunuz teşvik paketlerinde öne çıkan diğer somut unsurlar nelerdir?

- Ülkemiz, nitelikli yatırımları çekmek amacıyla çok kapsamlı teşvikler sunuyor. 2024 yılında ilan edilen HİT-30 Programı, bu yaklaşımın zirve noktası. Program kapsamında, 8 farklı sektörde ve 30 farklı alanda, çağrı bazlı olarak Türkiye tarihinin en kapsamlı teşvik paketi uygulanıyor. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından yürütülen bu program için 30 milyar ABD doları fon ayrıldı. Bu fonla, dijital dönüşüm, yüksek katma değerli üretim, yenilenebilir enerji ve yeşil teknolojiler ile Ar-Ge projeleri destekleniyor. Bu program ile 2030 yılına kadar ülkemizin yüksek katma değerli üretimin üssü haline getirilmesi hedefleniyor.

► “YATIRIMCILARA VERGİ İNDİRİMİ VE MUAFİYETLER”

Buna ek olarak, bu yıl ilan edilen yeni teşvik sistemiyle özellikle yüksek katma değerli yatırımlar önceliklendiriliyor ve uluslararası sermayenin ülkemize çekilmesi teşvik ediliyor. Yeni sistem kapsamında yatırımcılara kurumlar vergisinde %20 ila %100'e varan indirimler, tüm yatırım harcamalarında KDV ve gümrük vergisi muafiyetleri ile sosyal güvenlik primlerinin bir kısmının devlet tarafından karşılanması gibi güçlü destekler sağlanıyor.

Ayrıca, teşvik sistemine eklenen bir diğer önemli unsur, yüksek teknoloji

seviyesine sahip ve ülkemizin cari dengesine katkı sağlayacak ürünlere yönelik yatırımlara verilen kâr payı ve makine desteği. Bu destekler sayesinde yatırımcılar, finansmana erişim ve hibe imkânları açısından önemli avantajlar elde edebiliyor. Sonuç olarak, HİT-30 Programı ve yeni teşvik sistemi, Türkiye’de yatırım yapmayı hem cazip hem de stratejik hale getiriyor.

► “10 YILDAN 20 YILA KADAR ELEKTRİK ALIM GARANTİSİ”

- Teşviklerde yeşil dönüşüme vurgu yaptınız. Peki, Türkiye’de yenilenebilir enerji altyapısını ve düşük karbonlu üretimi hedefleyen yatırımları somut olarak nasıl destekliyorsunuz?

- Türkiye, yenilenebilir enerji altyapısı ve düşük karbonlu üretim yatırımlarını kapsamlı devlet politikaları, finansal teşvikler ve özel sektör girişimleriyle güçlü

bir şekilde destekliyor. Örneğin, Yenilenebilir Enerji Kaynaklarını Destekleme Mekanizması (YEKDEM) kapsamında rüzgâr, güneş, hidroelektrik ve biyokütle gibi kaynaklardan üretilen elektriğe 10 yıl süreyle alım garantisi ve döviz bazlı fiyat avantajı sağlanıyor. Büyük ölçekli yatırımlarda ise Yenilenebilir Enerji Kaynak Alanları (YEKA) modeliyle destek süresi 20 yıla kadar uzayabiliyor. Bu yaklaşım sayesinde, bugün 32 GW’a ulaşan rüzgâr ve güneş enerjisi kurulu gücümüzü, önümüzdeki 10 yıl içinde 120 GW seviyesine çıkarmayı hedefliyoruz.

Enerji yatırımlarını öncelikli yatırım kapsamına alarak, yatırımcılara vergi indirimi, KDV istisnası, gümrük muafiyeti ve faiz desteği gibi önemli avantajlar sunuyoruz. Ayrıca, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı ile TÜBİTAK tarafından yürütülen programlar, düşük karbonlu üretim teknolojileri, enerji verimliliği ve yeşil dönüşüm alanlarında Ar-Ge destekleri sağlıyor.

Projelerin hızlı ve sürdürülebilir biçimde hayata geçirilmesini desteklemek için yerli ekipman üretimi de teşvik ediliyor. Yerli ekipman kullanan yatırımcılara ilave fiyat avantajı ve destek mekanizmaları sunuluyor; bu destekler hem HİT-30 gibi büyük ölçekli yatırımlara hem de yenilikçi Ar-Ge projelerine yönelik olarak çeşitlendiriliyor. Böylece, yerli sanayimiz güçlendirilirken enerji sektöründeki dışa bağımlılık da azalıyor.

Sonuç olarak, Türkiye yenilenebilir enerji ekipmanları üretiminde bölgesel bir üretim ve tedarik merkezi olma yolunda hızla ilerliyor.

“Amacımız, özellikle mobilite, batarya, biyo-teknoloji, oyun, enerji ve altyapı gibi alanlarda inovasyon ve üretim odaklı, yüksek katma değerli yatırımları ülkemize çekmek.”

► “AYNI ZAMANDA TEKNOLOJİ GELİŞTİRME MERKEZİYİZ”

- Yüksek teknoloji yatırımları, yapay zekâ ve siber güvenlik gibi alanlarda en kritik faktör nitelikli insan kaynağı. Türkiye’nin mühendis havuzu ve teknopark ekosistemi bu konuda yabancı yatırımcılara ne gibi somut avantajlar sunuyor?

- Bu alan, Türkiye’nin en güvendiği stratejik alanlarından biri olarak öne çıkıyor. Ülkemizin, yetenek ekosistemini “Nexus of Talent and Innovation” (Yetenek ve İnovasyonun Bağlantı Noktası) olarak konumlandırıyoruz. Bunun temel nedeni, 85,7 milyonluk nüfusumuz ve 34,4 yaş ortalamasıyla Avrupa’nın en genç ve dinamik yetenek havuzlarından birine sahip olmamız.

Bu genç ve dinamik nüfus, güçlü yükseköğretim sistemimizle destekleniyor. Her yıl yaklaşık 960 bin mezun veren sistemimizde, 30 binden fazlası bilişim ve yazılım alanlarında uzmanlaşarak teknoloji şirketlerinin ihtiyaç duyduğu yetenek havuzunu sürekli besliyor.

Türkiye’nin insan kaynağını destekleyen güçlü bir altyapısı bulunuyor: 1.357 Ar-Ge merkezi,

113 teknoloji geliştirme bölgesi (teknopark), bu yapılarda faaliyet gösteren 120 binden fazla şirket ve yaklaşık 300 bin Ar-Ge personeli ile ülkemiz teknoloji geliştirme kapasitesini sürekli artırıyor. Yıllık Ar-Ge harcamamız 16 milyar ABD doları seviyesinde olup, GSYH’ye oranı %1,46 seviyesine

ulaşmış durumda.

Tüm bu altyapı, teknoparklardaki vergi istisnaları ve SGK prim destekleri gibi teşviklerle birleştiğinde, Türkiye’yi yalnızca üretimde değil, teknoloji geliştirmede de bölgesel bir merkez hâline getiriyor.

► “YATIRIMLARIN HIZLANMASINA YARDIMCI OLUYORUZ”

- Yatırımcılar için en kritik konulardan biri de hız. Yabancı bir yatırımcı Türkiye’de bir fabrika kurmaya karar verdiğinde, ruhsat, arazi tahsisi ve izin süreçleri ne kadar sürüyor? Bu yatırım kolaylaştırma süreçlerini hızlandırmak için ne gibi iyileştirmeler yapıyorsunuz?

- Bu sorunun cevabı, projenin detaylarına göre değişiklik gösteriyor. Kurulacak fabrikanın sektörü, atık yükü, arazi ve altyapı ihtiyaçları süreyi doğrudan etkiliyor. Ancak iyimser bir senaryo üzerinden bakarsak, yatırımcı şirket Organize Sanayi Bölgelerimizden (OSB) yer tahsisi, ÇED ve çevre izinleri, yatırım teşvik belgesi, proje onayları ve altyapı izinlerini tamamladıktan sonra iki-üç ay içinde inşaata başlayabilir. Eğer kiralık veya hazır bir fabrika binası tercih edilirse, bu süre daha da kısalabilir.

Elbette, projenin özelliklerine bağlı olarak mevzuatın

öngördüğü ek izin ve onay süreçleri de gerekebiliyor. Ofisimiz bu noktada devreye giriyor: Nitelikli ve stratejik yatırımların hayata geçirilmesi için, olası gecikmeleri önlemek ve yatırımcının önünü açmak amacıyla tüm ilgili paydaşlarla yoğun

çalışmalar yapıyorsunuz?

Öncelikle belirtmek gerekir ki, Türkiye’de yatırım yapmak isteyenler için genel anlamda esaslı bir engel bulunmuyor. Bizim temel felsefemiz, mevcut durumu yeterli görmek değil, yatırım ortamını proaktif bir anlayışla sürekli daha iyiye taşımak.

Bu kapsamda, yatırımcılarımız için hukuki öngörülebilirliği güçlendirmeye odaklanıyoruz. Örneğin, yeni teşvik sistemiyle proje bazlı desteklenecek yatırımlar ve HİT-30 Programı kapsamındaki projeler için, yatırım fizibilitesini olumsuz

bir koordinasyon yürütüyoruz.

► “KÖRFEZ YATIRIMCILARI İÇİN ÖZEL BİRİM KURDUK”

- Son dönemde Körfez ülkelerinden ve Güney Kore’den yoğun ilgi olduğu belirtiliyor. Bu pazarlardan yatırımcı çekmeye yönelik özel stratejileriniz neler? Hedeflediğiniz mega projeler var mı?

- Körfez ülkeleri ile Türkiye arasındaki ekonomik iş birliği son yıllarda önemli ölçüde artış gösterdi. Bu iş birliğini daha da ileriye taşımak amacıyla Ofisimiz bünyesinde, yalnızca Körfez bölgesindeki yatırımcılara hizmet veren özel bir birim kurduk. Suudi Arabistan, Katar ve Birleşik Arap Emirlikleri’nde görev yapan danışmanlarımız, sahada aktif çalışmalar yürütüyor ve potansiyel yatırımcılara yatırım kararlarını destekleyecek güncel ve güvenilir bilgi akışı sağlıyor.

Öte yandan, Güney Kore bizim için çok stratejik bir pazar konumunda. Yüksek teknoloji ve sanayi altyapısıyla öne çıkan Güney Kore, Türkiye’yi yalnızca büyük bir iç pazar olarak değil, aynı zamanda Avrupa, Orta Doğu ve Kuzey Afrika’ya açılan stratejik bir üretim ve ihracat üssü olarak görüyor. Bu bağlamda, Güney Kore’nin ileri teknoloji kapasitesini, Türkiye’nin stratejik coğrafi konumu, genç ve yetkin iş gücü ve güçlü üretim altyapısı ile birleştirmeyi hedefliyoruz.

Amacımız, özellikle mobilite, batarya, biyoteknoloji, oyun, enerji ve altyapı gibi alanlarda inovasyon ve üretim odaklı, yüksek katma değerli yatırımları ülkemize çekmek.

► “YATIRIM TAAHHÜTLÜ AVANS KREDİSİ VERECEĞİZ”

- Yatırım ortamının kalitesi sürekli gündemde olan bir konu. Yatırımcılar için öngörülebilirliği artırmak ve süreçleri daha da kolaylaştırmak adına ne gibi

etkileyecek mevzuat değişikliklerinin etkilerini sınırlandıran koruyucu hükümlere yer verdik. Ayrıca, yatırımcıların idari süreçlerini hızlandırmak amacıyla ihtisaslaşmış mahkemelerin tesisi gibi çalışmalarımız da devam ediyor.

Yatırımcıların en önemli gündem maddelerinden biri olan finansmana erişim konusunda da somut adımlar attık. Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası tarafından uygulamaya alınan Yatırım Taahhütlü Avans Kredisi (YTAK) mekanizması ile özellikle yüksek katma değerli, ihracat odaklı ve cari açığı azaltma potansiyeli taşıyan stratejik yatırımlara uzun vadeli, uygun maliyetli finansman desteği sağlanıyor. Bu sayede yatırım kararları kolaylaştırılıyor.

Buna ek olarak, yeni teşvik sistemimiz sayesinde yatırımcılar finansman imkanlarına daha kolay erişebilecekler. Yatırım kredilerinde 11,5 ila 18,4 puan faiz/kâr payı desteği sunuluyor ve yatırım tutarının %20’sine kadar, 240 milyon liraya varan teşvikler sağlanıyor.

Görüldüğü gibi, yatırımcıların karşılaştığı zorlukları tespit etmek ve bunlara çözüm üretmek noktasında →

proaktif bir anlayış içindeyiz. Bugüne kadar ortaya koyduğumuz bu yaklaşımın yatırımcılarımız tarafından da takdir edildiğine inanıyoruz.

► “HİBE DESTEKLERİNİ DE SİSTEME ENTEGRE ETTİK”

- Rekabet demişken, Romanya ve Polonya gibi AB ülkeleri yatırımcılara %40’a varan doğrudan hibe destekleri sunabiliyor. Türkiye, bu hibe yarışında nasıl bir pozisyon alıyor ve teşvik paketlerinizle nasıl bir fark yaratıyorsunuz?

- Biz de yeni kararnamemiz ve HİT-30 Programımız ile hibe desteklerini teşvik sistemimize güçlü bir şekilde entegre ettik. Örneğin, Türkiye Yüzyılı Kalkınma Hamlesi kapsamında teşvik edilen yatırımcılarımızın makine ve teçhizatlarına, yatırım bütçelerinin %15’i oranında hibe sağlıyoruz. Bunun yanı sıra, TÜBİTAK tarafından desteklenen Ar-Ge projelerinde, miktar sınırlaması olmaksızın, proje bütçesinin %75’i oranında hibe desteği veriyoruz.

Bahsettiğiniz ülkeler bu hibeleri genellikle, mali kaynağı AB tarafından sağlanan “Modernisation Fund” veya “Innovation Fund” gibi programlar kapsamında ve AB’nin sıkı denetim mekanizmaları çerçevesinde sunuyor. Ülkemizin yeni teşvik sistemi ve HİT-30 Programı ise, vergi odaklı yapısıyla çok daha esnek ve stratejik avantajlara sahip.

Kaldı ki, Ofisimiz bünyesinde yaptığımız karşılaştırmalı çalışmalarda, Türkiye’deki benzer teşviklerin toplam etkisinin, bahsettiğiniz diğer ülkelerle kıyaslandığında %10-15 oranında daha avantajlı olduğunu görüyoruz.

► “DÜNYAYA MODEL İHRAÇ EDEN OSB’LERİMİZ VAR”

- Yatırımcıya hazır alanlardan bahsettiniz.

Türkiye’deki Organize Sanayi Bölgeleri (OSB), endüstri bölgeleri ve serbest bölgeler yabancı yatırımcıların taleplerini karşılayabiliyor mu? Bu alanlar ne gibi avantajlar sunuyor?

- Biz, yatırımcının profiline ve projenin gerekliliklerine göre, planlı yatırım bölgelerimizden en uygun seçenekleri araştırarak yatırımcılara sunmaya özen gösteriyoruz. Türkiye olarak, sanayinin planlı alanlarda geliştirilmesi konusunda oldukça deneyimli bir ülkeyiz. 65 yıla yaklaşan geçmişiyle, artık dünyaya model ihraç eden Organize Sanayi Bölgelerimiz (OSB) bulunuyor.

Bu OSB’ler, yalnızca temel altyapı ihtiyaçlarını karşılayan ve izinleri veren yerler olmanın ötesinde; kreş, mesleki eğitim, sosyal tesis, itfaiye, kongre merkezi, lojistik merkez, model fabrika ve yeşil dönüşüm

danışmanlığı gibi çok çeşitli hizmetleri tek elden sunan gelişmiş yapılar hâline geldi. Ayrıca, geçtiğimiz yıl Organize Sanayi Bölgeleri Uygulama Yönetmeliğinde yapılan köklü değişiklikler sayesinde, şimdiye kadar değerlendirilemeyen OSB arazileri de yeniden yatırımcılara sunulmaya başlandı.

Bunun yanında, kendine özgü avantajlara sahip endüstri bölgeleri ve özel endüstri bölgeleri de belli ölçek üzerindeki yatırımcıların gündeminde yer alıyor. İhracat odaklı üretim planlayanlar için ise serbest bölgelerimiz oldukça cazip

fırsatlar sunuyor ve bu bölgeler de yoğun talep görüyor.

► “ÇERKEZKÖY VE TRAKYA YATIRIM ÖNCELİKLERİ ARASINDA”

- Yatırım talepleri bölgelere göre nasıl bir dağılım gösteriyor? Özellikle Çerkezköy’ün de içinde bulunduğu Trakya bölgesi, yabancı yatırımcılar için cazip bir lokasyon olarak öne çıkıyor mu?

- Son dönemde, talebin sanayide belirli bir doygunluğa ulaşan İstanbul, Kocaeli, Bursa ve İzmir gibi şehirlerden ziyade, bu illerin yakınlarındaki Tekirdağ, Bilecik, Balıkesir ve Manisa gibi bölgelere kaydığını gözlemliyoruz. Başlangıçta bu eğilimin yalnızca uygun arazi fiyatlarıyla açıklanabileceği düşünülse de söz konusu illerde hızla gelişen lojistik imkanlar, sanayi altyapısı ve sektörel kümelenmeler yatırımcıların ilgisini artırıyor.

Bunun yanında, Samsun’dan başlayarak Mersin’e uzanan koridordaki İç Anadolu illerimizde de uzun vadede planlandığı şekilde bir hareketlilik söz konusu.

Özellikle Çerkezköy ve genel anlamda Trakya bölgesi, son yıllarda tamamlanan ve devam eden ulaştırma ile lojistik yatırımları sayesinde ciddi bir potansiyel taşıyor. Bu özellikleriyle, hem yerli hem de yabancı şirketlerin yatırım öncelikleri arasında ön plana çıkıyor.

► “8 AYLIK UDY GİRİŞLERİ 10,6 MİLYAR DOLAR OLDU”

- Rakamlarla konuşmak gerekirse, Türkiye’nin uluslararası doğrudan yatırım (UDY) performansı son yıllarda nasıl bir değişim gösterdi? Küresel ve bölgesel olarak pazar payınız nedir?

- Sayın Cumhurbaşkanımızın vizyoner liderliğinde son 22 yılda hayata geçirilen yatırımcı dostu reformlar, kapsamlı altyapı yatırımları ve cazip teşvik sistemleri sayesinde Türkiye, iş ve yatırım ortamını sürekli iyileştirerek uluslararası doğrudan yatırımların (UDY) yöneldiği öncü

destinasyonlardan biri haline geldi. Bu başarı, verilerle de net bir şekilde ortaya konuyor.

Ülkemiz, 1973–2002 yıllarını kapsayan 30 yıllık dönemde yalnızca 15 milyar ABD doları UDY çekerek küresel pastadan binde 2 pay alabilirken, 2003 yılından bu yana toplam 284,3 milyar ABD doları UDY girişi sağladı ve küresel payını %1 seviyesine yükseltti.

Türkiye’nin UDY performansındaki bu ivme, son yıllarda da güçlenerek devam ediyor. 2024 yılında küresel UDY hacmi %8 daralırken, Türkiye %10 artışla 11,7 milyar ABD doları yatırım çekmeyi başardı. 2025 yılında ise çok daha güçlü bir momentum yakaladık: Yılın ilk sekiz ayında UDY girişleri yıllık bazda %58 artışla 10,6 milyar ABD dolarına ulaştı ve yıllıklandırılmış girişler 15,6 milyar ABD dolarıyla son 38 ayın en yüksek seviyesine çıktı.

Bölgesel gücümüzü de rakamlar doğruluyor. Geniş rekabet bölgemiz olan Orta ve Doğu Avrupa, Orta Doğu ve Kuzey Afrika ülkeleriyle yapılan karşılaştırmalarda, 2003–2024 yılları arasında bölgeye yönelen toplam UDY’nin %9,5’i Türkiye’ye geldi ve ülkemiz bölgesinde en fazla yatırım çeken üçüncü ülke konumuna ulaştı.

Fiilen gerçekleşen yatırımların yanı sıra, duyurulan yeni UDY projelerinde de güçlü bir artış gözlemliyoruz.

Cumhurbaşkanlığı Yatırım ve Finans Ofisi olarak hazırladığımız “Türkiye UDY Projeleri Raporu”na göre, yalnızca 2024 yılında 383 proje duyuruldu; bu projeler toplam 14,1 milyar ABD doları sermaye harcaması ve 51 binden fazla doğrudan istihdam potansiyeli sunuyor.

Tüm bu göstergeler, Türkiye’nin küresel yatırım ekosistemi içindeki öncü rolünü bir kez daha teyit ediyor ve ülkemizin “Dünyanın Bağlantı Noktası” (Nexus of the World) konumunu her geçen gün daha da güçlendiriyor. ●

Bavulu 'çanta'yla ithal etti Samsonite ile işbirliği kapısını 43 yıl önce açtı

VAHAP MUNYAR

*Nasıl Bir Ekonomi Gazetesi Genel Koordinatörü
Türkiye Gazeteciler Cemiyeti Başkanı*

DESA'yı 1974 yılında kardeşleri Mehmet ve Semih Çelet'le birlikte kuran Melih Çelet, 1982 yılında New York'a (ABD) gidip, oradan 4.5 saatlik uçak yolculuğuyla Denver'a geçti, dünyanın önde gelen bavul-seyahat çantaları üreticisi Samsonite'in fabrikasının kapısından girdi:

- Ben Türkiye'den geliyorum...

Kapıdaki görevliler sordu:

- Neden geldin?

Melih Çelet çat kapı gitmesinin nedenini aktardı:

- Yönetimden yetkililerle görüşmek istiyorum.

Kapıdaki görevliler ilgili birimleri aradı, randevusuz konuğa kapıyı açtı. Melih Çelet, içeri girerken şöyle düşündü:

- Adam Türkiye'den buraya gelmiş, bir görüşelim bakalım...

Melih Çelet'le görüşmeyi kabul eden birimdeki ekip Türkiye'nin nerede olduğunu bile bilmiyordu. Haritadan önce Türkiye'nin nerede olduğuna baktılar, sonra da Ticaret Bakanlığı'ndan birileriyle telefon görüşmesi yaptılar.

Ticaret Bakanlığı'ndan aldıkları bilgi üzerine Melih Çelet'e döndüler:

- Siz niye geldiniz ki? Sizde ithalat yasak. Size tek bir tane bile Samsonite gönderme imkanımız yok.

Çelet ısrarcı oldu:

- Bakın ben sizinle çalışmak istiyorum ve Türkiye piyasasını sizin ürünlerinize açmak istiyorum. Siz bunu fikren kabul ediyorsanız, ben hükümetimizle konuşacağım.

Samsonite'deki ekip Çelet'i uğurladı:

- Yolunuz açık olsun.

Aralarından Moris Kohen, Çelet'e kapıyı açık bıraktı:

- Peki...

Melih Çelet

Burak Çelet

Melih Çelet, Türkiye'ye döner dönmez Ankara'nın yolunu tuttu. Ticaret Bakanlığı'na gitti. Ankara Koleji'nden arkadaşı Demir Erman'ın babası Kemal Erman, Ticaret Bakanlığı'nda üst düzey bürokrattı:

- Efendim, ben Türkiye'ye bavul ithal edeceğim

ama para vermeyeceğiz. Bir tane bavul ithal edeceğiz, karşılığında 3 tane çanta göndereceğiz. Yani barter (takas) yapacağım. Bakın, böyle bir kanal açıyorum, ilişki kuruyorum.

Kemal Erman'dan yeşil ışığı görünce yeniden Samsonite'in kapısını çaldı:

- Ben sizden bavul alacağım ama siz de bana ürün siparişi vereceksiniz. Ben size o ürünleri yapacağım. Siz de benden bavulların parasının karşılığında aynı tutarda çanta alacaksınız. Aramızda döviz alışverişi olmayacak.

Melih Çelet, Samsonite ile 43 yıl önceye uzanan işbirliği öyküsünü Nuri Çolakoğlu'nun kaleme aldığı, Desa'nın 53 yıllık hikayesini içeren "Olmazı Oldurmak" kitabında anlattı:

- Bavullardan Mercedes otomobil vergisi kadar, yüzde 150 gümrük vergisi alınıyordu ama yine de barter yaptık, ithalatı açtık.

O günlerde Samsonite Avrupa'nın başına Yugoslav asıllı, İstanbul'da Singer'in Genel Müdürlüğü görevinde bulunmuş bir yönetici atandı:

- İstanbul'u çok seven yönetici ile uyum içinde çalıştık.

Samsonite'ı kendisi için müthiş bir okul ve deneyim olarak gördüğünü belirtti:

- Tam 25 yıl bu markanın Türkiye distribütörü olarak çalıştım. Global bir markanın nasıl inşa edildiğini, nasıl yönetildiğini, tedarik, satış ve pazarlama stratejini yakından izledim, deneyimledim. Eğitim toplantılarının hiçbirini kaçırmadım.

Türkiye, ilk ANAP iktidarı döneminde, yani Özal Hükümeti ile ABD ile silah, askeri araç alımı karşılığında "offset anlaşması" imzalayıp, bazı ürünler için ihracat fırsatı yarattı.

1980'li yılların başında ABD'den bavul ithal edip, bedelini ürettiği çanta ile ödemek, bunu hem hükümete hem de Samsonite yönetimine kabul ettirmek, Melih Çelet'in girişimciliğini, vizyonunu ortaya koyuyor...

"Olmazı Oldurmak" kitabında yani Desa'nın 53 yıllık öyküsünden çıkarılacak epey ders var...

Tam yollar ayrılırken Sözleşmedeki maddeler zorladı, ortak şirket doğdu

2007 yılında Samsonite'in çoğunluk hisselerini venture capital (girişim sermayesi grubu) satın aldı. Yeni büyük hissedar, Marcello Battoli'yi Samsonite'in CEO'su olarak atadı.

Battoli, satışları artırma formülü olarak da distribütörlere bırakılmış pazarları doğrudan yönetmeyi seçti. Battoli, bu kararı aldıktan kısa süre sonra Desa'nın Yönetim Kurulu Başkanı Melih Çelet'e haber gönderdi:

- Türkiye'ye geliyorum...

Çelet, Battoli'ye güzel bir ziyaret programı hazırladı. Battoli, pazarı gezdi, araştırmalarını yaptı, Boğaz'da tekne turu derken son akşam yemekten ayrılırken kararını açıkladı:

- Desa'nın distribütörlüğünü sonlandırma kararı aldık.

Melih Çelet, ailesi ve yönetim ekibi hiç beklemedikleri bu karar üzerine şok yaşadı:

- Marka için yaptıklarımızdan dolayı teşekkür beklerken adam bizi resmen kapıya koydu.

Desa'nın Genel Müdür Yardımcısı Emre Bilge, Hukuk Müşaviri Lütfü Alpdemir ve Burak Çelet, distribütörlük sözleşmesini incelemeye koyuldu. Sözleşme

Belçika hukukuna göre hazırlandığı için Brüksel'de uzman bir hukuk bürosuyla görüşüldü.

Bu görüşme ve incelemenin ardından durum netleşti:

- Samsonite, başta portföy tazminatı olmak üzere Desa'nın kazanılmış haklarını tazmin etmek zorunda.

Samsonite yönetimine bu durum iletili. Samsonite yönetimi ilk aşamada Desa'nın haklarını kabul etmek istemedi. Sonunda Battoli, Desa'nın haklarını tazminden kaçışlarının söz konusu olamayacağını gördü, ortaklık teklifi götürdü.

Melih Çelet, varılan noktayı şöyle özetledi:

- Bu şekilde son 15 yıldır süregelen ve Türkiye dışında komşu ülke pazarlarını da içeren ortak girişim "Samsonite Seyahat Ürünleri A.Ş." adıyla şirket kurduk. 25 yıllık distribütörlük iki taraf için de son derece verimli ve kârlı bir ortaklığa evrildi.

İTÜ Enerji Enstitüsü Müdürü Prof. Dr. Adnan Midilli:

Sürdürülebilir dünya için nükleer enerji şart

Prof. Dr. Adnan Midilli, Biz sürdürülebilir bir dünyadan bahsediyoruz ya şarkılarda da var, sürdürülebilir bir dünyanın nükleersiz mümkün olmayacağını anladı dünya. Dolayısıyla sürdürülebilir dünyanın mümkün olabilmesi için baz yük nükleer enerjidir. Bu baz yükü bizim alıp mutlaka diğer enerji kaynaklarıyla birlikte hibrit bir şekilde kullanmamız gerekiyor.” dedi.

Büyük kitlelerde adı geçtiği anda enerjiden önce tehlike çağrışımı yapan nükleer güç santrallerini ve nükleer enerjideki güncel gelişmeleri İstanbul Teknik Üniversitesi Enerji Enstitüsü Müdürü Prof. Dr. Adnan Midilli ile ayrıntılı biçimde ele aldık.

- Sayın hocam, sizinle nükleer enerjiyi enine boyuna konuşacağız. Ama söyleşimize güncel gelişmelerle başlayalım. Sizin nükleer enerji konulu bir Özbekistan iş geziniz olmuştu? Bu yolculuktan bahseder misiniz? Nasıl çalışmalar yaptınız Özbekistan’da.

- Evet, geçtiğimiz ayın içerisinde, 16 Ekim 2025 tarihinde Özbekistan’da, Özbekistan Bilimler Akademisi tarafından bir konferans yapıldı. Bu konferansın ana konusu nükleer enerjinin ve nükleer teknolojilerin modern sorunlarıydı. Buraya 200’den fazla bilim insanı katıldı farklı ülkelerden. Türkmenistan, Özbekistan, Azerbaycan, Güney Kore, Türkiye, Romanya ve Rusya’dan Bilim insanları nükleer enerjide geline son teknolojileri, nükleer enerjideki son teknolojileri ve bu son teknolojilerde karşılaşılan tasarımsal problemler,

işletimsel problemleri, ekonomik problemleri, teknolojik problemleri, endüstriyel problemleri ve nükleer ekosistemi etkileyebilecek politika, strateji gibi çok önemli hususları dikkate getirdiler. Bu bağlamda oldukça faydalı oldu.

Faydalı olmasının yanında özellikle birçok ülkenin, 20’ye yakın ülkenin bu organizasyona ilgi göstermesi de nükleer enerjinin artık gelecekte gerçekten çok önemli bir ana oyuncu olacağı, enerji ekosistemi içerisinde çok önemli bir oyun kurucu olacağı izlenimini bizde bıraktı. Çok da güzel bir ilgi oldu o konferansa. Biz de o konferansa Türkiye Bilimler Akademisi’ni temsilen katıldık. Katıldığımız o konferansta da özellikle biz karbonsuzlaşmayı dikkate alarak nükleer enerjinin gelecekte karbonsuzlaşma üzerindeki politika ve stratejilerini inceledik.

► KARBON NÖTR İÇİN NÜKLEER ENERJİ

Örneğin işte karbon nötr diyoruz. Bu karbon nötr sonucunun sağlanabilmesi için nükleer enerjinin bu süreçteki ana rolünü stratejik ve politik olarak ortaya koymaya çalıştık. Bu bağlamda da orada nükleer enerjinin ağırlıklı olarak kullanımında karşılaşılan, uygulamasında karşılaşılan problemler üzerine sunum gerçekleştirdik. Dünyanın nükleer güç üretim kapasitesine baktığımızda, özellikle Uluslararası Enerji Ajansı'nın yapmış olduğu tahminlemeye göre, 2024 yılından 2030 yılına kadar nükleer güç kapasitesinin 15 gigawatt seviyesinde olacağı, bunun 2032-2035 yıllarında artış göstererek yaklaşık 30-33 gigawatt seviyesine çıkacağı belirtiliyor.

► NÜKLEER ENERJİSİZ BİR DÜNYA OLMAYACAK

- Bu rakamlar bize önümüzdeki yıllarda dünya çapında nükleer enerjiye dönüş olacağını mı gösteriyor?

- Bu çok önemli bir durum. Bu şu demek. Gelecekte demek ki nükleer enerjiye ilgi çok artacak. Nükleer enerji ekonomilerin, endüstrilerin ve politikaların ana parçası haline gelecek. Gelecekte artık nükleer enerji olmaksızın yeni bir dünya kurmanın hemen hemen imkansız olacağı noktasında bize önemli bir ipucu veriyor. Nedeni de şu. Nükleer enerji dediğimizde aynen yenilenebilir enerji kaynakları aklımıza geliyor. Güneş, rüzgar, jeotermal enerji, hidroelektrik enerji gibi. Bunun yanında fosil yakıtlar var. Kömür, petrol, doğal gaz gibi. Yani bir tarafta kirleticiler var. Bir tarafta da bu kirleticilerin etkilerini bertaraf etmek için kullanılan temiz kaynaklar var.

► YENİLENEBİLİR ENERJİDE KISIT VAR

Dolayısıyla biz ne yapıyoruz? Biz önce kirlatıyoruz. Sonra diyoruz ki bu kirliliği biz nasıl yok ederiz? Bu karbon emisyonlarını nasıl düşürürüz? Hadi gelelim biz bu yenilenebilir enerji kaynaklarını kullanalım. Evet. Ama yenilenebilir enerji kaynaklarında bir kısıt var. Nedir o kısıt? O kısıt şudur. Kesintilidir. Yani sizin 7/24 ve 365 gün içerisinde yüksek kapasitede bunları kullanma potansiyeliniz çok düşük.

O zaman benim bir şeye ihtiyacım var. Neye ihtiyacım var? Daha temiz, 7/24 çalışabilen, daha yüksek kapasitede benim kullanabileceğim bir enerji türüne ihtiyacım var. İşte burada nükleer enerji ortaya çıkıyor. Son yıllarda nükleer eğiliminin ana nedenlerinden bir tanesi ülkelerin enerji ihtiyaçlarını kesintisiz karşılayabilme yanında özellikle 2050 karbon nötr bir hayatın tesisi için ihtiyaç duyulan baz yük.

► HER ÜLKE ENERJİ BAĞIMSIZLIĞI PEŞİNDE

- Hocam bir başka önemli konu da her ülkenin enerji kaynakları açısından güçlü, bağımsız olma isteğidir. Ülkeler enerji bağımsızlıklarına kavuşmak istiyorlar. Böyle bir duruma gelmeleri cari açık sorununun giderilmesi açısından da çok önemli.

- Evet, bu, her ülke için de aynı hale gelmeye başladı. Yani yenilenebilir enerjide ne kadar güçlü olursanız olun, kömür, petrol, doğal gazda ne kadar güçlü olursanız olun bu kaynaklar yetersiz kalıyor. Artık bir noktadan sonra uluslararası yaptırımlar sizin petrol, doğal gaz, kömür gibi kaynakları kullanmanızı kısıtlıyor. Burada o zaman yine bir temiz enerji kaynağına ihtiyacımız var ki bu da nükleer enerji oluyor. Nükleer enerji bu anlamda uluslararası stratejik güvenlik, uluslararası ekonomik politikalar, uluslararası enerji bağımsızlıkları, Birleşmiş Milletlerin sürdürülebilir kalkınma hedeflerinin realize olabilmesi noktasında son derece önemli bir oyuncu.

► NÜKLEER ENERJİ SANTRALLERİYLE İLGİLENİYORLAR

- Özbekistan'daki toplantıya katılan 20 ülkenin nükleer enerji santralleri var mı?

- Kimilerinde var, kimileri de ilgileniyor. Şimdi Rusya'da var. Kazakistan'da var. Özbekistan'da araştırma boyutunda var. Azerbaycan'da yine araştırma boyutunda var. Kore'de ve Çin'de var. Türkiye'de yapılıyor. Diğerleri de yakından ilgileniyorlar.

► "ÇERNOBİL VE FUKUŞİMA'DAN ÇOK ŞEY ÖĞRENDİK"

- Hocam, nükleer santraller deyince herkesin içine bir korku da giriyor. İki büyük nükleer santral kazası, Çernobil ve Fukuşima'yı kimse unutmadı. Bu yönden bakınca neler söylemek istersiniz?

Tabii o dönemin teknolojilerine bakmak lazım. İşletimsel problemlere bakmak lazım.

Teknolojiyi okuyabilme kabiliyetine bakmak lazım. Uzmanların bilgisine bakmak lazım. Teknolojinin kendi içerisindeki uyum ve uyumsuzluklarına bakmak lazım.

Bu Fukushima ve Çernobil kazaları, bizim gibi dünya enerji bilim insanlarına çok şey öğretti. Biz oradan almış olduğumuz derslerle nükleer enerjiyi gelecekte daha güvenli, daha emniyetli nasıl kullanabiliriz? Buradan oldukça fazla pratik bilgi elde etmiş olduk.

Şimdi geldiğimiz noktada, özellikle nükleer enerjinin karbonsuzlaşma noktasında kullanımına baktığımız zaman insanlığın burada temel ihtiyaçlarını dikkate almak lazım. Örneğin gıda yetersizliği. Son yıllarda dünyanın her yerinde kuraklık artmaya başladı. Topraklar kurumaya başladı.

► “DENİZDEN SU ARITMAK İÇİN ENERJİYE İHTİYACIMIZ VAR”

- Adnan hocam, susuzluğun hızla artması herkesin yüreğini yakıyor. Susuzluğa karşı hızla çözümler üretilmesi gerekiyor.

- Ama insanlığın en önemli ihtiyaçlarından bir tanesi su. Evet, kullanılabilir su kaynakları azalıyor. Gelecekte biz kullanılabilir su kaynağı bulabilmek için muhtemeldir ki deniz suyunu arıtma, damıtma yoluna gideceğiz. Arıtma ve damıtma eşittir enerji ihtiyacı.

Biz kesintisiz olarak yenilenebilir enerji kaynaklarını ya da fosil yakıtları kullanarak deniz suyunu arıtmaya ve damıtmaya çalıştığımızda, oradan temiz su üretimine geçmeye çalıştığımızda ciddi miktarda enerji ihtiyacımız olacak. O enerji ihtiyacını yenilenebilir enerji santrallerinden elde etme imkanımız da çok kısıtlı.

Diğer taraftan temiz su elde edelim diye kömür, petrol, doğal gaz gibi çevreyi, atmosferi kirleten karbon üretimini, emisyonlarını artıran kaynak türünü kullanıp dünyayı perişan etmemizin bir alemi de yok. Dolayısıyla bu noktada baktığımızda insanlığın temel ihtiyaçlarından biri temiz sudur.

O zaman bizim sürdürülebilir kesintisiz bir şekilde suya ihtiyacımız var. Evet. Kim sağlayacak bu suyu? Bu suyu sağlayacak olan deniz ve bu denizden bu suyu

elde edebilmek için bu temiz suyu içilebilir, kullanılabilir suyu elde edebilmek için de enerjiye ihtiyaç var. O da nükleer enerji olacak.

► “ÇOK VE TEMİZ ENERJİYE İHTİYACIMIZ VAR”

- Yapay Zeka için dünyanın her ülkesinde çok büyük yatırımlar yapılıyor. Pek çok uygulamalar hazırlanıyor ve devreye sokuluyor. Bu alanda da çok miktarda enerji gereksinimine ihtiyaç duyulduğu belirtiliyor. Siz ne dersiniz?

- Yapay zeka uygulamaları noktasına geldiğimizde de artık günümüzde sayısız küçük ölçekli veri merkezleri kurulmaya başlandı. Bu veri merkezlerinin enerji ihtiyacının karşılanması lazım. Bu veri merkezi 7/24 veri kaydeden merkez demektir.

Bu da 7/24 enerjinin kesintisiz bir şekilde buraya verilmesi demek. Dolayısıyla o zaman depolama teknolojilerini de kullandığımızda belli bir süreye kadar biz bu veri merkezlerinin enerji ihtiyacını karşılayacağız.

Eğer fosil yakıtlardan karşılamaya kalkarsak bu kez karbon salımlarının ortaya çıkardığı problemlerle uğraşmak zorunda kalacağız. Yani temiz enerjiye ihtiyacımız var, baz yüke ihtiyacımız var. Hem soğutma hem enerji ihtiyacını karşılama elektrik ihtiyacını karşılama hem o veri merkezi ni sürdürülebilir çalışma noktasında temiz enerji kaynağına ihtiyacımız varsa bu temiz enerjinin ortaya çıktığı, üretildiği ana kaynaklardan birisi de nükleer. Dolayısıyla nükleer teknolojilerin üretmiş olduğu nükleer enerjiyi de bizim burada kesintisiz kullanma potansiyelimiz var.

► “SANAYİNİN ELEKTRİK İHTİYACI ÇOK BÜYÜK”

- Elbette temiz ve kesintisiz enerjiye en çok ihtiyaç duyan endüstri bölgelerini, organize sanayi bölgelerini de sürekli beslememiz gerekiyor.

Sanayileşme öyle gelişmeye başladı ki dünyada küçük ölçekli sanayi kentleri kurulmaya başlandı. İşte bugün organize sanayi dediğimiz bölgeler neredeyse büyük kentlerin onlarca katı kadar enerji kullanımına ihtiyaç duyuyor. Dolayısıyla enerjiye ihtiyaçları var. Eğer üretim odaklı bir sanayi bölgeniz varsa buna kesintisiz enerji

“İnsanlığın sadece nükleer enerji ihtiyacı yok. İnsanlığın sadece yenilenebilir enerjiye, fosil yakıtlardan üretilen enerjiye de ihtiyacı yok. İnsanlığın hepsine ihtiyacı var. Dolayısıyla bizim yapmamız gereken şey gelecek enerji ekosistemini oluşturma noktasında gerek fosil yakıtları, gerek yenilenebilir enerji kaynaklarını, gerekse nükleer enerjiyi hibrit bir şekilde kullanmaktır.”

sağlayamıyorsanız bu ülke ekonomisine de doğrudan etki etmiş olacak.

Dolayısıyla burada da baktığımızda yine nükleer santraller, nükleer enerji ana baz yük oluşturabiliyor. Organize sanayi bölgelerinin sürdürülebilir çalışması için nükleer enerjiye ihtiyaçları var.

► “TÜM ENERJİ KAYNAKLARINI BİRLİKTE KULLANMALIYIZ”

- Bir ülkede yaşayan herkesin evinde, işinde ve tüm yerleşim merkezlerinin her açıdan, sürekli enerjiye ihtiyaçları var. Ülkelerin kendi temel enerji ihtiyaçlarını ke-sintisiz sağlayabilmesi yine enerjiye ihtiyaç var. Kentlerin günlük soğutma, ısıtma, elektrik, aydınlanma ve benzeri yüklerinin sağlanması için de bir baz yüke ihtiyaç var.

Bu baz yükte de nükleer santraller ve buradan üretilen enerji, temiz enerji olarak karşımıza çıkmış oluyor. Diğer taraftan temiz su, temiz enerji, temiz gıdanın yanında bir de temiz havayı da sağlayabilmek için havayı kirletmek gerekiyor. Havayı kirletmemek ne demek? Havayı kirletecek enerji kaynaklarını kullanmamak gerek ve dolayısıyla da yenilenebilir enerji kaynaklarını ya da nükleer enerjiyi kullanmak gerek. Burada da yine nükleer enerji önemli bir şekilde öne çıkmış oluyor.

Özetle şunu diyecek olursak insanlığın sadece nükleer enerji ihtiyacı yok. İnsanlığın sadece yenilenebilir ener-

jiye de ihtiyacı yok. İnsanlığın sadece fosil yakıtlardan üretilen enerjiye de ihtiyacı yok. İnsanlığın hepsine ihtiyacı var. Dolayısıyla bizim yapmamız gereken şey gelecek enerji ekosistemini oluşturma noktasında gerek fosil yakıtları, gerek yenilenebilir enerji kaynaklarını, gerekse nükleer enerjiyi hibrit bir şekilde kullanmamız gerekiyor.

► “DÜNYA ARTIK NÜKLEERSİZ OLMAZ DEMEYE BAŞLADI”

- Sayın Midilli, 1970 ile yaklaşık 2020 yıllarına kadar nükleer enerji öcü olarak görüldü. Galiba son 5 yıl içinde yeniden itibar kazandı, değil mi?

- Evet, dünyanın bir tarafında fosil yakıtlarla artık geleceğimizi ikame ettirelim, devam ettirelim anlayışı varken diğer tarafta biraz daha uyanık ülkeler ‘bu fosil yakıtlar bir gün dünyayı kirletecek, bunlara alternatif başka ne yapabiliriz’ diye kendi içlerinde planlamalara gittiler. O planlamaların ana noktasında da yine nükleer enerji vardı. Bir başka açıdan baktığımızda, özellikle ülkelerin ekonomik, politik gelişimlerinde bazı ülkelerde nükleer enerji çok önemli bir güçtür.

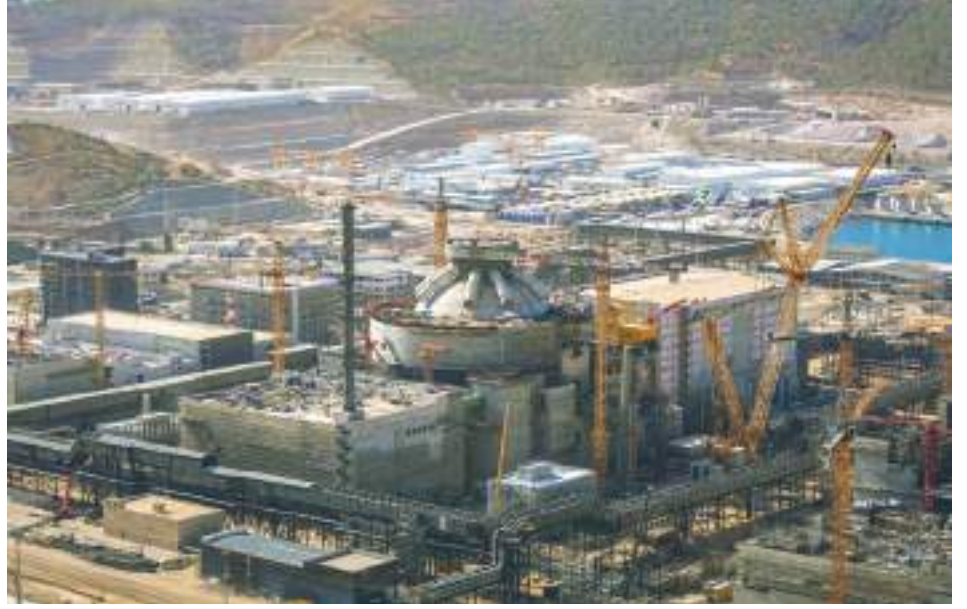
Eğer sizin ülkenizde nükleer enerji var ve o bu nükleer enerjiyi de ülkenin gelişiminde kullanıyorsanız politik olarak, stratejik olarak ülke politikasında bir adım öne çıkıyorsunuz. Dolayısıyla politik düzenlemeler ve politik gelişimlerde de özellikle politikacıların üzerine basıp sıçradığı, sıçraticı desteklerden birisi de yine nükleer enerji oldu.

Özellikle Kovid 19’dan sonra yenilenebilir enerji ağırlık kazandı. Örtülü olarak nükleer enerji ağırlık kazandı. Ama nükleer enerjinin örtülü olması en fazla üç yıl sürdü.

2023 yılından sonra dünya artık nükleersiz olmaz demeye başladı. Avrupa Birliği’nde bir dönem nükleer santrallerini kapatan birçok ülkede şimdi tekrar geriye dönüş başladı. Teknolojik gelişimin devamı için nükleer enerjinin olmazsa olmaz olduğunu gördüler ve bu baz yükü bir şekilde enerji ekonomimize nasıl entegre ederiz çalışmalarına başladılar.

- “Akkuyu nükleer santralimizin üretecek olduğu toplam enerji 4,8 gigawatt kapasiteye sahip olacak. Bu santralimizin üreteceği elektrik enerjisi ülkenin enerji ihtiyacının ortalama yüzde 7-8’ini karşılayabilecek bir konumda olacak ki bizim aslında bir nevi enerji kalbimiz olacak.”

► “AKKUYU, ENERJİ İHTİYACIMIZIN YÜZDE 7-8’İNİ KARŞILAYACAK”

- Bu durumda, Türkiye’nin sahip olacağı nükleer enerjinin ülkemize kesinlikle çok yararlı olacağını düşünüyorsunuz herhalde?

- Nükleer enerjinin, ülkemiz enerji ekonomisinde kullanılması, enerji ithalatını azaltma, enerji bağımsızlığını temin etme noktasında çok önemli bir girdi olacağını düşünüyoruz. Akkuyu nükleer santralimizin üretecek olduğu toplam enerji 4,8 gigawatt kapasiteye sahip olacak. Bu santralimizin üreteceği elektrik enerjisi, onun yanında ısı ülkemizin enerji ihtiyacının ortalama yüzde 7-8’ini karşılayabilecek bir konumda olacak ki bizim aslında bir nevi enerji kalbimiz olacak. Onun yanında düşünülen, şu anda konuşulan işte Sinop’ta olsun Trakya bölgesinde olsun yeni nesil enerji santrallerinin kurulması da yine ülke enerji ekonomisi için son derece anlamlı olacak.

► “AKKUYU BİZİM İÇİN ÖNEMLİ KAZANIM OLACAK”

- Akkuyu Nükleer Santrali ne durumda, nasıl ilerliyor? Ne zaman faaliyete geçmesi söz konusu?

- Oradaki iç dünyayı pek fazla bilmiyoruz. Yakında 1,2 gigawattlık ilk ünitenin işleme açılacağı belirtiliyor. Toplamda 4 ünite var. Sonuçta 4,8 gigawatt güç üretecek tüm üniteler devreye girince. İlk ünitenin yakında işletimi açılması bile ülkemiz için son derece önemli bir kazanım olacak.

Çünkü merkezi ısıtma sistemleri ve onun yanında sanayinin ihtiyaç duymuş olduğu hem ısı hem elektrik hem de yakıt ihtiyacının temiz bir şekilde karşılanması noktasında baz olarak nükleer enerji ön plana çıkıyor.

► “YEŞİL ENERJİ KAYNAKLARI BAZ YÜK OLAMIYOR”

- Ülkemizin toplam enerji ihtiyacını düşününce, nükleer enerjinin tek başına kurtarıcı nitelikte olmadığını görüyoruz değil mi?

- Evet. Nükleer enerji sadece ayakta durmamızı sağlar ama yenilenebilir enerji ve diğer fosil yakıtları da bir şekilde bu nükleer enerjiye entegre ederek o zaman yol alma potansiyelimiz olur.

Şimdi bizim dünyada bu nükleer enerjiye neden bu kadar fazla ihtiyaç var noktasında baktığımızda ana nokta karbonsuzlaşma. Bu çok değerli. Yani nükleer enerji olmadan dünyanın karbonsuzlaşma politikasını realize edeceğine ben inanmıyorum.

Çünkü nükleer enerjiyi baz yük olarak dikkate alıyoruz. Örneğin yeşil enerji kaynaklarını da kullanıyoruz. Oradaki kısıt baz yük olma potansiyelinin çok düşük olması. Çünkü üretim sınırlı, belli sürelerde belli kapasitede üretim var.

Diğer taraftan baktığımızda enerji verimliliği diyoruz. Enerji verimliliği karbonsuzlaşma için son derece önemli. Enerji verimliliğini gerçekleştirme noktasında da yine elektrik enerjisine de ihtiyaç duyuluyor. Burada da bir baz yük sağlama baz yük ihtiyacı ortaya çıkıyor. Bu baz yüke yine baktığı-

mızda nükleer enerji ön plana çıkmış oluyor.

► “KUANTUM TEKNOLOJİSİ YAKINDA GELİYOR”

Veri merkezlerinden tutun, yapay zeka ağlarına kadar ve yine yaklaşan bir kuantum teknolojisi var. O da çok yüksek miktarda enerji gerektirecek. Soğutma sistemlerine ihtiyaç duyulacak. Bütün bu dijitalleşmenin de gerektirmiş olduğu bir baz yüke ihtiyaç var. Yani siz bugün bir fabrikayı yüzde yüz yapay zeka ile çalıştırma moduna geçtiğinizde, ardından bir veri merkezi oluşturduğunuzda bunu güneşe, doğal gaza, rüzgara güvenerek yapamazsınız.

► “YENİLENEBİLİR ENERJİ

ÜRETİMİ İÇİN DE ELEKTRİK GEREKİYOR”

- Peki hocam yenilenebilir enerjiden elde ettiğimiz elektriği depolayıp gereksinim duyduğumuz kadar kullansak olmaz mı?

- Olur ama devasa depolara ihtiyaç olacak. Batarya teknolojilerinin gelişmesi gerekiyor. Bu depo ve batarya konusu ayrı bir dünya.

Diğer taraftan baktığımızda yenilenebilir enerji kaynaklarının karbonsuzlaşma için entegrasyonu yenilenebilir enerji teknolojilerinin geliştirilmesine ihtiyaç duyacak. Yenilenebilir enerji teknolojilerinin üretiminde de elektriğe ihtiyacın var. Onun da yine baz yüke ihtiyacı var. Orada da nükleer enerji bir şekilde ön plana çıkıyor.

Bir de hidrojenleşme dediğimiz ki bu gelecekte yani 2035'lerden nükleer hidrojen de gelecekte o kadar önemli olacak. Bunun üretimi için de yine bazı enerjiye ihtiyaç duyulacak. Burada da nükleer enerji ön plana çıkıyor. Dolayısıyla nükleer enerji karbonsuzlaşmanın ilacı aslında.

2050 karbon nötr hedefinin tutabilmesi için nükleer enerji olmazsa olmaz diyelim bu noktada. Günümüzde nükleer enerjiye yeniden bir dönüş var değil mi? Bunu gözlemliyoruz. Burada belki net olarak vurgulamamız gereken şey şu. Nükleer enerji yani enerji aslında sadece bir ekonomik kaygılardan dolayı gerekli olan bir şey değil. Enerji dediğimiz şey bir varoluş, hayatın idamesi,

devamı dünyanın geleceğinin kurtulabilmesi, dünyanın sürdürülebilir bir şekilde getirilebilmesi için gerekli olan bir şey. Bundan dolayı nükleer enerjiye ihtiyaç duyuluyor.

► “SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK İÇİN DE GEREKLİ”

- Hocam, bu durumda sürdürülebilir bir dünya için nükleer enerjiye ihtiyacımız olduğu noktasına mı geliyoruz?

- Evet. Biz sürdürülebilir bir dünyadan bahsediyoruz ya şarkılarda da var, sürdürülebilir bir dünyanın nükleer-siz mümkün olmayacağını anladı dünya.

Dolayısıyla sürdürülebilir dünyanın mümkün olabilmesi için baz yük nükleer enerjidir.

Bu baz yükü bizim alıp mutlaka diğer enerji kaynaklarıyla birlikte hibrit bir şekilde kullanmamız gerekiyor. Sadece nükleer değil, sadece rüzgar değil, şey yenilenebilir değil, elimizde ne varsa onu bir şekilde alıp sürdürülebilir dünya için feda etmemiz gerekiyor.

Eğer sürdürülebilir dünya için biz nükleer enerjiyi ve diğer enerji kaynaklarını feda etmezsek kendimizi feda etmiş olacağız. O da insanlığın sonu olacak ve hiçbir zaman da sürdürülebilir bir dünyaya ulaşamamış olacağız.

Bu noktada özellikle varoluş meselesidir. Ve bu varoluşun temelinde de nükleer enerji yatar. Bu varoluş demek insanın varoluşu demek, devletlerin varoluşu demek güvenlik meselesidir. Ve bu güvenlik meselesinin sürdürülebilir olabilmesi için de nükleer enerji gereklidir.

► “ÇERNOBİL VE FUKUŞİMA’NIN VERDİĞİ DERSLER”

- Biraz önce kısaca değindiğiniz konuyu biraz açalım. Çernobil ve Fukuşima nükleer kazalarından bilim insanları nasıl dersler çıkardılar. Bundan böyle nükleer kaza riskleri ortadan kalktı mı?

- Nükleer teknolojisi olarak nükleer enerji sistemlerinde nasıl bir dönüşüm yaşanıyor diye baktığımız zaman bunu bize öğretin Çernobil ve Fukuşima nükleer santrallerindeki kazalar oldu. Nasıl öğretti? Öncelikle nükleer teknoloji ve enerji kullanımı güvenli olacak. Nükleer enerji →

kullanımında ileri teknoloji kullanılacak.

Yine baktığımızda nükleer enerjinin sevkياتında vesaire ve işte diyelim taşınmasında yine ileri teknolojiler kullanılacak. Nükleer santrallerin güvenliğinin artırılmasında emniyetinin artırılmasında artık yapay zeka kullanılacak.

Ve bir başka önemli şey daha öğretti bize. Nükleer enerjiyi ihtiyacın olduğu bölgede üretip kullanabilme kabiliyetini de bize kazandırmaya başladı. Şunu demek istiyorum. Elbette Fukushima ve Çernobil'deki büyük santraller bize büyük santral kurmanın demiyor. Akkuyu gibi büyük santralleriniz de olacak.

► “KÜÇÜK MODÜLER MİKRO REAKTÖRLER KURULMALI”

Onun yanında keşke Türkiye’de on tane küçük nükleer santral olsa. Ülkemizin enerji ihtiyacını oradan karşılamış olsak. Onların yanında bir de küçük ölçekli, modüler nükleer reaktörler dediğimiz, küçük modüler mikro reaktörler dediğimiz ki 300 megavat kurulu gücüne kadar olan reaktörler kursak.

Bu güç aralıkları değişebiliyor. Kaynaklara göre bu küçük ölçekli nükleer reaktörleri ve aynı zamanda bu mikro nükleer reaktörleri inşa ederek bir nükleer enerji tedarik ekosistemi ağı kurmaktan mümkün. Elbette büyük ölçekli bazı santraller olacak ama onun yanında da bu bahsettiğimiz küçük ağı da mutlaka kurmamız gerekiyor.

Mikro nükleer reaktör.

KÜRESEL NÜKLEER REAKTÖR SAYISI VE NÜKLEER ENERJİ GÜCÜ

Temmuz 2025 itibarıyla 31 ülkede toplam 416 nükleer reaktör işletmede, 15 ülkede ise 62 adet reaktör inşa halindedir. Nükleer santraller dünya elektrik arzının yaklaşık %10'unu karşılamaktadır. Bazı ülkelerin nükleer enerjiden karşıladığı elektrik oranları şu şekilde:

Fransa: %67
Slovakya: %60
Belçika: %57

Macaristan: %47
Güney Kore: %30
ABD: %18

İnşa halindeki 62 reaktörün dağılımı ise şu şekilde:

Çin: 29
Hindistan: 6
Türkiye: 4
Rusya: 4
Mısır: 4
Güney Kore ve İngiltere: 2’şer adet

Organize Sanayi Bölgeleri küçük modüler nükleer reaktörler kurabilir

Günümüzde özellikle nükleer enerji üreten santrallerin nesline göre sınıflandırma yaptığımızda işte birinci nesil, ikinci nesil, üçüncü ve üçüncü nesil diyoruz. Mesela Akkuyu dördüncü nesil reaktörler olabiliyor. Yani güç kapasitesine göre. Bir ila yirmi, otuz megavat arasındakiler mikro nükleer reaktörler olarak adlandırılıyor. 30 ile 300 megavat arasındakiler küçük modüler nükleer reaktörler olarak adlandırılıyor. 1.000 megavata kadar olanlar büyük ölçekli reaktörler, ondan sonrası da dördüncü nesil reaktörler olarak adlandırılıyor.

Dünyada özellikle küçük modüler nükleer reaktörlerin üzerine çok ciddi bir dönüşüm var. Özellikle bu küçük modüler nükleer reaktörlerin tasarımları çok basit.

Düşük sermaye yatırımı gerektiriyor. Bunlar sanayide belli bölgelerde yapılıp çok hızlı bir şekilde bir araya getirilebiliyor.

Konumlandırma esnekliği son derece önemli. Daha yüksek verim, daha düşük atık üretebilme potansiyeline sahip olmaları bu dönüşümde önemli bir rol oynuyor. Yine baktığımızda emniyet ve güvenlik açısından yüksek bir emniyet ve güvenlik sağlıyor.

Ondan dolayı yine bu küçük modüler nükleer reaktörlere doğru bir dönüşüm var.

Çok önemli ve önümüzdeki dönemde çok yaygınlaşacak bir yer de sanayi bölgeleri. Endüstriyel bölgelerin, organize sanayi bölgelerinin enerji ihtiyaçlarını karşılama ve endüstriyel gelişime katkı noktasında küçük modüler nükleer reaktörlerin bir avantajı var. Bundan dolayı küçük modüler reaktörlere bir geçiş söz konusu. Ondan dolayı da oraya bir dönüş var. Yine aynı zamanda ekonomik kalkınmaya katkı sağlaması anlamında da yine bölgesel ekonomik kalkınmaya katkı sağlaması anlamında da nükleer küçük modüler nükleer reaktörlere bir dönüş var.

Dünyada oldukça fazla sayıda ülke, Çin, Arjantin, Kanada, Çek Cumhuriyeti, Japonya, Rusya Federasyonu, Amerika Birleşik Devletleri, Güney Afrika Cumhuriyeti, Endonezya, Almanya, İngiltere, Fransa gibi birçok ülke küçük modüler nükleer reaktörlere geçiş sürecine başladılar.

Küçük Modüler Nükleer Reaktörler için kanun teklifi hazırlanıyor

Türkiye, Küçük Modüler Nükleer Reaktörleri (SMR) gündeminin ön sıralarına aldı. Enerji politikalarında yeni dönem başlıyor. SMR yatırımlarını özel sektörün de yapabilmesine imkân tanıyacak kanun teklifi çalışmaları hızlandırıldı.

Türkiye'nin enerji politikalarında uzun vadeli hedefler arasında yer alan küçük modüler nükleer reaktörler (SMR) için yeni bir kanun teklifi hazırlanıyor. Düzenlemenin, önümüzdeki yasama döneminde Meclis gündemine taşınması planlanıyor. Düzenleme ile rüzgar ve güneş enerjisinde uygulanan Yenilenebilir Enerji Kaynak Alanları (YEKA) modeline benzer bir teşvik sistemi uygulanacak.

► YEKA TARZI TEŞVİK SİSTEMİ

Kanun teklifinin ana çerçevesini, SMR (Small Modular Reactor) yatırımlarının yalnızca hükümetler arası anlaşmalarla değil, özel sektör eliyle de hayata geçirilebilmesi oluşturacak. Bu kapsamda, rüzgar ve güneş enerjisinde uygulanan Yenilenebilir Enerji Kaynak Alanları (YEKA) modeline benzer bir teşvik sistemi gündeme gelecek. Yerli ve yabancı yatırımcıların, özel sektör ortaklıklarıyla projelere dahil edilmesi hedefleniyor. Öte yandan uluslararası finans kuruluşlarının yeşil enerji fonları değerlendirilebilecek, yerli bankalar ve yatırımcılar için uzun vadeli finansman araçları geliştirilebilecek.

► HEDEF 5 BİN MEGAVAT

Konvansiyonel nükleer santrallere kıyasla daha küçük kapasitelerde inşa edilebilen SMR'ler, özellikle belirli bölgelerin veya sanayi tesislerinin elektrik ihtiyacını doğrudan karşılayabilecek şekilde tasarlanıyor. Türkiye'de bu teknoloji için 5 bin megavat düzeyinde kurulu güç potansiyeli öngörülüyor. SMR yatırımlarında yalnızca enerji üretimi değil, aynı zamanda sanayi altyapısının geliştirilmesi ve yerleşme hedefleniyor. Üretimin bir bölümünün Türkiye'de gerçekleştirilmesiyle birlikte, bu alanda yeni bir sanayi ekosistemi oluşturulması, istihdam artışı sağlanması ve ihracata katkı verilmesi planlanıyor.

► 3 AŞAMALI PLAN UYGULANACAK

Türkiye kısa vadede kanun teklifini yasalaştırmayı ve yatırım modelini netleştirmeyi, ilk özel-sektör kamu iş birliği

SMR projelerinin fizibilite çalışmalarını başlatmayı, teknoloji transferi ve uluslararası ortaklıkları imzalamayı, yerli sanayi için ilk tedarik zincirini oluşturmayı planlıyor. Orta vadede, ilk SMR ünitelerinin devreye alınması, özellikle sanayi bölgeleri, maden işletmeleri, yoğun enerji tüketen fabrikalar gibi noktalarda SMR'lerin rolünün artırılması, yerli sanayi katkısının yüzde 40-50 seviyelerine çıkarılması, bölge ülkelerine SMR teknolojisi ihraç etme potansiyelinin başlaması planlanıyor. Uzun vadede ise 5 bin MW'lık SMR kapasitesinin büyük oranda tamamlanması, 2053 Net Sıfır Karbon vizyonuna nükleerin doğrudan katkı sağlaması, yerli SMR tasarımlarının geliştirilerek ihracatçı ülke konumuna gelinmesi hedefleniyor.

► DÜNYA ÖRNEKLERİ

SMR teknolojisi dünya genelinde hızla gelişiyor. ABD, 2030'a kadar 10'dan fazla SMR devreye almayı planlıyor. Kanada'nın, 2035'e kadar 300 megavat kapasiteli ilk SMR projesi devrede olacak. Güney Kore, SMART isimli yerli SMR tasarımını geliştirdi, ihraç etmeyi hedefliyor.

Fransa'da ise SMR Ar-Ge'si hızla ilerliyor. ABD, Kanada, Güney Kore ve Fransa bu alanda öncü yatırımlar yaparken, Türkiye'nin de yasal düzenleme ile bu sürece erken aşamada dahil olması, uluslararası rekabet gücünü artıracak stratejik bir hamle olarak değerlendiriliyor.

Küçük modüler nükleer reaktör.

Dr. Ahmet Temiroğlu, sanayinin göç ülkesi Mısır'ı anlattı:

İhracat müşterin hazır değilse Mısır'a gitme

Taha Grup ve Özen Mensucat Yönetim Kurulu Başkanı Dr. Ahmet Temiroğlu, "Mısır, total olarak baktığınızda, konfeksiyon ağırlıklı olduğu zaman düşük işçi ücretleriyle birlikte belki avantajlı olabiliyor. Hazır müşterileri varsa o zaman iyi. Yani Mısır'da mal satmayacaklar, müşteri aramayacaklar, Avrupa'da veya Amerika'da hazır müşterileri varsa Mısır işte onlar için cazip olabiliyor." dedi.

Özellikle tekstil sektöründe Türkiye'deki kimi fabrikaların Mısır'a taşınması konusu aylardır yaygın biçimde konuşuluyor. Özen Tekstil Yönetim Kurulu Başkanı Dr. Ahmet Temiroğlu ile Mısır'daki üretim gerçeğini ele alan bir söyleşi yaptık.

- Sayın Dr. Ahmet Temiroğlu, konumuz Türk tekstil kuruluşlarının Türkiye'deki fabrikalarını kapatıp Mısır'a göç etmesi. Bir efsane haline geldi, herkesin dilinde. Siz de geçenlerde Mısır'a gidip geldiniz. Oradaki yatırımlarınızda inceleme yaptınız. Siz Mısır'a ilk kez ne zaman gittiniz? Mısır'daki yatırımlar ne zaman başladı sizde?

- 2008 yıllarında gittik biz. Yani Mısır'a gittiğimiz zaman cazip gibi görünüyordu. Ama işin içerisine girdiğimiz zaman cazibesinin olmadığını gördük.

Çünkü işçilik verimi düşük oluyor. Ondan sonra enerji ucuz ama su pahalı. Böylece enerji artı su neredeyse Türkiye'deki gibi aynı yüksek fiyata çıkıyordu.

Bu arada onlardaki sanayi kültürü çok gelişmemişti.

İşçi işe giriyor ama sanki senin evladınmış gibi, bana bakacaksın diye düşünüyor. İşte böyle komplikasyonlar vardı.

► "İŞ AHLAKI GELİŞMEMİŞ"

Yani, mesela iş kültürü, iş ahlaki yok. Mesela diyelim ki iş yapıyorsunuz orada, kendi müşterinizin Mısır'daki ofisine faks attığınız zaman karşılık görmüyorsunuz. Adamlar parayı vermiyorlar. Yani mal almayı biliyorlar ama parasını ödeme kültürleri yok.

Ticaret kültürleri yok. Evet, adam senin paranı vermemeyi, senin paranı kesmeyi, senin paranı kısmayı, senin parayı ödememeyi ahlaksızlık falan değil de, ticaret kurnazlığı, ticari bir ustalık olarak görüyor. Bu

çok kötü bir şey tabii. Siz aslında kendi ürününüzü peşin para harcayarak üretiyorsunuz, bir masraf yapıyorsunuz ama böyle bir durum ile karşı karşıya kalıyorsunuz.

İşin içine girdiğiniz zaman orada da yine aynı şekilde rekabet var, sizden daha ucuz yapanlar var. Yani sonuçta herkese Mısır çok cazip gibi görünüyor ama orada çalışmaya başlayınca o kadar da cazip olmadığını net biçimde görüyorsunuz.

► “MISIR'DA MAL SATMAYACAK, MÜŞTERİ ARAMAYACAKSIN..”

- Bu yıl Türkiye’de tekstil sektöründe büyük sıkıntılar yaşandı. Fabrikalar kapandı, iflaslar, konkordatolar arka arkaya açıklandı. Ayrıca kimi büyük firmalar da Türkiye’deki fabrikaları kapatıp Mısır’a gideceklerini açıkladılar. Elbette çok sayıda işçi de işsiz kaldı. Bunları nasıl değerlendiriyorsunuz?

- Büyük şirketler, mesela Eroğlu, Colin’s Mısır’a gittiğini açıkladılar. Total olarak baktığınızda, konfeksiyon ağırlıklı olduğu zaman düşük işçi ücretleriyle birlikte belki avantajlı olabiliyor. Hazır müşterileri varsa o zaman iyi. Yani Mısır’da mal satmayacaklar, müşteri aramayacaklar, Avrupa’da veya Amerika’da hazır müşterileri varsa Mısır işte onlar için cazip olabiliyor.

Orada bir altyapı da yok. Sonuçta Türkiye’de kendi altyapısı sağlam olan firmalar orada başarılı olabiliyor. Yani modelhanesi olan, montajcıları olan, tasarım ofisi olan, Türkiye’de yapılanması güçlü olan firmalardan söz

Mısır’da bir organize sanayi bölgesi.

ediyorum. Belki Türkiye’deki o yapılanmayı da muhafaza ederek oradaki işçileri sadece emek yoğun işlerde çalıştırmak üzere oraya gidiyorlar.

Ben Mısır’a gitim yakın zamanda. ‘Aman aman Mısır kaynıyor, herkes hücum etmiş, sürekli fabrikalar kuruluyor’ gibi bir durum da yok. Sonuçta ufak ufak firmalar, bazı gelenler var. Oraya şimdi gitsem müşteri de bulamayabilirim. Çünkü sonuçta yine yoğun bir rekabet var. Ben çok da cazip görmedim Mısır’ı.

► “ÖYLE TEKSTİL ÜLKESİ GİBİ DEĞİL”

- Sizin gitmenizden bu yana epey zaman geçmiş. 17 yıldır oradasınız. Zaman içinde biraz değişen bir şeyler olmuştur herhalde.

- Çok az değişim oldu. Şu anda da fabrika orada hala devam ediyor ama dediğim gibi kapasitesi dolmuyor. Fiyat tutturamıyoruz. Yani Türkiye’ye bile oradan kumaş göndermeye fiyat tutmuyor. Türkiye’de şu anda daha ucuz oluyor. Yani bu Türkiye’deki TL’nin pahalı olmasından kaynaklanıyor tabi ki. Ama dediğim gibi, Mısır deyince bizim 20-30 sene önce Türkiye’deki o tekstil ülkesi gibi değil. Öyle bir ortam yok, öyle bir şey yok.

- Mısır’dan ABD’ye ihracatta galiba bir kolaylık var değil mi?

- Mal bedelinin belirli bir kısmını, yüzde 10’unu İsrail’den alman kaydıyla Amerika’ya ihracat açısından bir avantaj var, vergi avantajları var. Dediğim gibi, müşteriniz var, hazır, altyapınız Türkiye’de kuvvetli ise gidip orada konfeksiyonlara işçilik yaptırabilirsiniz.

Biz tasarımı her yönüyle burada yapıyoruz. Altyapımız güçlü. Sadece emek kısmını, işçi kısmını oraya gönderiyoruz. Biz sadece Mısır’da sattığımız malları yaptırıyoruz.

LC Waikiki yurt dışına gidiyor deniliyor ama bu

“Ben Mısır’a gitim yakın zamanda. ‘Aman aman Mısır kaynıyor, herkes hücum etmiş, sürekli fabrikalar kuruluyor’ gibi bir durum da yok. Sonuçta ufak ufak firmalar, bazı gelenler var. Ben şimdi oraya gitsem müşteri de bulamayabilirim. Çünkü sonuçta yine yoğun bir rekabet var. Ben çok da cazip görmedim Mısır’ı.”

gidişin içeriği, kapsamı şöyle. LC Waikiki’nin Mısır’da fabrikası yok. Bizim gruba bağlı Fetih Tekstil’in fabrikaları var. Onlar da LC Waikiki’ye çalışmıyorlar ihracat yapıyorlar. LC Waikiki’nin direkt fabrikası yok Mısır’da.

LC Waikiki’nin orada ofisleri var. O ofisler Mısır’da konfeksiyon üretimi yaptırıyorlar fason olarak. Mısır’lı fabrikalarda konfeksiyon diktiriyorlar. Yani organizasyon var fabrika yok. Aynı şekilde Bangladeş’te, Pakistan’da, Hindistan’da, Çin’de de var ofisleri. LC Waikiki yurt içinde sattıklarını yurt içinde üretiyor. Yurt dışında sattıklarının bir kısmını yurtdışında üretmeye çalışıyor ama hepsini de üretilmiyor ancak bir kısmını üretebiliyor. Teknik sebeplerden dolayı. Dolayısıyla LC Waikiki’nin üretimi çoğunluğu gene yurt içinde oluyor.

► ‘İŞÇİLİK ÜCRETİ TÜRKİYE’DEKİNİN ÜÇTE BİRİ’

- Yani sonuçta ucuz olan işçilik. Orada üretim yapıp dışarıda yani başka ülkelere elinizde hazır olan pazar varsa buradan göndermekte sorun yok.

- Yok bir sorun yok. Müşteri hazırsa orada üretim yapılabilir. İşçilik ücretleri, tüm ödemeleri de göz önünde

tutarsanız Türkiye’deki ortalama ücretlerin üçte biri dolayında oluyor.

► “OSB’LERDE ARSA UCUZ DEĞİL”

- Siz orada Organize Sanayi Bölgesi içinde misiniz yoksa dışarıda bağımsız bir yerde mi üretim yapıyorsunuz. Rahat iyi ortamlarda çalışabiliyor musunuz?

- OSB’lerin içindeyiz. OSB’lerde yer var, yani yer veriyorlar, yer satıyorlar ama ucuz fiyata öyle kelepircik değil. ‘Devlet gel burada yatırım yap, ben sana ucuz arsa veririm’ durumu yok. Öyle değil, bayağı ciddi şekilde ciddi paralara arsa alıyorsun.

► “MISIR’A GİDEN GİTTİ”

- Türkiye’den Mısır’a son gelenlerle konuşabildiniz mi? Türkiye’deki diğer arkadaşlarınızla, tekstilcilerle, dostlarınızla. Mısır’a gitme isteği çok mu, yaygın mı? Bu sene epey giden oldu mu?

- Sonuçta zaten gidenler gitti. Mısır’a fabrikayı taşıma çok konuşuluyor ama öyle çok da büyük şekilde Mısır’a gidenler yok.

► “DAHA ÇOK KONFEKSİYONCULAR GİDİYOR”

- Bir de şunu öğrenmek istiyorum. Bir koca fabrikayı alıp oraya taşıyorlar mı? Yoksa orada başka bir fabrika mı kuruyorlar? İşlem bu mu?

Evet, taşınma bu şekilde oluyor. Daha çok konfeksiyoncular gidiyor. Boyahanelerde, tekstilin diğer dallarında giden pek yok. Konfeksiyon için gidenler ancak orada avantaj elde edebiliyorlar.

Yöneticiler, teknik elemanlar, know how sahibi olan personel oraya gitmek zorunda oluyor. Bu da ciddi bir maliyet oluşturuyor.

İş Dünyası, 2025'in son aylarına temkinli giriyor

Ekim ayı başında 183 iş insanının katılımıyla gerçekleştirilen "İş Dünyası Gündemi" araştırmasının sonuçları, Türkiye iş dünyasının 2025'in son dönemine temkinli ve ihtiyatlı bir yaklaşımla girdiğini ortaya koyuyor.

AGS Global'in yaptığı araştırmaya katılan iş insanlarının %37,7'si şirketinin son çeyreğindeki pozisyonuna dair net bir tahmine sahip değilken, 3 iş insanından biri (%32,8) ise kötümser görüş ortaya koydu. Her 10 iş insanından 3'ü ise son çeyreğe dair iyimser yaklaşımını korudu (%29,5).

► EKONOMİNİN GELECEĞİ BELİRSİZ

Diğer yandan, katılımcıların üçte birinden fazlası (%37,7) Türkiye ekonomisinin geleceğine dair belirsizliğin hakim olduğunu ve net bir görüş bildirmenin zor olduğunu söylerken, neredeyse her iki iş insanından biri büyümede yavaşlama ya da stagflasyon bekliyor. Diğer yandan, katılımcıların %42,6'sı ise enflasyonun mevcut seviyeleri koruyacağı yönünde fikir beyan ediyor. Hafif düşüş ya da hafif artışı seçeneğini işaret edenlerin oranı ise tam olarak eşit: %21,3.

► YENİ YATIRIMLARDA ACELE YOK

10 iş insanından 6'sı (%60,7) ne yeni istihdam ne de işten çıkartma yanlısı olurken, mevcut kadroyu koruyacağını ve yeni alım yapmayacağını söylüyor. İstihdam azaltma ve diğer seçenekler ise kalan %40'lık kısmı eşit oranlarla paylaşıyor.

Nitekim, yatırım planlarını askıya alan/erteleyenlerin oranı (%32,8) ve mevcut seviyede yatırıma devam diyenler (%29,5) bu tabloyu pekiştirir nitelikte.

Bu tablonun nedenleri arasında ise; siyasi ve jeopolitik belirsizlikler (%32,8) ve yüksek enflasyon ve işletme maliyetleri (%32,8) ilk sırada geliyor. Finansmana erişim zorlukları ise %4,1 oranla artık eskisi kadar sık vurgulanan bir unsur değil.

Ayrıca katılımcıların üçte biri (%34,4), bu çeyrekte kârlılık oranlarının sabit kalacağını düşünerek bir artış beklemediklerini ifade ediyor.

► MALİYETLERE ODAKLANMA VE MEVCUT MÜŞTERİLERİ ELDE TUTMA

İş dünyasının endişeleri son çeyrekte odaklanacağı başlıklar mevcut yaklaşımın bir yansıması niteliğinde.

AGS CEO'su
Ahmet Güler

Buna göre en çok öne çıkan iki odak alanı; maliyet optimizasyonu ve verimlilik (%49,2) ile mevcut müşterileri elde tutma (%45,9) olacak. Yeşil dönüşüm ve sürdürülebilirlik ise %4,9 ile planlarda en geriye itilmiş durumda.

Pazarın dinamikleri de bu karamsar tabloyu destekliyor. Özellikle iç piyasada talebin zayıfladığına dair güçlü bir kanı hakim. Her 10 katılımcıdan 7'si, iç pazardaki talep seyrinin olumsuz yönde olduğunu belirtiyor. Bu durum, katılımcıların %19,7'si tarafından son çeyrekteki en önemli zorluklardan biri olarak gösterilen "iç talepteki daralma" endişesini pekiştiriyor.

İhracat pazarları ise bir nebze umut vaat etse de küresel yavaşlama endişesi bu potansiyeli sınırlıyor. Her 10 katılımcıdan yaklaşık 4'ü (%39,5), ihracat pazarlarında potansiyel olduğunu ancak küresel yavaşlamanın zorlayıcı bir faktör olduğunu ifade ediyor. %23,3'lük bir kesim ise ihracatta bir daralma veya yavaşlama beklediğini ifade ediyor. Sadece 10 iş insanından biri (%9,3) fırsatların arttığını ve ihracatta belirgin bir artış göreceğini söyleyen iyimserlerden oluşuyor.

► ŞİRKETLER BEKLEYİP GÖRME YANLIISI

Katılımcıların %59'u, şirketlerinin mevcut stratejisini "temkinli bekleyişe devam" olarak tanımlıyor. Diğer yandan, %34,4'lük kısım için "fırsatlar için tetikte" olduğunu belirtiyor. Bu durum, ekonomik göstergelerdeki dalgalanmalar ve siyasi gündemdeki belirsizliklerin iş dünyası kararlarını doğrudan etkilediğini işaret ediyor.

CELAL TOPRAK

TGR TV Ekonomi Müdürü

Çin 6 G'yi konuşuyor

Her yönüyle Çin'i konuşuyoruz. Konuşmaya da devam edeceğiz. Çünkü son gelişmeler çok çarpıcı... Bugün artık ABD ile neredeyse her konuda denklik kurmaya başlayan Çin, şu anda yapay zekadan yarı iletkenlere, savaş uçaklarından yenilenebilir enerjiye pek çok konuda ABD'yi yakalamış durumda. Ancak teknolojik gelişim bir an bile durmadığı için, bir sonraki teknoloji çağı için de yatırım yapmak gerekiyor. Çin de bunun farkında olduğu için şimdi yeni nesil teknolojilere yönelik 10 trilyon yuanlık (yaklaşık 1.4 trilyon dolar) dev bir plan hazırladı.

Pekin yönetimi, ülkenin gelecek on yılını şekillendirecek olan 15. Beş Yıllık Kalkınma Planı kapsamında, kuantum teknolojilerinden nükleer füzyona, beyin-bilgisayar arayüzlerinden 6G'ye kadar uzanan dev bir yatırım programını resmen açıkladı.

Konuya ilişkin bilgi Ulusal Kalkınma ve Reform Komisyonu Başkanı Zheng Shanjie'tan geldi.

Zheng Shanjie

Shanjie, yeni planın önümüzdeki beş yıl içinde 10 trilyon yuanlık (1,4 trilyon dolar) bir ekonomik hacim yaratacağını söyledi. Plan; kuantum bilişim, hidrojen ve füzyon enerjisi, ileri biyoteknoloji, yeni nesil malzemeler, otonom sistemler, düşük irtifa hava trafiği ekonomisi, beyin-bilgisayar arayüzleri ve 6G haberleşme altyapısı gibi başlıklara doğrudan devlet destekli yatırım öngörüyor. Zheng'e göre bu alanlar, Çin'in "yüksek katma değerli modern sanayi yapısının omurgasını" oluşturacak ve ülkenin teknoloji ihracatını tamamen farklı bir lige taşıyacak.

Plan, iki ana kulvar üzerinden şekilleniyor. İlk kulvarı, yeni enerji çözümleri, yeni nesil üretim hatları, uzay ve havacılık teknolojileri ile ileri kompozit malzemelerin yer aldığı stratejik sanayiler oluşturuyor. İkinci kulvarda ise kuantum bilimleri, füzyon temelli temiz enerji çalışmaları, 6G iletişim altyapısı, cisimleşmiş yapay zeka sistemleri ve beyin-bilgisayar arayüzleri gibi henüz gelişim aşamasında olsa da

geleceğin endüstrileri olarak görülen yüksek teknoloji alanlar bulunuyor.

Çin yönetimi, özellikle füzyon ve kuantum başlıklarında “küresel liderlik” hedeflediğini açık şekilde vurguluyor. Bu alanlar, Batılı ülkelerin dahi henüz ticari olgunluğa ulaştıramadığı teknolojiler olduğu için Pekin’e göre burada bir “ilk kazanma” avantajı mevcut.

Açıklanan program yalnızca bir ekonomik büyüme hamlesi değil, aynı zamanda bir jeopolitik savunma doktrini niteliği taşıyor. ABD’nin yarı iletken ve yapay

zeka teknolojileri üzerindeki kısıtlamaları sonrası Çin, son dört yıldır “bilim ve teknolojiye kendi kendine yeterlilik” politikasını kararlılıkla genişletiyor. Wang Wentao’nun yaptığı açıklamada, Çin’in uluslararası iş birliklerine açık olacağı belirtilse de ana önceliğin “kritik teknolojilerde mutlak yerli üretim” olduğu açıkça ifade ediliyor.

Çin’in yeni planı, klasik bir kalkınma belgesi olmanın ötesinde, doğrudan teknoloji egemenliği ve küresel üstünlük hedefleyen bir manifesto olarak görülüyor.

ÇİN HAKKINDA GÜNCEL BİLGİLER

- Çin ekonomisi, yılın üçüncü çeyreğinde yıllık bazda yüzde 4,8 büyüdü. Ulusal İstatistik Bürosunun (UİB) yayınladığı verilere göre, Çin’in gayrisafi yurt içi hasılası (GSYH), Temmuz-Eylül 2025 döneminde, geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 4,8 arttı.

- Üçüncü çeyrekte büyüme hızı önceki iki çeyreğe göre azalsa da, 9 ayda yüzde 5,2’ye ulaşan büyüme oranı, hükümetin bu yıl “yüzde 5 civarında” belirlediği hedef doğrultusunda seyrediyor. Çin ekonomisi ilk çeyrekte yüzde 5,4, ikinci çeyrekte ise yüzde 5,2 büyüme kaydetmişti.

- Çin, 2024’te yüzde 5 büyüyerek hükümetin “yüzde 5 civarında” olmasını öngördüğü yıllık büyüme hedefini yakalamıştı. Hükümet, 2025 için de aynı oranda büyüme hedefi belirlemişti.

Üretimin ivmesi artarken tüketicinin azaldı

UİB’nin yayınladığı eylül ayına ilişkin veriler, bu dönemde sanayi üretiminin ivmesinin arttığı, buna karşın tüketim ivmesinin azaldığı, yatırımların ise durgun seyrettiğini gösteriyor.

Yıllık cirosu 20 milyon yuanın (yaklaşık 2,81 milyon dolar) üzerindeki sanayi işletmelerinin üretim çıktılarının hesaplandığı sanayi üretimi, eylülde geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 6,5 arttı.

Sanayi üretimi, ocak ve şubat aylarında yüzde 5,9, martta yüzde 7,7, nisanda yüzde 6,1, mayısta 5,8, haziranda 6,8, temmuzda yüzde 5,7 ve

ağustosta yüzde 5,2 artış kaydetmişti.

Tüketicinin ölçüsü kabul edilen perakende satışlar ise eylülde yüzde 3 artarken ağustostaki yüzde 3,4’lük artışın gerisine düştü. Perakende satışlar, ocak ve şubat aylarında yüzde 4, martta yüzde 5,9, nisanda yüzde 5,1, mayısta 6,4, haziranda 4,8, temmuzda 3,7 ve ağustosta yüzde 3,4 artmıştı.

Yatırımlar durgun seyrediyor

Altyapı, taşınmazlar, makine ve donanım harcamalarını içeren sabit sermaye yatırımları, 9 ayda yıllık yüzde 0,5 artarken 8 aydaki artış hızı değişmedi.

Sabit sermaye yatırımlarındaki durgunlukta gayrimenkul sektöründe son 3 yıldır süregelen gerilemenin etkisi hissedilmeye devam

etti. Ülkede 9 ayda yüzde 13,9 düşüş kaydeden gayrimenkul yatırımları, 8 aydaki yüzde 12,9’luk düşüşten daha hızlı geriledi.

Yatırımcı güveninin göstergesi kabul edilen özel sektör yatırımları da 9 ayda yüzde 3,1 ile 8 aydaki yüzde 2,3’lük düşüşten daha hızlı azaldı.

İşsizlik

Ülkede ağustos sonunda yüzde 5,3 olan kentlerdeki genel işsizlik oranı eylül itibarıyla yüzde 5,2’ye geriledi. İşsizlik oranı, ocakta yüzde 5,2, şubatta 5,4, martta 5,2, nisanda 5,1, mayıs ve haziranda 5, temmuzda 5,2 ve ağustosta 5,3 kaydedilmişti.

China Today Türkiye Şef Editörü Kerem Köfteoğlu:

Çin'in yeni hedefi nitelikli üretimin geliştirilmesi

Kerem Köfteoğlu, “Çin Devlet Piyasa Düzenleme İdaresi iç tüketimi artırmaya yönelik kapsamlı çabaların bir parçası olarak gelecek yıldan itibaren üç yıllık bir eylem planının uygulanacağını duyurdu. Yapılan açıklamada, gelecek yıl kaliteli olan daha fazla fiziksel, online mağaza, market, restoran ve turistik bölgenin gelişiminin teşvik edileceği kaydedildi.” dedi.

Dünyanın ikinci büyük ekonomik gücü olan Çin'in hızlı yürüyüşü dikkat çekiyor. ABD Başkanı Donald Trump'ın da en büyük rakip olarak nitelediği Çin'deki gelişmelerin boyutlarını, Çin'in hedeflerini ve planlarını Çin'in resmi yayınlarından China Today Türkiye'nin şef editörü Kerem Köfteoğlu ile konuştuk.

- Sayın Kerem Köfteoğlu, Çin ekonomisinin 2025'in üçüncü çeyreğinde bir önceki yılın aynı dönemine göre %4,8 büyüdüğü görülüyor. Gayrimenkul sektöründe devam eden yavaşlama ışığında, bu dirençli büyümeyi desteklediğine inandığınız diğer temel güçler veya ortaya çıkan sektörler hangileridir?

- Çin küresel bazda ekonomideki öncü konumunu sürdürüyor. Çin'in 2021-2025 dönemini kapsayan 14. Beş Yıllık Plan'ın son döneminde gayri safi yurtiçi hasılasının 140 trilyon yuana ulaşması bekleniyor. Önümüzdeki yıldan itibaren yürürlüğe girecek olan 15. Beş Yıllık Plan'ın başlıca hedefleri arasında nitelikli gelişmenin ilerletilmesi, bilim ve teknoloji alanında kendi gücüne dayalı gelişmenin yükseltilmesi, reformun kapsamlı şekilde derinleştirilmesi ve halkın yaşam kalitesinde sürekli artışın sağlanması gibi konular bulunuyor.

Bu temelde beş yıl daha çaba harcanarak, 2035 yılına kadar ekonomi, bilim ve teknoloji, savunma dahil kapsamlı ulusal kapasite ve küresel etkide büyük bir sıçrama yapılması hedefleniyor. Günümüzde Çin ekonomisinin yeni motorunu nitelikli üretici güçler belirliyor. Çin, bilim ve teknoloji alanında attığı adımlarla küresel sahnede yeni bir

rol üstleniyor. Yapay zekâdan kuantum iletişime, uzaydan derin deniz keşiflerine uzanan bu dönüşüm, Çin ekonomisini yalnızca dönüştürmekle kalmıyor, küresel yönetime de “Çin çözümü” sunuyor.

Dünya Bankası, Çin ekonomisi için 2025 büyüme tahminini yüzde 4’ten yüzde 4,8’e yükseltirken, Çin hükümeti 2025 yılı için yüzde 5 civarında büyüme hedefliyor. Yerel yönetimlerin özel amaçlı borç tahvili çıkarma kotası 4,4 trilyon yuana (610 milyar dolar) yükseltilecek. Bu kotanın inşaat yatırımları, konut stoku satın alımı ve yerel yönetimlerin özel şirketlere vadesi geçmiş borç ödemelerinde kullanılacağını bildirildi. Bütçeden borç faizlerine ödenen paranın da yüzde 10,2 artarak 834 milyar 550 milyon yuan (114,86 milyar dolar) olması bekleniyor.

► TÜKETİCİ ODAKLI TEŞVİK ÖNLEMLERİ TALEP EDİLİYOR

- Çin halen deflasyonist baskılar yaşıyor. Çin hükümetinden iç talebi canlandırmak ve fiyatları istikrara kavuşturmak için nasıl önlemler bekliyorsunuz?

- Çinli yetkililer, deflasyonist baskıları savuşturup, ihracata ve yatırıma olan bağımlılığını azaltmak amacıyla tüketici odaklı teşvik önlemleri alınması yönündeki baskıları arttırıyor. Konuyla ilgili bir plan hazırlandı. Açıklanan planda, esnek istihdamı ve genel hastanelerde geceleri çocuk polikliniklerinin açılmasının uygulamasını, topluluk ve işveren tarafından yürütülen çocuk bakımı hizmetleri de teşvik edilmesi gerektiğini savunuyor. Kentsel ve kırsal gelirlerin artırılması çağrısında bulunulurken, çiftçilerin gelirlerinin konut reformları gibi önlemlerle artırılması gerektiği belirtiliyor.

Çin Devlet Piyasa Düzenleme İdaresi de iç tüketimi artırmaya yönelik kapsamlı çabaların bir parçası olarak gelecek yıldan itibaren üç yıllık bir eylem planının uygulanacağını duyurdu. Yapılan açıklamada, gelecek yıl kaliteli olan daha fazla fiziksel, online mağaza, market, restoran ve turistik bölgenin gelişimini teşvik edileceği kaydedildi.

Çin Ulusal İstatistik Bürosu’na göre, Çin’in tüketim

mallarının perakende satışları yılın ilk 11 ayında yıllık bazda yüzde 3,5 artışla 44 trilyon 300 milyar yuana (yaklaşık 6 trilyon 160 milyar ABD dolarına) ulaştı. Tüketim mallarının çevrimiçi perakende satışları yüzde 7,4 artışla yaklaşık 14 trilyon yuani buldu.

Tüketim cephesinde Çin’in otomobil, buzdolabı, çamaşır makinesi ve klima gibi temel ürünlerde yıllık trilyonlarca yuanlık bir talep oluşturabileceği ileri sürülüyor. Çinli yetkililer, yüksek kaliteli gelişimin derinleşmesiyle birlikte ekipman yenileme alanındaki yıllık yatırım talebinin 5 trilyon yuani aşacağını söylüyor.

► ‘49 BİNE YAKIN YABANCI ŞİRKET KURULDU’

- Sabit sermaye yatırımları, yılın ilk dokuz ayında beklentilerin aksine daralma var. Bu nadir görülen düşüşün altında yatan sebepler nelerdir?

- Çin Devlet Döviz İdaresi’nin verilerine göre, bu yılın ilk üç çeyreğinde Çin’in yurt dışı ödeme ve tahsisat toplam hacmi, geçen yılın aynı dönemine kıyasla yüzde 10,5 artışla 11,6 trilyon dolara ulaşarak yeni bir rekor seviyeye ulaştı.

Sınır ötesi net sermaye girişleri 119,7 milyar ABD dolarını bulurken, bankaların döviz alım-satım fazlası 63,2 milyar ABD doları olarak gerçekleşti. Her iki gösterge de geçen yılın aynı döneminde kaydedilen seviyeleri aştı. Bu yılın başından beri Çin döviz piyasasında istikrarın korunduğu, piyasanın güçlü dayanıklılık ve canlılık sergilediği belirtildi.

geliyor. Çin genelinde 1 milyar 200 milyondan fazla sağlık sigortası kodu kullanıcısı bulunuyor. Eyaletler arası sağlık hizmeti ödeme sistemi 560 milyondan fazla kişiye hizmet veriyor. Ayrıca 1 milyar 70 milyon kişi elektronik sosyal güvenlik kartı kullanıyor, bu da nüfusun yüzde 75'inden fazlasına denk geliyor.

► “TÜRK GİRİŞİMCİLER ÇİN’İ YAKINDAN İZLEMELİ”

Türk girişimcilerin Çin’in Yapay Zeka Artı inisiyatifini yakından izlemesinde yarar var. Çin verimliliği artırıp, yeni ekonomik kalkınma fırsatları yaratmak için yapay zeka çözümlerine odaklanıyor. Uzmanlar, Çin’in yapay

Ayrıca 2025 yılının ilk 9 ayında fiilen kullanılan yabancı sermaye miktarının geçen yılın aynı dönemine kıyasla yüzde 10,4 oranında azalarak 573 milyar 750 milyon yuana (yaklaşık 80 milyar 800 milyon dolar) gerilediği bildirildi. Aynı dönemde, ülkede yeni kurulan yabancı sermayeli şirket sayısının yüzde 16,2 oranında artarak 48 bin 921’e yükseldiği belirtildi.

Öte yandan Çin Ticaret Bakanlığı, 2026-2030 yıllarını kapsayan 15. Beş Yıllık Plan döneminde dışa açılım politikasını genişleteceklerini açıkladı.

► “YAPAY ZEKA KULLANICI SAYISI 500 MİLYONU AŞTI”

- “2025 Yapay Zeka Endüstrisi Manzarası Raporu”, Çin’in YZ endüstrisinin gelişimini ve uluslararası genişlemesini aktif olarak teşvik ettiğini vurguluyor. Çin’in mevcut YZ geliştirme stratejisinin en dikkat çekici özellikleri ve küresel etkileri nelerdir?

14. Beş Yıllık Plan döneminin sonuna yaklaşılrken Çin, son beş yılda dijitalleşme, ağ yapısı ve yapay zekâ teknolojileri alanlarında önemli ilerlemeler kaydetti. Ülke, üretken yapay zeka alanında yeni bir döneme girdi. Ülkedeki yapay zeka kullanıcı sayısı 500 milyonu aşarken dijital altyapı, akıllı eğitim ve sanayi dönüşümünde küresel liderlik hedefi de güçleniyor.

Çin’in dijital altyapısı hem ölçek hem teknoloji bakımından dünya genelinde öncü konumda. Çinli şirketler, insansı robotlar ve akıllı terminaller gibi alanlarda sürekli yenilik geliştiriyor.

Ülkede 10 binden fazla akıllı fabrika faaliyetinde bulunuyor ve bu tesisler imalat sanayisinin yüzde 80’inden fazlasını kapsıyor. Tüketici alanında ise akıllı ev sistemleri ve giyilebilir teknolojiler hızla yeni bir yaşam tarzı haline

zekayı geleneksel endüstrilere entegre etmesinin Türkiye için önemli bir fırsat sunduğunu belirtiyor. Çin’in ileri teknolojik gücü ve zengin deneyimi var. Türkiye’nin de bölgede çeşitlilik içeren bir dijital ekosistem kurma arzusu var. Bu deneyim ve arzu arasında tamamlayıcı ve sinerjik ilişkiler kurulabilir.

Türkiye, Çinli yapay zeka uzmanlarını ülkeye çekmek amacıyla “teknik vize programı” uygulayabilir. Yapay zeka alanında çalışan doktora sonrası araştırmacılar ve yüksek öğrenim öğrencilerine de burslar verilebilir. İki ülkenin gelecekte yapay zeka alanında teknoloji araştırma ve geliştirme, senaryo uygulama, personel eğitimi gibi konularda derinlemesine işbirliğine yönelmesi gerekiyor.

Türkiye’nin önde gelen teknoloji şirketleri Çin’in başta dijital teknolojiler olmak üzere, yapa zekada ulaştığı sevi-

Çinli teknoloji şirketleri tarafından üretilen robotlar.

China Today Türkiye şef editörü Kerem Köfteoğlu, 5. Çin-Türkiye İletişim Forumu'nda Çin'in bir önceki Türkiye Büyükelçisi Liu Shaobin'e dergisini anlatıyor.

yapacaklarını açıkladı.

Dünyanın önde gelen bankacılık devlerinden Bank of China 'ya bağlı Bank of China Türkiye'nin Ankara şubesi hizmete açıldı. Ülkemizde, Bank of China Türkiye'nin katkısıyla tamamlanan Kumport Limanı ve Çanakkale Köprüsü gibi büyük ölçekli ve simgesel projeler bulunuyor. Bank of China Türkiye'nin iki ülke arasında finansal ve ekonomik ilişkileri derinleştirmesi bekleniyor.

► 'ÇİNLİ OTOMOTİV DEVLERİNİN YATIRIMLARI SÜRÜYOR'

- Son dönemde, Çinli otomotiv devleri BYD, Chery ve SWM Motor gibi şirketlerin Türkiye'de üretim üssü kurmayı planlaması

gibi büyük yatırımlar sıklıkla gündeme geliyor. Bu yatırımların gerçekleşme olasılığı nedir? Türkiye'nin mevcut otomotiv tedarik zinciri için nasıl bir sinerji yaratabilir? Türk otomotiv tedarikçileri bu yeni ekosisteme nasıl daha iyi entegre olabilir?

- BYD, Manisa'da 1 milyar dolarlık yatırımla yıllık 150 bin araç kapasiteli bir fabrika kurmayı planlıyor. 2026'da hizmete girmesi beklenen fabrika tamamlandığında yaklaşık 5 bin kişiye istihdam sağlayacak. Otomotivdeki bir diğer önemli Çin yatırımı da Chery markasından geldi. Çinli şirketin Samsun'da 1 milyar dolara mal olacak bir otomobil fabrikası yatırımı yapacağı açıklandı. Bu arada BYD'nin Türkiye yatırımında gecikme olduğu →

yeyi dikkate alarak bu alanlarda rekabet etmek yerine iş birliğini geliştirmeye odaklanmalı. Çinlilerle ortaklık kurarak know-how transferiyle Türkiye'de hizmet üretilip Avrupa ve ABD pazarına Türk markası olarak satabilirler. Devletin de bu alanı özel teşvik kapsamına almasında yarar var.

► 'TİCARET SAVAŞLARI NEDENİYLE ÇİN, TÜRKİYE'YE YÜZÜNÜ DÖNDÜ'

- Halen Türkiye'de faaliyet gösteren Çinli şirket sayısı ve toplam yatırımları ne kadardır? Türkiye, Çinli şirketler için neden stratejik bir tercih haline geldi ve Türkiye, Çin'in Bir Kuşak Bir Yol Girişimi gibi daha geniş uluslararası stratejileri içinde hangi rolü oynuyor?

- Halihazırda Türkiye'de irili-ufaklı 1200'den fazla Çinli şirket faaliyet gösteriyor.

Çin sermayesinin Türkiye'deki toplam yatırımların da 7 milyar doları aştığı tahmin ediliyor. Bilindiği üzere günümüzde ABD ile Çin arasındaki ticaret savaşı giderek kızışıyor. Uzmanlar bu durumun Çin sermayesinin Türkiye'yi daha yakın markaja almasına yol açtığını belirtiyor. AB pazarında avantajlı olmak isteyen Çin, Türkiye'deki yatırımlarını giderek artırıyor. Çin, özellikle Avrupa Birliği (AB) pazarında güçlenmek için Türkiye'yi bir üretim üssü haline getiriyor. Nitekim BYD, Chery ve SWM Motor dan Türkiye'de yatırım

“Ülkedeki yapay zeka kullanıcı sayısı 500 milyonu aşarken dijital altyapı, akıllı eğitim ve sanayi dönüşümünde küresel liderlik hedefi de güçleniyor. Çin’in dijital altyapısı hem ölçek hem teknoloji bakımından dünya genelinde öncü konumda. Çinli şirketler, insansı robotlar ve akıllı terminaller gibi alanlarda sürekli yenilik geliştiriyor.”

iddiaları üzerine, bunun doğru olmadığını açıklayan resmi kaynaklar, BYD ve Chery’nin yatırım süreçlerinin planlandığı gibi ilerlediğini belirtti.

Çin’in önde gelen otomotiv üreticilerinden SWM Motor ise Temmuz 2024’te resmi internet sitesinden yaptığı açıklamada, Balkan ülkeleri ve AB pazarına yönelik olarak yıllık 50 binden fazla araç üretim kapasitesine sahip bir üretim tesisini Türkiye’de kuracağını ilan etti.

Türkiye iç pazarının otomotivde 1 milyon adetlik bir pazar olduğuna dikkat çeken sektör temsilcileri, fosil yakıtlı araç üretimine son verilmesi tartışılıyorken,

böylesi dönemde bu yatırımların son derece önemli olduğunu hatırlatıyor. Dolayısıyla, dünyanın en büyük elektrikli araç üreticisinin ülkemizde üretim yapacak olmasının, endüstrimizi bir adım ileriye götüreceğine inanılıyor. Dünyada elektrikli araç dönüşümünün liderliği Çin’e ait. Oluşan bilgi birikiminden üreticilerimiz de faydalanabileceği, tedarik endüstrimizin de elektrikli araç teknolojisine üretimine olumlu katkı yapması bekleniyor. Türkiye’nin otomotiv yan sanayinde ulaştığı seviyenin Çin’in üretim kapasitesiyle birleştirilmesi halinde bu alanda ortaya ciddi sonuç çıkacağı belirtiliyor.

Çin Pazarına Girmek İsteyen Girişimcilere Öneriler

■ Çinli firmalarla iş yaparken, ülkenin kendine has kültürel özellikleri, adetleri ve davranış şekilleri olduğunu aklınızdan çıkarmayın.

■ Çinlilerle iş yapacaksanız onların yoğun kullandığı sosyal medya platformu WeChat hesabı edinin.

■ Çin’de batılı kredi kartları yerine, kendi sistemleri Union Pay, Alipay gibi sistemler tercih ediliyor. WeChat hesabınızı ödeme de yapabilecek hale getirmenizde yarar var.

■ Çinlilerin doğrudan bir “hayır” yerine “düşüneceğim”, “göreceğiz” gibi ifadeler kullandığını aklınızın bir köşesinde tutun.

■ Çin’in “ucuz ülke” olmaktan hızla uzaklaşıp, yüksek kaliteli üretime geçtiğini unutmayın

■ Görüşmelerde yanınızda Çince bilen birini almayı ihmal etmeyin, mutlaka pazarı iyi bilen bir danışmanla çalışın

■ Çinle düşük maliyetli üretimle rekabeti aklınızdan çıkarıp, yüksek ve katma değerli üretime odaklanın

■ Çinlilerle ortaklık kurarak know-how transferiyle Türkiye’de üretim yaparak Avrupa ve ABD pazarına yönelmeye çalışın

■ Çin’deki satıcı şirketler ve temsilcileriyle yazışmalarınızı

mümkün olduğu ölçüde kurumsal e-posta adresleri üzerinden yapın. Çin’deki satıcı şirket hakkındaki adres, iletişim, yasal mümessil, ticaret sicil kayıtlarını sözleşme yapmadan önce talep edin.

■ Alım-satım konusu mal bedelini muhakkak surette sözleşmede kararlaştırılan ve Çin’deki satıcının şirket hesabına ödeyin. Ödemeleri muhakkak banka yoluyla yapmak, hiçbir surette kuyumcu, dövizci vasıtasıyla veya wechat/alipay gibi ödeme yöntemleri üzerinden şahsi hesaplara ödeme yapmayın.

► 'NADİR TOPRAK ELEMENTLERİ KONUSUNDA İŞBİRLİĞİ YAPILABİLİR'

- Çinli şirketler enerji, altyapı ve madencilik gibi alanlarda da güçlü bir ilgi gösteriyor. Otomotiv dışındaki bu sektörlerden hangilerinin, Türk sanayicileri için kısa ve orta vadede en umut veren iş birliği fırsatlarına sahip olduğuna inanıyorsunuz?

Çin merkezli Kaishan Group, Türkiye'deki ilk yatırımına ev sahipliği yapmaya hazırlanıyor. Çinli firmanın İZBAŞ'ta 20 bin metrekare alanda 1 milyar dolarlık tesis yatırımı yapacağı belirtiliyor. Çin'in elektrik-elektronik, makine ve yenilenebilir enerji sektöründe dev şirketlerinden biri olan Wetown Electric Group CO'nun da Adana ve Denizli'de yatırım arayışında olduğu ifade ediliyor.

Öte yandan Türkiye'nin nadir toprak elementleri rezervlerini işlemek için de Çin devleti ile iş birliği görüşmeleri yaptığı ileri sürülüyor. Nadir toprak elementleri batarya üretiminden akıllı telefonlara, rüzgâr türbinlerinden ileri teknoloji savunma sanayine kadar birçok stratejik alanda hayati önem taşıyor.

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı verilerine göre Türkiye, nadir toprak elementleri rezervi açısından dünyada Çin'in ardından ikinci sırada bulunuyor. Beylikova sahasında 17 elementin 10'una rastlanırken, lantan, seryum, neodim ve praseodim gibi kritik elementler açısından zengin içerik dikkat çekiyor.

Maden Tetkik ve Arama (MTA) Genel Müdürlüğü tarafından yürütülen sondaj ve analiz çalışmalarında, bu sahalarda stratejik değere sahip nadir elementlerin varlığı doğrulandı. 'Stratejik maden' statüsünde değerlendirilen bu kaynakların, Eti Maden gibi devlet kurumları eliyle işlenmesi ve katma değerli ürünlere dönüştürülmesi planlanıyor. Türkiye'nin sahip olduğu bu güçlü rezervler, ülkeyi küresel nadir element tedarik zincirinde kilit bir alternatif konumuna taşıyor. Dolayısıyla bu konuda kazan-kazan formülünde, dünyanın en büyük nadir element kaynaklarına sahip Çinle geliştirilecek →

Tarımdaki ataklarını yakından izlemeliyiz

Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Örgütü'ne (FAO) göre, dünya genelinde gıda güvenliğini tehdit eden krizler art arda yaşanıyor. FAO bu krizlere çözüm için tarımda teknolojinin kullanımının önemine vurgu yapıyor. Bu alanda en dikkat çeken örneklerden biri ise Çin. Yüksek teknoloji destekli tahıl üretimi sayesinde Çin hem kendi gıda güvenliğini sağlamayı hem de küresel ölçekte etki yaratmayı hedefliyor.

FAO'nun "yenilikle büyüyen tarım" temasıyla öne çıkardığı çözüm yollarından biri ise tarımda teknolojinin kullanımı. Bu alanda en dikkat çeken örneklerden biri ise Çin. Kalabalık nüfusu ve sınırlı tarım arazilerine rağmen, yüksek teknoloji destekli tahıl üretimi sayesinde Çin hem kendi gıda güvenliğini sağlamayı hem de küresel ölçekte etki yaratmayı hedefliyor.

1,4 milyarı aşan nüfusuyla dünyanın en kalabalık ülkesi olan Çin, gıda güvenliğini yalnızca tarım politikalarıyla değil, dijital ve biyoteknolojik inovasyonlarla da sağlamaya çalışıyor. Bu noktada Çin'in geliştirdiği akıllı tarım sistemleri, uydu destekli izleme, genetik mühendisliği ve yapay zeka tabanlı tarımsal karar destek mekanizmalarını yakından izleyip, ülkemiz için benzer model ve sistemler geliştirmeliyiz.

ortaklıklar iki tarafın da yararına olacaktır.

► **“ORTA KORİDOR TÜRKİYE'YE BÜYÜK KAZANÇ SAĞLAR”**

- Orta Koridor'un önemi nedir, Çin pazarına girmek veya Çinli şirketlerle ortaklık kurmak isteyen Türk sanayiciler ve yatırımcılar için en yaygın karşılaşılan zorluklar nelerdir ve hangi temel stratejik tavsiyeleri verirsiniz?

- Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın 12 Ekim

2022 tarihinde yapmış olduğu Kazakistan ziyareti ile yeniden gündeme gelen “Orta Koridor” ulaşım hattı, sağladığı güvenlik ve zaman tasarruf ile Türkiye'nin uluslararası ticaretteki rolünü güçlendiriyor.

“Trans-Hazar Uluslararası Taşımacılık Koridoru” ya da yaygın adıyla Orta Koridor, merkezinde Azerbaycan, Gürcistan, Kazakistan, Kırgızistan, Türkiye ve Özbekistan'ın yer aldığı, Asya'dan Avrupa'ya kara yoluyla bağlanan çok modlu bir ulaşım güzergâhıdır. Orta Koridor, bölgesel ölçekte ulaşım altyapısını geliştirerek Türkiye ile Kafkasya ve Orta Asya ülkeleri arasındaki ticari ve ekonomik ilişkilerinin geliştirilmesin önemli role sahip. Orta Koridor, Küresel ölçekte ise “Kuşak ve Yol Girişimi”nin bir parçası olarak Avrupa ülkeleri ile Çin arasında yıllık 600 milyar doları aşan ticari ve ekonomik ilişkiler için çok önemlidir.

Çin'den kalkıp, Türkiye üzerinden Avrupa'ya ulaşan Avrupa yük trenlerinin dönüş seferlerini iyi kullanmamız gerekiyor. Söz konusu trenler yüklerini boşaltıp Çin'e döneceklerinde vagonlarına yüksek kaliteli Türk ürünlerini yükleyip, Çin üzerinden Asya ülkelerine pazarlayabiliriz. Bu trenlerden daha fazla yararlanmanın yollarını araştırmalıyız. •

Türk ve Çinli girişimciler ortaklıklar kurabilir

- Önümüzdeki 3-5 yıla baktığınızda, Türkiye-Çin ekonomik ilişkilerinin seyri hakkındaki görüşünüz nedir? Türk iş dünyasının odaklanmasını önereceğiniz yeni büyüme alanları veya iş birliği modelleri nelerdir?

-Son dönemdeki Türkiye ve Çin ilişkilerinin yakınlaşmasında rol oynayan siyasi faktörler incelendiğinde, iki ülke ilişkilerini yakınlaştıran sistemsel ve bölgesel birtakım gelişmelerin yaşandığı görülüyor. Öncelikle uluslararası sistemdeki ABD-Çin rekabeti, çok kutupluluk çabaları, BRICS gibi yeni oluşumların ağırlık kazandığını belirtmekte yarar var. Türkiye'nin bazı konularda Batı ile yaşadığı sorunlar Çin ile ilişkilerin yakınlaşmasına ve iş birliklerinin hızlanmasına neden oluyor.

Orta Koridor ve Kuşak ve Yol Girişimi (KYG) aslında bir uyum var. Buradaki “bağlantısallıktan” iyi yararlanmalıyız. KYG'nin Orta Koridor ile entegrasyonunun sağlanması halinde Türkiye'nin Orta Asya'nın yanı sıra Orta Doğu için de Çin ile ticaretine katkı sağlaması mümkün olur. KYG, kendi yatırım ve finansman kanallarını da oluşturdu. Ağustos 2023 itibarıyla fondan 75 projeye 22 milyar dolar yatırım yapıldı.

Türkiye'nin KYG kapsamında oluşturulan altyapı fonlarının daha fazla yararlanacak projeler üretmesi gerekiyor.

Son dönemde ikili ilişkilerin bir başka boyutunu ise Türkiye'nin BRICS ve Şanghay İş birliği Örgütü üyeliği konuları oluşturuyor. BRICS, özellikle nüfus ve ekonomi açısından Küresel Güney'in kayda değer bölümünü temsil eden önemli bir diyalog platformu olarak öne çıkıyor.

Çin'in kalkınma modeli, Küresel Güney ülkeleri için yeni bir referans sunuyor. Çin'in başarısı, yüksek

teknoloji ürünlerini basitçe ithal etmekten ziyade, onları özümseyip yeniden inovasyona tabi tutmaktan kaynaklanıyor. Türkiye, bu modeli örnek alabilir.

Türk girişimciler, Çinle geliştirecekleri ortaklıklar sayesinde, Çin üzerinden Asya pazarına yüksek kaliteli marka ürünleri, fintech, gıda,

yeşil enerji, finansal ve dijital hizmetler alanlarında ortaklıklar sayesinde olanaklarını arttırabilir. Çin güneş, rüzgar veya bataryada ciddi maliyet avantajına sahip. Bir örnek vermek gerekirse güneş enerjisinde Çin'de kilovat başına 200 doların altında olan maliyetler ABD'de yaklaşık 450 doları buluyor. Çin'in bu alandaki bilgi birikiminden yararlanıp, oradan enerji transferi yapmalıyız.

Yapay Zeka destekli kimlik avı saldırılarında büyük artış

Uluslararası yazılım güvenliği şirketi Kaspersky, 2025 yılının ikinci çeyreğinde 142 milyondan fazla kimlik avı bağlantısı tıklamasını tespit ederek engelledi. Bu rakam, Orta Doğu'da birinci çeyreğe göre %21.5'lük bir artışa karşılık geliyor. Türkiye özelinde ise 2024'ün ilk yarısıyla 2025'in ilk yarısı arasında %38.4'lük artış dikkat çekiyor.

tarafından üretilen sesler kullanıyor. Böylece hesap erişimi veya sahte işlemler gerçekleştirilebiliyor. Ayrıca yapay zeka destekli araçlar, sosyal medya veya kurumsal web sitelerinden elde edilen kamuya açık verileri analiz ederek, insan kaynakları temalı e-postalar veya kişisel bilgilere atıfta bulunan sahte

aramalar gibi hedefli saldırılar başlatıyor.

► ALGILAMAYI ATLATMAK İÇİN YENİ TAKTİKLER

Saldırganlar artık kullanıcıları kötü amaçlı sayfaya yönlendirmeden önce, yaygın bir bot önleme mekanizması olan CAPTCHA'yı da kimlik avı sitelerine entegre ediyor. CAPTCHA kullanarak söz konusu sahte sayfalar kimlik avı önleme algoritmalarını atlatabiliyor, çünkü CAPTCHA'nın varlığı genellikle güvenilir platformlarla ilişkilendirildiğinden, tespit edilme olasılığı azalıyor.

Kimlik avı saldırılarından korunmak için şunlar öneriliyor:

- İstenmeyen mesajları, aramaları veya bağlantıları, meşru görünseler bile doğrulayın. 2FA kodlarını asla paylaşmayın.
- Videoları, deepfake'leri işaret edebilecek doğal olmayan hareketler veya aşırı cömert teklifler açısından inceleyin.
- Doğrulanmamış sitelerden gelen kamera erişim isteklerini reddedin ve bilinmeyen platformlara imza yüklemekten kaçının.
- Belge fotoğrafları veya hassas iş bilgileri gibi hassas bilgilerin çevrimiçi paylaşımını sınırlandırın.

Şu anda kimlik avı yöntemleri, gelişmiş yapay zeka destekli aldatma teknikleri ve yenilikçi kaçınma yöntemleri nedeniyle büyük bir dönüşüm geçiriyor. Siber suçlular, biyometrik veriler, elektronik imzalar ve el yazısı imzalar gibi hassas verileri çalmak için deepfake'ler, ses klonlama ve Telegram ve Google Translate gibi güvenilir platformları kullanarak bireyler ve işletmeler için benzeri görülmemiş riskler yaratıyor.

► MEŞRU KAYNAKLARI TAKLİT EDİYORLAR

Yapay zeka, kimlik avını son derece kişiselleştirilmiş bir tehdit haline getirdi. Büyük dil modelleri, saldırganların meşru kaynakları taklit eden ikna edici e-postalar, mesajlar ve web siteleri oluşturmaya olanak tanıyarak, bir zamanlar dolandırıcılıkları ortaya çıkaran gramer hatalarını ortadan kaldırıyor. Sosyal medya ve mesajlaşma uygulamalarındaki yapay zeka destekli botlar, gerçek kullanıcıları taklit ederek ve kurbanlarla uzun süreli sohbetler kurarak güven oluşturuyor. Bu botlar genellikle romantik ilişkilere veya yatırım dolandırıcılıklarına dayalı yaklaşımları teşvik ediyor. Yapay zeka tarafından oluşturulan sesli mesajlar veya deepfake videolarla kurbanları sahte fırsatlar eşliğinde tuzağa düşürüyor.

► GERÇEKÇİ SES VE VIDEO TAKLİTLERİ

Saldırganlar ayrıca, güvenilir kişiler (meslektaşlar, ünlüler ve hatta banka yetkilileri) hakkında gerçekçi ses ve video deepfake taklitleri oluşturarak, sahte hediye kampanyalarını tanıtmak ve hassas bilgileri ele geçirmeye çalışmak için kullanıyor. Örneğin banka güvenlik ekiplerini taklit eden otomatik aramalar, kullanıcıları iki faktörlü kimlik doğrulama (2FA) kodlarını paylaşmaya ikna etmek için yapay zeka

Dr. AHMET TEMİROĞLU

Taha Grubu-Özen Mensucat Yönetim Kurulu Başkanı
temiroglu@ozenmensucat.com

İŞYERLERİNDE SESSİZ İSTİFA

Günümüz iş dünyasında işletmelerde tüm çalışanların belirli bir görev tanımı bulunmaktadır. Bu tanımlar, çalışanın sorumluluk alanlarını, yapması gereken işleri ve organizasyon içindeki rolünü açıkça ortaya koyar. Ancak modern çalışma yaşamı, yalnızca bu tanımlarla sınırlı değildir. Çoğu zaman işyerleri, çalışanlarından görev tanımlarının ötesinde sorumluluklar üstlenmelerini, gerektiğinde inisiyatif almalarını ve gönüllü katkılar sunmalarını bekler.

Bu tür davranışlar, örgütsel başarıya doğrudan etki eder. Çalışanların görev tanımlarının ötesinde gösterdikleri çaba, literatürde “örgütsel vatandaşlık davranışı” olarak tanımlanır. Bu davranış biçimi, kurumun hedeflerine ulaşmasını kolaylaştırdığı gibi çalışanların motivasyonunu, aidiyetini ve iş tatminini de artırır.

Ancak bu gönüllü katkının sürdürülebilmesi, işletmenin çalışanına sunduğu adil, saygılı ve destekleyici çalışma ortamıyla mümkündür. Aksi takdirde, gönüllü performansın yerini ilgisizlik ve kopuş alabilir. İşte bu noktada, son yıllarda sıkça duyulan “sessiz istifa” kavramı karşımıza çıkar.

SESSİZ İSTİFA KAVRAMI

Son zamanlarda iş dünyasında sıkça konuşulan “sessiz istifa” (İngilizce adıyla quiet quitting), aslında

yeni bir olgu değil, eski bir çalışan davranış biçiminin modern adıdır.

Kısaca tanımlamak gerekirse sessiz istifa, bir çalışanın işini tamamen bırakmadan, yalnızca asgari düzeyde görevlerini yerine getirip fazlasını yapmaktan vazgeçmesi durumudur. Ne işini tamamen terk eder, ne de gerçekten “var” olur. Bir anlamda bedeni işyerindedir ama ruhu çoktan gitmiştir.

Sessiz istifa sendromu yaşayan bir çalışan toplantılarda söz almaz, öneri sunmaktan kaçınır, iş arkadaşlarıyla bağını zayıflatır ve sadece zorunlu durumlarda iletişim kurar. Gelişime, yeniliğe ya da kurumsal hedeflere ilgisini kaybeder. Bu durum çoğu zaman fark edilmez; çünkü kişi, görevlerini teknik olarak hâlâ yerine getirmektedir. Ancak işine ve kurumuna olan duygusal bağlılık çoktan azalmıştır.

SESSİZ İSTİFANIN NEDENLERİ

Sessiz istifa, bireysel olduğu kadar yapısal nedenlere de dayanan karmaşık bir olgudur.

Bu durumu tetikleyen başlıca unsurlar şunlardır:

1. Takdir ve Tanıma Eksikliği

Birçok işyerinde, gösterilen çabanın fark edilmemesi,

çalışanların “fazla vermenin” bir karşılığı olmadığı düşüncesine kapılmasına yol açar. “Zaten kimse görmüyor” duygusu, zamanla “fazlasını yapmam” kültürünü doğurur.

Çalışanlar yalnızca maddi ödüllerle değil, manevi takdirle de motive olurlar. Amirlerin zaman zaman çalışanlarına “Senin farkındayım, başarılısın, böyle devam et” gibi geri bildirimlerde bulunması bu nedenle çok önemlidir. Aksi hâlde başarılı çalışan ile görevini isteksizce yapan kişi aynı şekilde değerlendirildiğinde adaletsizlik duygusu doğar ve motivasyon kaybolur.

2. Kurumsal Bağlılığın Zayıflığı

Kurumsal bağlılığın güçlü olduğu işletmelerde, yazılı olmayan karşılıklı sorumluluklar ve fedakârlıklar kurum kültürünün temelini oluşturur. Çalışan, ödül beklemeden elinden geleni fazlasını yapar; yönetici de bu çabayı takdir eder.

Ancak bağlılığın zayıf olduğu işletmelerde herkes sadece kendi menfaatini düşünür. Küçük bir anlaşmazlık bile motivasyon kaybına yol açar. Çalışanın kişisel hedefleriyle kurumun hedefleri örtüşmediğinde, kişi kendini o kurumun geleceğinde göremez ve zamanla sessiz istifaya sürüklenir.

3. Dijitalleşmenin Getirdiği Yabancılaşma

Uzaktan çalışma, çevrim içi toplantılar ve sürekli e-posta trafiği, işin fiziksel bir mekândan çok dijital bir ekrana dönüşmesine yol açmıştır. Bu durum çalışanlar arasındaki sosyal bağları zayıflatmış, aidiyet duygusunu azaltmıştır.

Artık birçok kişi “işyerine değil, bilgisayara bağlanan insan” hâline gelmiştir. Bu yabancılaşma, sessiz istifayı hızlandıran önemli bir etkidir.

SESSİZ İSTİFANIN SONUÇLARI

Sessiz istifa, kısa vadede görünmez bir sorun gibi dursa da uzun vadede hem çalışan hem kurum açısından ciddi sonuçlar doğurur:

- Verimlilik azalır, çünkü iş yalnızca minimum düzeyde yapılır.
- Yaratıcılık kaybolur, kimse yeni fikir üretmek istemez.
- Kurumsal bağlılık zayıflar, çalışan ilk fırsatta iş değiştirmeyi düşünür.

• Takım ruhu bozulur, çünkü pasif çalışanlar diğerlerini de demotive eder.

En tehlikeli sonuç ise kurumlarda duygusal sessizlik kültürünün oluşmasıdır. Kimse sesini çıkarmaz, kimse öneri sunmaz, kimse uyarmaz. Böyle bir ortamda yenilenme ve gelişme gücü kaybolur, işletme zamanla durağan bir yapıya bürünür.

SESSİZ İSTİFAYI ÖNLEMENİN YOLLARI

Sessiz istifayı önlemenin yolu, çalışanları daha sıkı denetlemekten değil; onları yeniden kazanmak, dinlemek ve değer vermekten geçer. Bunun için yöneticilerin aşağıdaki adımları atması önemlidir:

1. Dinleme Kültürü Oluşturmak:

Yöneticiler yalnızca konuşan değil, aynı zamanda dinleyen liderler olmalıdır. Çalışanlar fikirlerini, önerilerini ve şikâyetlerini rahatça ifade edebildiklerinde, kurum

içi güven yeniden inşa edilir.

2. Takdir ve Geri Bildirim Sağlamak:

Başarıların görünür kılınması, çalışanın kendini değerli hissetmesini sağlar. Basit bir “teşekkür ederim” bile bazen sessiz istifayı tersine çevirebilir.

3. Esnek Çalışma Modelleri Sunmak:

Pandemiyle birlikte iş-yaşam dengesi daha da önem kazanmıştır. Esnek saatler, hibrit modeller ve izin kolaylıkları, çalışanların kurumlarına olan bağlılığını güçlendirir.

4. Anlamlı İş Kültürü Yaratmak:

Çalışan, yaptığı işin sadece kâr değil, topluma fayda ürettiğini gördüğünde motivasyonu artar. Kurumların vizyon ve misyonlarını yalnızca duvarlarda değil, günlük uygulamalarda yaşatması gerekir.

Elbette sessiz istifa bazen de çalışanın kendi kişisel özelliklerinden ve problemlerinden kaynaklanabilir. bunu fark etmek ve tespit etmek yöneticilerin önemli bir görevidir. Ancak, yöneticiler, sessiz istifayı her zaman bireysel bir sorun olarak görmemeli, sistemsal bir eksikliğin yansıması olabileceğini de düşünmelidirler. Psikolojik güven ortamı, dengeli iş yükü, anlamlı hedefler ve kişisel gelişim desteği bu tür sendromları önlemede büyük rol oynar.

Bülent Şenver, yapay zeka etik ilkelerini yayınladı

“Yapay zekada hiçbir zaman vicdan olmayacak”

Etik ilkeler konusunda Türkiye’de öncü görevi yapan Bülent Şenver, “Yapay zeka, maalesef mi demek lazım bilmiyorum ama insan zekasının üzerinde ve fevkinde işler yapmaya başlayacak ileride. Yani insan zekasının aklına dahi gelmeyecek veya beceremeyeceği bir takım kararları daha süratli bir şekilde verebilecek. Ve yapay zekada maalesef insan zekasında, beyninde ve kalbinde bulunan vicdan dediğimiz şeyin olmaması önemli bir eksiklik olacak.” dedi.

Etik Değerler Merkezi Derneği kurucusu Bülent Şenver, uzun yıllardır sürdürdüğü her alanda etik değerler uygulanmasını amaçlayan çalışmasını yapay zekanın etik ilkeleri üzerine de yöneltti. Henüz başlangıç döneminde olduğu kabul edilen yapay zekanın etik ilkeleri konusunu Bülent Şenver ile konuştuk.

- Sayın Bülent Şenver, siz uzun zamandan beri etik ilkeler üzerinde çok ciddi, disiplinli bir çalışma yapıyorsunuz. Etik ilkelerin kısmen yerleşmesinde sizin büyük katkınız var. Şimdi yapay zeka çağına geçtik. Yapay zeka sonrası etik ilkeler ile önceki dönem etik ilkeler arasında bir ayrım yapmak, ayrı bir defter ve sayfa mı açmak gerekiyor?

- Evet, bence öyle yapmak gerekiyor. Sebebi de şu. Yapay zeka, maalesef mi demek lazım bilmiyorum ama insan zekasının üzerinde ve fevkinde işler yapmaya başlayacak ileride. Yani insan zekasını aşan, belki insan zekasının aklına dahi gelmeyecek veya beceremeyeceği bir takım kararları daha süratli bir şekilde verebilecek. Ve yapay zekada maalesef insan zekasında olan, insan beyninde ve kalbinde bulunan vicdan dediğimiz şeyin olmaması önemli bir eksiklik olacak.

► “ALGORİTMALARIN SÜREKLİ GÜNCELLENMESİ GEREKLİ”

- Bu her zaman böyle olacak değil mi?

- Bence hep öyle olacak. Sebebi de tabii bunu ne

kadar gidermek isteseler de bu yazılımcılar, algoritmaları yazanlar, algoritmaların içerisine bir takım kontrol yazılımları, satırları ilave etmeye çalışsalar dahi sonuç almak zor. Biliyorsunuz bir insanın vicdanı, insanda toplumdaki gelişmelere göre, kendi gelişmesine göre gelişen ve devamlı kendini yenileyen bir organizmadır. Yani benim on yıl önceki vicdan anlayışım ve davranışım bugünkü arasında fark var. Hatta belki bir saat önceki Bülent Şenver vicdanıyla bir saat sonraki Bülent Şenver vicdanı arasında davranış, algılama, değerlendirme farklılıkları olabiliyor.

Ama algoritmayı yazan, yazdığı andaki elindeki bilgilere göre o algoritma içine bir takım doğrular, yanlışlar, bizim o vicdanın vereceği kararlara, yakın kararları yapay zeka verebilsin diye bazı şeyler, yazılımlar, yazılım satırları koyabilir. Ama bunu devamlı güncellemek gerekir. Bunu da bir yazılımcı her an devamlı yenilemek durumunda olamayabilir.

- Vicdanı olmayan yapay zeka, kararlarını içindeki algoritmaya göre veriyor. Değil mi?

- Elbette. Yapay zeka, dijital ortamdaki bir takım bilgileri, etrafta, dünyada bulunan bir takım bilgileri de devamlı karıştırıp araştırıp kendini yenilemeye çalışıyor. Ama bu dijital ortamda maalesef artık bazı şeyler, bazı datalar, bilgiler ve datalar çöplük haline de geldi. Hangi datayı alacaksın, hangi datayı doğru kabul edeceksin de

bu yapay zeka kendi kararını doğru bir şekilde alsın diye bir filtreleme de gerekiyor. O filtrelemeyi algoritma içerisine ne kadar koyarsanız koyun, bu gelişen dijital ortamlarda her an tam doğru kararı verebilecek bir algoritma yaratmak çok da mümkün olamayabiliyor.

Dolayısıyla burada bir risk her zaman var. Ama tabii ki yapay zekasız da olmayacak. Yapay zeka dünya ve yaşantımızın içerisine her geçen gün biraz daha giriyor ve şu anda bile çokça kullanılıyor.

► 'YAPAY ZEK A PROFİLİMİZİ ÇIKARIYOR'

Bizim dijital ayak izlerimizi takip ediyor, bizim nelerden hoşlandığımızı kendi içinde tespit ediyor. Bizim bir profilimizi çıkarıyor. Ben nereleri ziyaret ederim, orada kaç saniye kalırım, hangi şeyi beğeniyorum, bunları izliyor.

Bütün bu bilgileri yapay zekanın ileride iyi, doğru ve insanlığa yararlı olarak topluma yararlı bir şekilde kullanmasını sağlamak bizim görevi haline geliyor. Kimin gö-

revi bu, devletin görevi mi, sivil toplum kuruluşlarının görevi mi, bireylerin görevi mi? O zaman diyorum ki herkesin müşterek ve ortak görevi bu, hepimizin. Sadece devlet kanun maddesi yazarak bunu sağlayamaz ama onları da yazmalı kanun maddeleri.

► "DEĞER YARGILARIMIZDAN SAPMAYI ÖNLEMELİ"

Bir şirket kendi yazılı etik kodların içerisinde bu yapay zeka kullanımıyla ilgili çalışanlarına bazı kurallar söyleyerek, doğruları yanlışları anlatarak katkıda bulunmalı. Sivil toplum kuruluşları, →

“Yapay zekanın bilgilerimizi, ileride iyi, doğru ve insanlığa yararlı olarak, topluma yararlı bir şekilde kullanmasını sağlamak bizlerin görevi haline geliyor. Kimin görevi bu, devletin görevi mi, sivil toplum kuruluşlarının görevi mi, bireylerin görevi mi? O zaman diyorum ki herkesin müşterek ve ortak görevi bu, hepimizin.”

şirketler, bir tarafta bir risklere karşı, yani bizim yapay zekayı insan ve topluma zarar verecek, bizim değer yargılarımızdan bizi saptıracak sorunlara karşı önlem almalılar. Şimdi her toplumun bir değer yargıları var bir de bunu da düşünmek lazım. Yani Türkiye, Türk insanının değer yargılarıyla bir Amerikan insanının değer yargıları arasında farklılık oluyor.

Mesela bir Türk insanında ‘değerlerinizi önem sırasına göre yazın’ dediğinizde mesela belki birinci sırada namusu koyuyor. Amerikalı ise ‘o benim 10. sıramda diyor’. Dolayısıyla bu yapay zekanın etik ilkelere uygun hareket etmesi hangi değer yargılarına göre yapılacaktır? Türkiye kültür ve adabına ve adetlerine uygun bir yapay zeka etik algoritması mı olsun, Amerikan toplumuna göre mi olsun? Yani bunlar da ileride düşünülmesi gereken konular.

► “YAPAY ZEKA İLE SUÇ ÇEŞİTLERİ FARKLILAŞIYOR”

- Benim gördüğüm, anladığım kadarıyla hemen hemen her kurum, sizin yaptığınız gibi sivil toplum örgütleri yapay zeka etik ilkeleri hazırlamak durumunda. Birçoğu da yapmış ama belki de daha yüzde biri dolayında belki de daha az. Şimdi burada bir de devletin yapay zeka suçlarıyla ilgili bir yasa çıkarması herhalde zorunluluk gibi bir şey değil mi?

- Tabi tabi, dijital ortam büyüyüp genişledikçe hükümetlerin de o yeni dijital ortam gelişmelerine ayak uyduracak yeni kanunlar ve mevzuat düzenlemeleri yapması gerekiyor. Çünkü kanunlarda biz cezaları belirlemişiz ama neye göre belirlemişiz? Diyelim ki şu anda düşündüğümüzde bir insan nasıl suç işler, suçlar ne olabilir? Ama tabi şimdi yapay zeka ortaya çıkınca suçun çeşitleri de farklılaşıyor.

Yeni suçlar için yasa yapıcının şunu düşünmesi gerekiyor, bir insan bir birey yapay zeka kullanırken ne tür suçlar işleyebilir? Bunu birer birer yazacak, işte yapay zeka kullanarak insanları yanıltabilir, yanıltınca insanlara

zarar verebilir. İnsanları yanıltarak zarar verdiği zaman karşı tarafın herhangi bir maddi zarara uğraması durumunda buradaki ceza ne olmalı? Manevi zarara uğratıldığında ne olmalı? Bu maddi zarar 3 liraysa ne olmalı? 1 milyon dolarsa ne olmalı? Bir kişi bunu bir kere yaparsa ne olmalı? Arka arkaya seri katiller gibi yaparsa ne olmalı? Bunları düşünmek lazım.

► YAPAY ZEKA ETİK İLKELERİ VE SUÇLARI

- Yapay zeka etik ilkeleri ile yapay zeka suçları arasında sanki çok ince, çok yakın bir bağlantı var. Mesela yapay zekada birisinin sesini alıp, kopyalayıp, şirin-

lik olsun diye başka bir şeyler söyleyip videosunu yayınlamak etik ilke olarak uygun değil. Ama bu video mesela başka birisinin yakınından para istemek biçiminde kullanılırsa suç ortaya çıkıyor. İçeriğine bağlı. Olay etik ilkenin ötesinde suçlar kısmına geçildiği için Türkiye’de bile hızlı davranılması gerek galiba diye düşünüyorum. Siz ne dersiniz?

- Tabii, bence yapay zeka suçları diye, bu suçların yasalar tarafından belirlenmesinde fayda var. Bunlar belirlenirken muhakkak teknik insanlardan destek alınmalı. Çünkü siz bir bürokratsanız, sadece kanun yazmasını biliyorsanız, bu yapay zeka teknolojisine sonuna kadar detaylı bir şekilde vakıf değilseniz, bu tür suçların ne olacağını da bilemezsiniz. Sadece aklınızaki düşündükleri yazabilirsiniz. Halbuki bu konuda bir komite kurulur, yapay zeka teknik insanlar davet edilir.

Bu teknik insanlardan yapay zeka kullanarak ne tür suçlar işlenebilir, detayları alınabilir. O komitenin belirleyeceği suç çeşitlerine göre de yasak oyucular, ne tür cezalar verilebilir, bunları belirler. Tabii daha sonra da bu suçları işleyenler nasıl tespit edilecek, bu da çok önemli bir konu.

Evet, çok önemli. Kim tespit edecek? Sadece şikayete bağlı mı olacak bu suç, şu tespit? Yoksa yasalar da bir yapay zeka yasasına uyumu kontrol edecek bir yapay zeka yazılımı mı geliştirecek algoritması? Yani siz uyur-

ken dahi devletin yapay zeka kanununa uyum algoritması dijital ortamda çalışacak.

► OTONOM ARAÇ KAZA YAPARSA SUÇLU KİM?

- Kimin suçlu olduğunu da bilmek gerekiyor.

Örneğin Balıkesir’li bir kişi Çin’de üretilen bir otonom aracı satın alıyor. Önde yan koltukta oturup yola çıkıyor. Otonom araç bir süre sonra yaya geçiş çizgilerinin olduğu yerde birisine çarpıp öldürüyor. Bu durumda yan koltukta oturan sahibi mi yoksa başkası mı suçlu?

- Doğru söylüyorsunuz burada bir çok düşünülmesi gereken şey var. Yani diyelim ki mesela siz araç sahibi olarak eğer arabanızın 10 bin bakımını yaptırmadıysanız kaza da bu nedenle olduysa suçlu sizsiniz, araba sahibi olarak. Ama hayır siz normal bakımlarını yaptırıyorsanız, size düşen görevleri layıkıyla zamanında doğru ve eksiksiz yapıyorsanız, ona rağmen arabanın

içerisindeki bir yazılım hatası nedeniyle gerçekleşiyorsa o zaman araba üreticisi sorumlu. Burada yaşanacak bir çok sorun var aslında.

Hukuk karşısında bugüne kadar iki tip insan tanımı vardı. “Gerçek Kişi” ve “Tüzel Kişi”. “Gerçek Kişi” tanımı bireyler için, “Tüzel Kişi” ise şirketler, kurumlar için kullanılan terimlerdi. “Yapay Zekâ” uygulamaları başlayınca hukuk literatürüne şimdi yeni bir kişilik teriminin girmesi gerekiyor. Bu yeni terimin adı “Dijital Kişi” olacaktır. →

“Yapay Zekâ” sistemleri hukuk alanında “Dijital” kişi olarak değerlendirilmeli ve hakları ile sorumlulukları kanunlar ile belirlenmelidir.

Yapay zekâ bir insan olmadığı için insanlara veya kurumlara vereceği zararları tazmin etmesini söylemek için yapay zekâ sistemini yaratan ve sorumluluğu üstlenecek bir “Gerçek Kişi” veya “Tüzel Kişinin” bulunması gerekiyor. Bir yapay zekâ sistemini tasarlayan, kodlarını yazan, toplumun kullanımına sunan kişi veya kurum sorumluluğu üstlenmelidir. Bu nasıl mümkün olabilir? Eğer toplumun kullanımına sunulan her yapay zekâ sisteminin kime ait olduğu ve bu yapay zekanın yaptıklarından kimin sorumlu olacağı belirlenip internet ortamına kaydedilip özel tutulacak ve herkese açık olan şeffaf bir “Yapay Zekâ Sorumluluk Kayıt Defteri”ne (log book) kaydedilip muhafaza edilirse o zaman zarar gören kişi veya kurum zararının tazmini için kime baş vuracağını bilebilir. Tabi bunu gerçekleştirebilmek için özel bir “Yapay Zekâ Kanunu” hazırlanması ve uygulanması gerekir.

Etik Değerler Merkezi Derneği Kurucu Onursal Genel Başkanı olarak yapay zekâ ile ilgili aşağıdaki etik ilkelerin uygulanmasını önerebilirim.

YAPAY ZEKA ETİK İLKELERİ (AI ETHICS)

1. Yapay zekâ sistemleri toplumun iyiliğini arttırmak ve insanlığa yarar sağlamak için kullanılmalıdır.
2. Yapay zekâ sistemlerinin nasıl çalıştığını ve kullanıldığını belirleyen algoritmalar insanlar tarafından anlaşılır şekilde yazılmalıdır.
3. Yapay zekâ sistemleri şeffaf, açık, dürüst, doğru, adaletli ve etik olmalıdır.
4. Yapay zekâ sistemleri insanları korumalı ve insanlara yardımcı olup onlara hizmet etmelidir.
5. Yapay zekâ sistemleri insan haklarını, aile haklarını, çocuk haklarını, topluluk haklarını, mahremiyetini, gizliliğini, bilgi güvenliğini azaltmamalı, zedelememeli ve yok etmemelidir.
6. Tüm insanlar yapay zekâ sistemlerini kullanabilmelidir.
7. Yapay zekâ sistemleri insanların duygusal ve ekonomik varlıklarına, sosyal, politik, kültürel ve zihinsel faaliyetlerine zarar vermeyecek şekilde çalışmalıdır.
8. Hiçbir yapay zekâ sistemi insanları yaralamak onla-

ra zarar vermek için kurulmamalıdır.

9. Hiçbir yapay zekâ sistemi insanları aldatmak, yanıltmak, kandırmak, yanlış yola sürüklemek, yanlış karar almalarına neden olacak şekilde kurgulanmamalıdır.

10. Yapay zekâ sistemleri toplumu kullanımına açılmadan önce bağımsız kurumlar tarafından incelenmeli, araştırılmalı, test edilmeli, denetlenmeli ve kabul görmüş “Uluslararası Yapay Zekâ Standartlarına” uygun bulunursa kullanıma sunulmalıdır.

11. Yapay zekâ sistemleri yasa dışı işlerde kullanılmamalıdır.

12. Yapay zekâ sistemleri güvenilir olmalıdır. Kullanıcısına güven veren uygulamalar yapmalı ve güvenilir olduğunu ispat etmelidir.

13. Her bir yapay zekâ sisteminin bir sahibinin bulunması gerekir. Sahibi belli olmayan yapay zekâ uygulamaları toplumun kullanımına açılmamalıdır.

Herhangi bir yapay zekâ kullanıcısı söz konusu yapay zekâyı kullanırken kendi hatası ve kötü niyeti dışında bir zarara uğrarsa bu zarar söz konusu yapay zekâ sahibi tarafından karşılanmalıdır.

14. Bir yapay zekâ toplumun kullanımına açılmadan önce muhakkak bağımsız

kurumlar tarafından test edilmeli ve kullanıma uygun bulunursa bu sisteme özel bir “Yapay Zekâ Kullanabilirlik Uygunluk Belgesi” verilmelidir.

15. Yapay zekâ sistemleri dinamik olduğundan ve zaman içinde değişip yenilenebilir olduğundan her yapay zekâ sistemi yılda bir kez denetimden geçirilip “Yapay Zekâ Kullanabilirlik Uygunluk Belgesi” alınmalıdır.

16. Yapay zekâ karar vermek veya bir sonuç üretmek için muhakkak doğru bilgileri kullanmalıdır. Kullanacağı bilgilerin doğruluğunu, sıhhatini ve yeterliliğini araştırıp kontrol etmek yapay zekâ sisteminin sorumluluğundadır.

17. Yapay zekâ sistemleri her zaman insan zekâsı ile kontrol edilebilmelidir.

18. İnsan zekâsı ile kontrol edilme özelliğini kaybetmek üzere olan bir yapay zekanın çalışması durdurulmalı ve sonlandırılmalıdır.

19. Yapay zekâ sistemleri insan haklarında ve çocuk haklarında yazılı ilkelere aykırı bir sonuç doğuracak hiçbir işte, hiçbir isimle, hiçbir maksatla ve

hiçbir yerde kullanılamaz.

20. Yapay zekâ sistemlerinde kullanılan algoritmalar insan haklarına ve çocuk haklarına uyumlu olmalı, burada yazılı ilkelere, prensiplere ve tanınmış haklara aykırı sonuçlar doğurmamalıdır.

21. Çocuklara açık olan ve çocuklar tarafından kullanılabilen yapay zeka sistemleri ve algoritmaları çocukların akıl sağlığını ve psikolojik sağlığını iyileştirecek ve koruyacak şekilde düzenlenmelidir.

22. Yapay zekâ sistemleri kişisel verileri korunma kanununa uygun şekilde kullanılmalıdır.

23. Yapay zekâ sistemi ile toplanmış kişisel veriler söz konusu kişinin onayı olmadan başka maksatlarda kullanılmamalı ve başka kuruluşlara satılmamalı veya verilmemelidir.

24. Her bir yapay zekâ sisteminin bir yaratıcısı ve sorumlusu olmalıdır. Bu yaratıcı ve sorumlu bir gerçek kişi ve kurum olmalıdır. Hem gerçek kişi hem de kurum yarattıkları ve toplumun kullanımına sundukları yapay zekâ sisteminden sorumlu olmalıdır. Yarattıkları yapay zekâ sisteminin bireylere ve kurumlara doğurabilecekleri zararları tazmin etme yükümlülükleri olmalıdır.

25. Yapay zekâ sistemleri gerçeği çarpıtmamalıdır. Gerçeği çarpıtarak insanlara ve kurumlara zarar vermemelidir.

26. Yapay zekâ sistemleri hatalı, gerçek dışı, çarpıtılmış veriler kullanarak sonuçlar üretmemesi gerekir.

27. Yapay zekâ sistemleri kullandıkları algoritmaların detaylarını şeffaf bir şekilde kullanıcıları ile paylaşmalıdır. Kullanılan algoritmalar izah edilebilir, açıklanabilir

olmalıdır. Aynı zamanda yapay zekâ algoritmaları hesap verebilir ve doğuracağı zararlardan sorumlu tutulabileceği şekilde düzenlenmelidir. Ancak şeffaflık uygulaması gizlilik ve kişisel verilerin korunması gibi kurallara aykırı olmayacak şekilde kullanılmalıdır.

28. Yapay zekâ sistemleri kişilerin veya kurumların itibarını zedeleyecek şekilde kullanılmamalıdır.

29. Yapay Zekâ sistemleri çevreye ve dünya varlıklarına zarar vermemelidir.

30. Yapay zekâ sistemleri uluslararası kanunlara ve görev yaptıkları ülkenin kanunlarına uyum içinde çalışmalıdır. Hiçbir kanun maddesine aykırı iş yapmamalıdır.

31. Yapay zekâ sistemleri güvenliği ön planda tutmalıdır. Güvenlik açıklarını bertaraf edecek risklere karşı koruyucu önlemler ve duvarlarla çevrilmeli ve korunmalıdır. Kişisel veya gizli bilgilerin korunması sağlanmalıdır.

32. Yapay zekâ sistemleri sürdürülebilirlik esasına göre kurulmalı ve çalıştırılmalıdır. Hizmet kesilmesi, sonlanması, aksaması, etkisiz hale gelmesi ve sürdürülebilirliği olumsuz etkileyecek her tür türlü riske karşı gerekli önlemler alınmalıdır.

33. Herhangi bir yapay zekâ sisteminin kurucusu kişi ve kuruluş yaptıkları ve kullanıma sundukları yapay zekâ sisteminin yaratacağı zararlardan ve olumsuz sonuçlardan sorumlu değildir diyemez. Sorumluluk sistemin değil bunu yapan kişi veya kuruluştur.

34. Yapay zekâ sistemleri şeffaf olmalı ve dış denetime açık olmalıdır.

35. Yapay zekâ sistemleri “due diligence” (durum tesbit süreci) , “supervision” (denetim gözetim) , “whistle blowing” (ihbarcılık) gibi kalite kontrol mekanizmalarına açık olmalı ve bunların yapılabilmesine →

imkân sağlamalıdır.

36. Yapay zekâ konusunda toplumun bilinçlenmesi ve eğitilmesi gerekir. Bu konuda gereken bilgilendirme mesajları ve eğitimler devletin ilgili kurumu tarafından yapılmalıdır.

37. Yapay zekâ konusundaki uyuşmazlıkları ve davalara bakmak üzere özel bir mahkeme her ülkede görevlendirilmelidir.

38. Yapay zekâ tarafında elde edilen kişisel bilgilerin nasıl ve hangi amaçla kalabileceği konusunda bilgileri toplanan kişinin onayı alınmalıdır.

39. Yapay zekâ uygulamalarının çevreye, tabiata, tabi kaynaklara, iklim değişikliklerine, gıda ekosistemine ve sürdürülebilir enerji kaynaklarına vereceği zararlar tespit edilmeli bu zararları en aza indirmek için kamu otoritesi tarafından gerekli önlemler alınmalıdır.

40. Yapay zekâ sistemleri insan haklarını, çocuk haklarını ve kadın erkek eşitliğini ilkelerini zedeleyecek uygulamalar yapamaz.

41. Yapay zekâ sistemleri ülkenin eğitim sisteminin ve kültürünün gelişmesi ve iyileşmesi için katkı sağlamalıdır.

42. Yapay zekâ sistemleri ülkedeki öğretmenlerin eğitilmesi ve öğrencilerin uzaktan eğitim (e-learning) sistemlerinin kullanılmasına imkân sağlamalıdır.

43. Yapay zekâ sistemleri kullanılarak öğrencilere etik eğitimi verilebilmelidir.

44. Bilgiye ulaşmak için yapay

zekâ sistemleri etkili bir şekilde kullanılmalıdır.

45. Yapay zekâ sistemleri işsizlerin iş bulmasına katkı sağlaması için geliştirilmelidir.

46. İnsan sağlığı konusunda yapay zekâ sistemleri aktif olarak çalışmalı ve insan sağlığını koruyacak uygulamalar yapmalıdır.

47. Yapay zekâ sistemleri, adil, sorumluk sahibi, sürdürülebilir ve şeffaf olmalıdır.

48. Yapay zekâ insanları tehdit etmek, korkutmak, kandırmak, aldatmak, yanıltmak, yanlış yönlendirmek maksatları ile kullanılamaz.

49. Yapay zekâ sistemleri insanlar tarafından anlaşılabilir,

izah edilebilir, açık, şeffaf olmalı ve aynı zamanda denetlenebilir olmalıdır. Yetkili ve işinin ehli bağımsız dış denetim şirketleri tarafından denetlenebilir açıklıkta, şeffaflıkta ve anlaşılır şekilde olmalıdır.

50. Yapay zekâ sistemleri hiçbir maksatla ve nedenle manipülasyon yapmak maksatlı kullanılmamalıdır.

51. Yapay zekâ sistemleri çocuklar, göçmenler gibi yaralanabilir gruplar hakkında ön yargılı olmamalı, ayrımcılık ve taraf olacak şekilde kullanılmamalıdır.

52. Yapay zekâ sistemleri insan onurunu, insan haklarını, insanların iyiliğini, sorumluluğu, eşitliği, dayanışmayı, özerkliği, demokrasiyi, hukukun üstünlüğünü, hesap verebilmeyi, güveni ve güvenliği, data korumasını, gizliliği, kişisel verilerin korunmasını, sürdürülebilirlik, uluslararası kanunları ve bilgi mahremiyetini ön planda bulunduracak şekilde çalışmalıdır.

53. Yapay zekâ sistemleri her çeşit ayrımcılığı önlemeli, insanları propaganda, politik yönlendirme ve manipülasyondan korumalıdır.

54. Yapay zekâ sistemleri kullandıkları algoritmalar ve kurallar zinciri ile kararlar alabilir ve işlemler yapabilir ancak yapay zekâ sistemlerini kuran, algoritmalarını belirleyen ve çalışmasını sağlayan insan zekâsı ve insanların kurgusu ve çalışmaları olmalıdır.

55. Yapay zekâ sistemleri insanların ve toplumun iyiliği için çalışmalı ve insanlara ve topluma fayda sağla-

mak için geliştirilmelidir.

56. Yapay zeka sistemleri insanlara ve insanlığa zarar vermemeli ve insanlar tarafından kontrol edilebilmelidir.

57. Yapay zekâ sistemlerinde dört önemli özelliğin bulunması gerekir. 1) Hesap Verebilmek 2) Sorumlu Olmak 3) Anlaşılır Olmak ve 4) Şeffaf Olmak

58. Yapay zekâ sistemleri hukuk önünde gerçek kişi gibi mütalâ edilemez. Ancak yapay zekâ sistemleri hukuk önünde tüzel kişi olarak yaptıklarından sorumlu tutulmalıdır.

59. Yapay zekâ sistemleri bir kişiyi etkileyecek herhangi bir karar alıp uygulamadan önce alacağı karardan etkileyecek kişiyi önceden uyarmalı ve onun onayını almalıdır.

60. Yapay zekâ sistemlerini kullanarak kişisel bilgileri toplayan, biriktiren, analiz eden, başka şirketlere veren veya satan şirketler ve platformlar (Google ve Facebook gibi) topladıkları kişisel bilgilerle bilgi sahiplerine zarar verecek hiçbir tasarrufta bulunmamalıdır. Söz konusu bilgileri bilgi sahiplerinin yararına ve faydasına kullanmak zorundadırlar.

61. Yapay zekâ sistemlerinin doğru kararlar verip doğru uygulamalar yapabilmeleri için yapay zekâ sisteminin öğrenmesini sağlayacak verilerin, bilgilerin de doğru olması ve karar vermeye doğru katkı sağlayacak veriler ve bilgiler olması gerekir.

62. Yapay zekâ ile çalışan şoförsüz arabalar, hiçbir insana isteyerek ve bilerek zarar veremeyecek şekilde çalışmalıdır.

63. Yapay zekâ ile çalışan şoförsüz arabalar, insanları yaralayacak veya öldürecek hiçbir hareketi yapmamalı ve bu gibi durumlarla karşılaşmamak için sürat azaltma, acil fren yapma, direksiyon kırmak gibi gereken önlemleri alacak algoritmalar ile çalışmalıdır.

64. Yapay zekâ ile çalışan şoförsüz arabalar, sürüş emniyetini

azalıp azalmadığını sürekli kontrol edebilmeli ve sürüş emniyetinin azaldığı veya yok olduğunu önceden algılayabilmelidir. Algıladıktan sonra arabayı emniyetli bir yere alıp, durup, sürüşü sonlandırabilmelidir. Aracın kullandığı yapay zekâ algoritmasının bu özelliğinin bulunması gerekir.

65. Yapay zekâ sistemlerinde kullanılan algoritmaların karar verirken toplum menfaatlerini kişisel menfaatlerin üstünde değerlendirmesi sağlanmalıdır. Toplum menfaati kişi menfaatinden önce gelmelidir.

66. Yapay zekâ sistemleri herhangi bir kişiyi etkileyecek bir karar almadan ve uygulama yapmadan önce söz konusu kişiyi uyarıp onun ön onayını

almalıdır. Bu onayın kabul edilir bir onay olabilmesi için aşağıdaki beş unsurun laikiyle yapılması gerekir.

1) Kullanılacak bilgilerin ne şekilde, nasıl, hangi amaçla ve nerelerde kullanacağı konusunda detaylı bilgilendirme yapılmalıdır.

2) Kişinin yapay zekaya vereceği hakların kapsamı doğru olarak açıkça belirlenmelidir.

3) Yapay zekaya verilen yetkinin detaylı ve anlaşılır bir şekilde açıklanması gerekir.

4) Yapay zekanın yapacağı uygulama için bu uygulamadan etkilenen kişinin gönüllü olarak rızasının alınması gerekir.

5) Yapay zekanın yapacağı uygulama bu uygulamadan etkilenecek tüm taraflar için adil olmalıdır.

Yapay zeka etiği terim ve tanımları

Etik ve yüksek teknolojinin kesişimi olarak, etik yapay zeka ile ilgili konuşmalar genellikle her iki alandan kelime dağarcığı kullanır. Bu kelime dağarcığını anlamak, yapay zeka etiğini tartışabilmek için önemlidir:

Yapay Zeka: Bir makinenin algılama, muhakeme etme, öğrenme ve problem çözme gibi insan zihniyle ilişkilendirdiğimiz bilişsel işlevleri yerine getirme yeteneği. Yapay zeka sistemlerinin iki ana türü vardır ve bazı sistemler her ikisinin birleşimidir:

Uzman Yapay Zeka olarak da adlandırılan kural tabanlı yapay zeka, insan uzmanları tarafından oluşturulan bir dizi tam tanımlı kurala göre davranır (örnek olarak, birçok e-ticaret platformu, ürün önerileri sağlamak için kural tabanlı yapay zeka kullanır)

Öğrenmeye dayalı yapay zeka, ilk insan tarafından tasarlanan yapılandırma ve eğitim veri kümesine dayalı olarak sorunları çözer ve işlevselliğini kendi başına uyarlar; üretken yapay zeka araçları eğitim temelli yapay zekanın örnekleridir

Yapay zeka etiği: Yapay zeka teknolojilerinin geliştirilmesinde, yerleştirilmesinde, kullanılmasında ve satışında ahlaki davranışa yön vermek için yaygın olarak kabul görmüş doğru ve yanlış standartlarını kullanan bir dizi değer, ilke ve tekniktir.

Yapay zeka modeli: Kişiler tarafından oluşturulan ve yapay zeka sistemlerinin örüntüleri tanımlayarak, kararlar vererek ve sonuçları tahmin ederek belirli görevleri gerçekleştirmesine olanak sağlayan veriler üzerinde eğitilmiş matematiksel bir çerçeve. Yaygın kullanımlar, resim tanıma ve dilin çevirisini, birçok diğerinin yanı sıra içerir.

Yapay zeka sistemi: İnsan muhakemesini taklit etmek ve görevleri otonom olarak gerçekleştirmek için tasarlanmış algoritma ve modellerden oluşan karmaşık bir yapıdır.

Ajans: Bireylerin bağımsız hareket etme ve özgür seçimler yapma kapasitesi.

Eğilim: Özellikle haksız sayılabacak şekilde bir kişi veya gruba yönelik veya aleyhinde bir eğilim veya önyargı. Eğitim verilerindeki önyargılar (belirli bir grupla ilgili

verilerin az veya fazla gösterimi gibi) yapay zekanın önyargılı şekillerde hareket etmesine neden olabilir.

Açıklanabilirlik: Soruya cevap verebilme, "Makine çıkışına ulaşmak için ne yaptı?" Açıklanabilirlik, yapay zeka sisteminin mekaniği, kuralları ve algoritmaları ve eğitim verileri gibi teknolojik bağlamını ifade eder.

Fairness: Tarafsız ve adil tedavi veya adil davranma ya da adaletsiz favorilik ya da ayrımcılık olmadan.

İnsan döngüsü: İnsanın bir yapay zeka sisteminin her karar döngüsüne müdahale edebilmesi.

Yorumlanabilirlik: İnsanların bir yapay zeka sisteminin çıktısının gerçek hayat bağlamını ve etkisini (örneğin, yapay zekanın, kredi uygulamasını onaylama veya reddetme konusunda karar vermeye yardımcı olması gibi) anlayabilmesi.

Büyük dil modeli (LLM): Metin tanıma ve oluşturma görevlerinde sıklıkla kullanılan bir makine öğrenmesi türü.

Makine öğrenmesi: Sistemlere, açıkça programlanmadan otomatik olarak öğrenme, deneyimden iyileştirme

ve yeni verilere uyum sağlama olanağı sağlayan yapay zekanın bir alt kümesi.

Normative: Kişilerin ve kurumların belirli durumlarda ne yapmaları gerektiği veya "olması gerektiği" ile ilgili pratik etiğin önemli bir bağlamıdır.

Şeffaflık: Açıklanabilirlikle ilgili olarak şeffaflık, bir yapay zeka sisteminin nasıl ve neden geliştirildiğini, uygulandığını ve kullanıldığını haklı gösterebilme ve bu bilgileri insanlara görünür ve anlaşılır kılma yeteneğidir. ●

Av. Ferhan ARIKAN

Emekli Ticaret Mahkemeleri Grup Başkanı

TACİR NEDİR?

Kıymetli okuyucular. Bu sayımızda konu olarak Ticaret Hukukunun önemli kavramlarından olan tacir nedir, gerçek kişilerde tacir olma sıfatı, tüzel kişilerin tacir olma sıfatı ve kaybedilmesini ele alacağız. Ayrıca tacir olmanın sonuçları, özellikle ticaret unvanı kullanma ticaret siciline işletmenin tescil edilmesi Ticaret Odasına kayıt, iflasa ya da konkordatoya tabi olma, fatura ve teyit mektubu düzenlenmesi ve de ayrıca tacirler arasındaki uyuşmazlıkların özel hükümlere tabi olması ve en az bunun kadar önemli olan tacirin basiretli bir iş adamı gibi hareket etme işlerinde tedbirli davranması ücret ve cezaların indirilmesini isteyememe, ihtar ve ihbarları belirli şekilde yapma gibi konular da olacaktır.

TTK 11 maddesine göre Ticari İşletme, Esnaf İşletmesi Bakanlar Kurulunun kararnamesinde öngörülen sınırları aşan düzeyde gelir sağlayan ve ayrıca devamlı ve bağımsız şekilde yürütülen bir oluşum olarak kabul edilmektedir ve edilmiştir.

TTK 12/1 maddesine göre bir ticari işletmeyi, kısmen olsa dahi kendi adına işleten kimseye tacir denir. Ticari işletme genel olarak sahibi tarafından işletilir. Ancak yaşı küçük olanlar veya kısıtlılar olarak bilinen şahıslar ticari işletmelerini bizzat işletemezler. Buna karşılık küçük veya kısıtlılar tacir sayılırlar. Bunlar adına ticari işletmeyi veli ya da vasileri işletirler. Ticaret Kanunu'nda düzenlenen ortaklıklar ise tüzel kişiliği içermektedir. Bu ortaklıklar, niteliği gereği gerçek kişi olan organları vasıtasıyla işletilirler.

Ticaret ortaklıklarının tacirliği söz konusu ise de bunların organı durumunda olan gerçek kişiler tacir değildirler. Diğer taraftan kişi ortaklıkları olan Kollektif Ve Adi Komandit Ortaklıklar ile sermaye ortaklıkları

olan Anonim, Paylı Komandit ve Limited Ortaklıklarının ortakları kendi adlarına ticari işletmeyi yani ortaklığı işletmedikleri için tacir sayılmazlar. TTK 12/13 maddesi gereğince bir ticari işletme açmış gibi ister kendi adına ister adi bir şirket veya her ne şekilde olursa olsun hukuken var sayılmayan diğer bir şirket adına ortak sıfatıyla işlemlerde bulunan kimse iyi niyetli üçüncü kimselere karşı tacir gibi sorumlu olur. Bu şahıslar da tacir değildir fakat tacir gibi sorumlulukları söz konusudur.

MEMURLAR TACİR OLAMAZ

657 sayılı yasanın 28. maddesinde memurların tacir olamayacakları hükme bağlanmıştır. Memurlar görevli oldukları kurumların iştirakları ile ilgili temsil görevleri hariç TTK 14. maddesi gereğince tacir sayılmalarını gerektirecek bir faaliyette bulunamazlar. Ticari mümessil veya ticari vekil ya da kolektif ortaklıklarda ortak ve adi paylı komandit ortaklıklarda komanditte ortak olamazlar. Ancak memurlar üyesi oldukları yapı, kalkınma ve tüketim kooperatifleri ile yasayla kurulmuş yardım sandıklarının yönetim ve denetim kurulları üyelikleri görevleri ile özel yasalarda belirtilen görevleri yapabilirler.

Tüzel kişilerin tacir sıfatları, ticaret şirketleri, →

ticari işletme işleten dernek ve vakıflar ve ticari şekilde işletilen kamu kurum ve kuruluşlarından gelir. Ticari işletme işleten sosyal yardımlaşma ve dayanışma amacıyla topluma hizmet vermek üzere faaliyet gösterirler. Bu nedenle bağış toplamak, üyelerinden aidat almak suretiyle gelir elde edebilecekleri gibi amaçlarına ulaşmak için ticaret işletme de işletebilirler. Örneğin Kızılay bunlardan birisidir, maden suyu işletmeleri vardır. Dernek ve vakıflar amaçlarına ulaşmak için ticari işletmelerden elde ettikleri gelirleri dernek veya vakıf amacına harcamak zorundadır. Bir dernek veya vakıf amacına ulaşmak için ticari işletme işletecek olursa tacir sıfatını kazanır. Ancak Kızılay ve Türk Hava Kurumu gibi kamuya yararlı dernekler ile gelirlerinin yarısından fazlasını kamu görevi niteliğindeki işlere harcayan vakıflar bu hükmün kapsamı dışındadır

İL ÖZEL İDARELERİ, BELEDİYELER

Kendi kuruluş kanunları gereğince özel hukuk hükümlerine tabi yönetilmek ve ticari şekilde işletilmek üzere devlet İl Özel İdaresi, belediye ile diğer kamu tüzel kişileri tarafından kurulan kurum ve kuruluşlar tacir olarak kabul edilirler. Bir ticari işletmeyi doğrudan doğruya veya kamu hukuku hükümlerine göre yönetilen bir tüzel kişiliği ile işleten kamu tüzel kişileri bizzat tacir sayılmazlar. Bu tüzel kişilere ait işletmeleri ise tüzel kişilikleri olmasa bile tacir sayılırlar. Örneğin bir belediyenin halka ucuz ekmek üretmek amacıyla Ekmek Fabrikası kurarak işletmesi halinde tacir sıfatını bu işletmeyi işleten belediye değil ekmek fabrikası yani işletme kazanır. Bu nedenle kamu tüzel kişilerine ait işletmelerin ayrı bir tüzel kişiliği olmasa bile ticaret siciline tescili gerekir.

Kamu iktisadi teşebbüsleri Bakanlar Kurulu kararı ile kurulurlar. 233 sayılı kanun hükmünde kararname 3/1 md. özel hukuk hükümlerine tabi tutuldukları ve tüzel kişiliğe sahip olduklarından kamu iktisadi teşebbüslerinin tamamı tacir statüsündedir.

TACİR SIFATININ KAZANILMASI VE KAYBI

Gerçek kişilerin tacir sıfatını kazanmaları için ka-
nunda öngörülen unsurları yerine getirmeleri gerekli ve yeterlidir. Böylece tacir olmak koşullarını taşıyan gerçek kişiler bu sıfatı kendiliğinden kazanırlar. Ayrıca tescil ve ilan gibi işlemler yapılması gerekmez.

TACİR SIFATININ KAYBEDİLMESİ

Gerçek kişilerde tacir sıfatı ticaretin terk edilmesi ile kaybedilir. Buna göre tacirin ticari işletmesini kapatması veya başka bir kişiye devretmesi sonunda işletme sahibinin başka bir işletmesi yoksa tacir sıfatı da sona erer. Aksi takdirde bu kişi tacir sıfatının sona erdiğini iyi niyetle 3. kişilere karşı ileri süremez.

Ticareti terk eden tacir ilan tarihinden itibaren 1 yıl içinde iflas yoluyla takibe tabidir.

TACİR OLMANIN SONUÇLARI

1- İflasla tabi olma: Tacirler her türlü borçlarından dolayı iflas hükümlerine tabidirler Buna göre tüzel kişiler gibi gerçek kişi tacirler de iflas yoluyla takip edilebilirler.

2- Ticaret unvanı kullanma mecburiyeti: Ticaret unvanı kullanma mecburiyetinde bulunan tacirin, TTK 39. Maddesi gereğince tescil edilen ticaret unvanı ticari işletmenin görülebilecek bir yerine okunaklı şekilde yazılmalıdır. İfade ettiğimiz gibi tacirin işletmesi ile ilgili olarak kullandığı her türlü kağıt ve belgede tacirin sicil numarası, ticaret unvanı, işletmesinin merkezi, tacir

sermaye şirketi ise taahhüt edilen ve ödenen sermaye internet sitesinin adresi ve numarası gösterilir.

3-İşletmesini Ticaret Siciline tescil ettirme: Tacir ticari işletmesini faaliyete başlamasından itibaren 15 gün içinde ticaret siciline tescil ettirmek zorundadır

4- Basiretli bir iş adamı gibi hareket etme: Buna

göre tacir bütün ticari işlerinde aynı sektörde faaliyet gösteren tedbirli ve ileriye gören bir tacirden beklenen dikkat ve özeni göstermek zorundadır. Tacirin kişisel yetenekleri ve kendi özel hayatındaki davranış biçiminin nasıl olduğuna bakılmaz.

4-1- İşlerinde tedbirli davranma: Tacir sipariş alırken piyasada mal olup olmadığını enflasyon ve devalüasyon gibi ekonomik şartları göz ardı etmemelidir. Taşıma işini yapacak kişileri özenle seçmesi, malları gönderirken sigorta yaptırmayı, hammadde fiyatlarının yükselenini bileceğini ithalat ve ihracat işlemlerinde çeşitli zorluklarla karşılaşabileceğini dikkate almalıdır.

4-2- Ücret ve cezaların indirilmesini talep etmeme: Bazı hallerde, örneğin TBK 182/3, 525 md Kişiler arasındaki ilişkilerde önceden belirlenen ücret ve cezalar aşırı yüksek, fahiş olduğu hallerde ve istek halinde indirim tabi tutulabilir. Tacirler ise bu hükmün dışındadır. Bunun

istisnası cezai şartı ekonomik yönden tacirin mahvına sebebiyet verecekse indirim söz konusu olabilir

4-3 - Fatura ve teyit mektubu düzenleme:

TTK 21. Maddesi uyarınca ticari faaliyet çerçevesinde karşı tarafa bir mal veya hizmet sunan tacir, istek üzerine fatura düzenleyerek karşı tarafa vermek ve bedel ödenmiş ise bunu faturada göstermek zorundadır. Fatura, taraflar arasında yapılmış olan bir sözleşmeye dayalı olarak karşı tarafa bir mal veya hizmet sunulduğunu ve bu mal veya hizmet bedelini gösteren ticari belgedir. Fatura uyuşmazlıklarda delil olarak kullanılır. Faturayı alan kişi aldığı tarihten itibaren 8 gün içinde bir itirazda bulunmadığı takdirde fatura içeriğini kabul etmiş sayılır. Bunun için iki şart gereklidir

Birinci şart, fatura tarafları arasında önceden kurulmuş olan bir borç ilişkisine bağlı olarak düzenlenmiş olmalıdır. İkincisi de fatura yer niteliği itibarıyla faturada bulunması zorunlu hususlar malın cinsi, miktarı, fiyatı yazılmış olmalıdır

TEYİT MEKTUBU

Teyit mektubuna gelince; kişiler arasında telefon, telgraf herhangi bir iletişim veya bilişim aracıyla veya diğer bir teknik araçlar ya da sözlü olarak kurulan sözleşme ve beyanların içeriğini kayıt altına almak amacıyla taraftardan birinin düzenlediği bir belgedir. Buna göre karşı karşıya olmayan kişiler arasında yapılan sözleşmede mutabakata varılan hususlar taraflardan biri tarafından yazıya dökülür ve diğer tarafa gönderilerek rızası alınır. Teyit mektubunu alan kişi kendisine tebligat yapılmasından itibaren 8 gün içinde bir itirazda bulunmadığı takdirde mektupta yazılı hususların sözleşmeye uygun olduğunu kabul etmiş olur.

4-4- İhtar ve ihbarların belirli şekilde yapılması:

Tacirin basiretli iş adamı gibi davranma mecburiyetinin bir diğer sonucu da karşı tarafa göndereceği ihbar ve ihtarların kanunda öngörülen özel şekilde yapmasıdır. Yani Tacirler arasında diğer tarafı temerrüde düşürme, sözleşmeyi fesih etme veya sözleşmeden dönmeye ilişkin ihbar ve ihtarların noter, taahhütlü mektup, telgraf, güvenli elektronik imza kullanılarak elektronik posta ile yapılması gerekmektedir. Ancak daha önceki yasadan farklı olarak bu şekiller kullanılmadan

yapılan ihbar ve ihbarları da geçersiz sayılmazlar. Örneğin telefon veya faks yoluyla gönderilen ihtar ve ihbarları da ispat edilmek koşuluyla aynı sonucu sağlayabilir.

5-Ticaret Odasına kayıt olma: Tacirin uyması gereken şartlardan birisi de Ticaret Odasına kayıt olmaktır. Ancak tacirin yaptığı ticari faaliyetin türü Ticaret Odası yerine Sanayi Odası veya Deniz Ticaret Odasına kayıt olmasını gerektirebilir. Buna göre Sanayi İşletmesi olan tacirler Sanayi Odalarına, Deniz ticareti ile iştigal edenler Deniz Ticaret Odalarına kayıt yaptırmak zorundadırlar. Sanayi işletmesinin yanında ürettiği malların satışını yapmak üzere satış mağazası açan tacirler aynı anda hem sanayi odasına hem ticaret odasına kayıt olmak zorundadır. Kayıtlı üyeler kayıt ücreti yıllık aidat ve munzam aidat ödemekle yükümlüdürler.

Tacirler arasındaki uyuşmazlıklar ticari dava niteliğini taşır. Ticari uyuşmazlıklarda tacirler tarafından tutulan ticari defterler delil olarak kabul edilir. Tacirin işleri, işlemleri ticari hükümlere tabidir. Kanun ve sözleşmede kararlaştırılmayan konularda ticari örf ve adetleri uygulanır. Tacirlere ödenmeyen ücret ve alacaklarına ilişkin olarak karşı tarafa ait mallar üzerinde hapis hakkı tanınmıştır. İfade edilecek olursa ayrıca son olarak da ticari uyuşmazlıklarda fatura ve teyit mektubu delil

olarak kullanılabilir. Bu konudaki düzenlemeler ticaret hayatının gereklilikleri olup, tacirlerimizin ülkemize faydalı olması aynı zamanda insanlarımızı ve ülkeye katma değer sağlaması çok önemli kurallardır.

Bu vesileyle tüm iş dünyasına sayın yöneticilerimize saygılar

sunarım. Benim bu görüşlerimin oluşmasını sağlayan çok değerli hukukçular, Yargıtay Onursal Başkanı Gönen Eriş, Prof Dr. Mustafa Çeker ve diğer tüm akademisyen büyüklerimize teşekkürlerimi sunuyor, güzel günler diliyorum. ●

Üretim sektörü, yapay zekâ uygulamalarında lider konumda

Endüstriyel üretim firmalarının yüzde 76'sı, iş gücünün ileri düzey teknolojileri benimsemeye istekli olduğunu söyledi. Bu oran, ankete katılan tüm sektörler arasında en yüksek oran oldu. "Küresel Teknoloji Raporu, Endüstriyel Üretim İlgörüleri" endüstriyel üretim sektörünün teknoloji adaptasyonu ve yapay zekâ kullanımında diğer sektörleri geride bıraktığını ortaya koyuyor. Firmaların büyük kısmı teknolojik dönüşüme istekli bir iş gücüne ve yüksek memnuniyete sahipken, sektörün liderliği özellikle yapay zekâdan elde edilen kazanımlarla da dikkat çekiyor.

Küresel değer zincirlerinin yeniden şekillendiği, yapay zekânın iş gücünü dönüştürdüğü ve sürdürülebilirliğin temel rekabet avantajı hâline geldiği çağımızda, endüstriyel üretim dijitalleşme yarışında bayrağı eline aldı. Uluslararası Denetim ve Danışmanlık Şirketi KPMG'nin üretim sektöründeki dönüşümün yalnızca bir trend olmadığını, stratejik bir zorunluluk hâline geldiğini ortaya koyan "Küresel Teknoloji Raporu, Endüstriyel Üretim İlgörüleri" raporu yayımlandı. 26 ülkeden 2 bin 450 teknoloji liderinin katıldığı araştırmada, endüstriyel üretim sektöründen 368 yöneticinin görüşleri alındı.

Hande Şenova

► ÜRETİM FİRMALARI İLERİ TEKNOLOJİYE İSTEKLİ

Rapora göre endüstriyel üretim firmalarının yüzde 76'sı, iş gücünün ileri düzey teknolojileri benimsemeye istekli olduğunu söylüyor. Bu oran, ankete katılan tüm sektörler arasında en yüksek oran oldu. Ayrıca endüstriyel üretim yöneticilerinin yüzde 72'si, şirketlerinin teknoloji yatırımlarından sağladığı değerden memnun olduklarını belirtiyor. Bu oran da tüm sektörlerin ortalamasının üzerinde.

► "DİJİTAL DÖNÜŞÜMÜN GEREKLİLİĞİ KABUL GÖRÜYOR"

Rapor hakkında değerlendirmede bulunan KPMG

Türkiye Strateji ve Kurumsal Finansman Hizmetleri Bölüm Başkanı ve Endüstriyel Üretim Sektör Lideri Hande Şenova, "Endüstriyel üretim alanında hızla değişen dinamikler karşısında, kuruluşlar operasyonel verimliliği, kalite kontrolünü ve sürdürülebilirliği artırmak için dijital dönüşümün gerekliliğini giderek daha fazla kabul ediyor. Üretim sektörü endüstride adeta dijital dönüşümün lokomotif konumunda bulunuyor. Nitekim raporumuz da endüstriyel üretim firmalarının bu dönüşümün öncüsü konumunda olduğunu ve diğer

sektörlere kıyasla en yüksek dijital olgunluk seviyelerine ulaştıklarını ortaya koyuyor. Bu rapor, endüstriyel üretimde dijitalleşmenin mevcut durumunu anlamak ve ilerlemeyi sürdürebilmek için gerekli stratejik adımları belirlemek açısından kritik bir kaynak niteliğinde.” dedi.

► YAPAY ZEKADAN YATIRIM GETİRİŞİ ELDE ETME

Rapora göre endüstriyel üretim, yapay zekâ uygulamalarında lider konumda yer alıyor. Yapay zekâ benimsemesinde en olgun aşamada olma olasılığı en yüksek üç sektörden biri olan bu sektördeki firmaların yüzde 34’ü çeşitli yapay zekâ kullanım alanlarından yatırım getirisi (ROI) sağlıyor. Endüstriyel üreticilerin yüzde 80’i, yapay zekânın kendilerine zaman kazandırdığını, daha üretken olmalarını sağladığını ve daha yüksek katma değerli işlere odaklanmalarına imkân tanıdığını söylüyor.

Bazı başarılı örneklerle rağmen, sektör hâlâ yapay zekânın sunduğu tam potansiyele ulaşmakta zorlanıyor. Bunun önündeki engeller arasında veri temelli tahminlerin iyileştirilmesi, ürün optimizasyonu, inovasyonun desteklenmesi, verimlilik ve üretkenliğin artırılması ile maliyetlerin düşürülmesi gibi kritik alanlarda eksiklikler yer alıyor.

► ENDÜSTRİYEL ÜRETİM SEKTÖRÜ ÇITAYI YÜKSEK TUTUYOR

Veri olgunluğu sektör ortalamasının üzerinde olsa da endüstriyel üretim sektörü çitayı yüksek tutmaya ve kendine daha fazlasını hedef olarak belirlemeye devam ediyor. Veriye erişimi yüksek olmasına rağmen, endüstriyel üretim sektörü aynı zamanda veri stratejisinde yapılacak iyileştirmelerin dijital dönüşümün hızını artıracığı gerçeğine en fazla dikkat eden kuruluşlara sahip sektör. Raporda sektörün üretken yapay zekâdan tam anlamıyla yararlanabilmesi için endüstriyel üreticilerin iş ihtiyaçlarına özel olarak tasarlanmış, güvenilir ve sağlam bir veri

altyapısı inşa etmeleri gerektiğine dikkat çekiliyor.

► ENDÜSTRİYEL ÜRETİM SEKTÖRÜ İÇİN YOL HARİTASI

Üretim sektörü değişen tedarik zinciri dinamiklerine ve artan çevresel taleplere stratejik olarak yanıt verirken raporda sektördeki kuruluşlar için geleceğe dönük tavsiyeler de yer alıyor:

- Dijital dönüşüm süreçlerini ileriye taşıyan proaktif ve yenilikçi yaklaşım sürdürülmeli. Bu doğrultuda sürekli gelişen siber güvenlik stratejileri, özellikle gerçek zamanlı veri paylaşımı için mühendislik tasarım sistemlerine bağlanan iç veri ağlarının güvenliğini artırmaya yönelik girişimleri içermelidir.
- Çalışanların veriye dayalı daha isabetli kararlar alabilmesini sağlamak için görselleştirme yetenekleri ile iş akışlarını iyileştirin. Ayrıca bu içgörülerin, doğru zamanda doğru kişilere ulaştığından emin olun.
- Müşterilerin hız ve kişiselleştirme beklentilerini karşılayacak, aynı zamanda operasyonları daha enerji verimli hâle getirecek yenilikçi yollar keşfedin. Tüketicilerin ürün özellikleriyle ilgili paylaştığı anlık geri bildirim ve tercihlerden elde edilen verileri toplayıp merkezi hâle getirerek, üreticiler yeni ürün serileri ya da gelir kaynakları yaratabilecek değerli içgörüler elde edebilir. Kuruluşların hedef kitlesine gerçekten ihtiyaç duydukları çözümleri sunabilmesi için, müşteri geri bildirimini merkeze alan süreç ve sistemlere yatırım yapılması kritik önem taşır.

► FABRİKA, ÇALIŞANLARINI DÖNÜŞÜME HAZIRLAMALI

Yapay zekânın iş yerlerinde giderek daha fazla yer bulmasıyla birlikte, fabrika çalışanlarını analitik düşünme ve bilim-teknoloji becerilerine odaklanan eğitim programlarıyla donatarak bu dönüşüme hazırlamak büyük önem taşıyor. Endüstriyel üretim yöneticileri, üretken yapay zekânın verimliliği artıracağına ve bilgi teknolojileri ile yaratıcı iş kollarında iş birliğini güçlendireceğine, diğer sektörlerde göre daha yüksek oranda inanıyor.

KASIM 2025 - MART 2026 YURTIÇİ FUAR TAKVİMİ

BAŞLAMA	BİTİŞ	FUARIN ADI	FUARIN KONUSU	FUAR YERİ	ORGANİZASYON
03.11.2025	07.11.2025	Ceramtech Seramik Tekn. Ve Hammadde Fuarı	Seramik Teknolojileri Ve Hammadde	İstanbul Fuar Merkezi	Unicera Uluslararası Fuarçılık A.Ş.
03.11.2025	07.11.2025	Unicera - İstanbul Seramik, Banyo, Mutfak Fuarı	Seramik , Banyo, Mutfak Ekipmanları	İstanbul Fuar Merkezi	Unicera Uluslararası Fuarçılık A.Ş.
04.11.2025	08.11.2025	18. Adana Tarım Fuarı	Tarım, Hayvancılık,Tavukçuluk, Süt Endüstrisi, Tarımsal Mek.	Adana Fuar Ve Kongre Merkezi	Tüyap Tüm Fuarçılık Yapım A.Ş.
04.11.2025	08.11.2025	18. Adana Sera & Bahçe Fuarı 2025	Seracılık, Bahçecilik, Fidancılık, Tohumculuk, Çiçekçilik Ve Tekn.	Adana Fuar Ve Kongre Merkezi	Tüyap Tüm Fuarçılık Yapım A.Ş.
05.11.2025	06.11.2025	2. Avrasya Su Fuarı	Su Yönetimi, Atıksu Ve Su Kayıpları, Altyapı Teknolojileri	Wow İstanbul Hotels & Convention	Maven Etkinlik Ve Fuarçılık A.Ş.
05.11.2025	09.11.2025	Motta İzmir Motorlu Taşıtlar Fuarı	Motorlu Taşıtlar Fuarı	Fuarizmir - Yeni Fuar Alanı İzmir	Orion Fuarçılık Ve Tanıtım Hizmetleri
05.11.2025	08.11.2025	Maktek Smart Yeni Nesil Makineler Fuarı	Yeni Nesil Makineler, Akıllı Ve Otonom Üretim Sistemleri	Tüyap Fuar Merkezi İstanbul	Tüyap Tüm Fuarçılık Yapım A.Ş.
05.11.2025	08.11.2025	Smtch Eurasia Powered By Maktek Smart	Sac, Boru, Profil İşleme Teknolojileri Ve Yan Sanayileri	Tüyap Fuar Merkezi İstanbul	Tüyap Tüm Fuarçılık Yapım A.Ş.
05.11.2025	07.11.2025	Syt Otel Ekipmanları Fuarı	Horeca Sektörünün İhtiyaçlarına Göre Planlanmış İhtisas Fuarı	Sueno Hotels Fuar Merkezi Antalya	Syt Organizasyon Fuarçılık
06.11.2025	09.11.2025	Sakarya 7. Tarım Hayvancılık Mak. Tekn. Fuarı	Canlı Hayvan, Hayvancılık, Tarım Makineleri, Et, Süt Teknolojileri	Henek Kapalı Fuar Alanı Sakarya	Gl Platform Fuar Hizmetleri
06.11.2025	09.11.2025	Manisa 19. Tarım Gıda Ve Hayvancılık Fuarı	Tarım, Gıda, Hayvancılık	Manisa B. Belediyesi Fuar Merkezi	Tactfair Organizasyon A.Ş.
06.11.2025	08.11.2025	Fia-Tech İzmir Endüstriyel Otomasyon Fuarı	Otomasyon, Robotik Sistemler Üretim Teknolojileri	Mmo Tepekule Sergi Merkezi İzmir	Boğaziçi Dijital Medya Fuarçılık
06.11.2025	08.11.2025	6.Piktech Denizli Tekstil Fuarı	Pamuk, İplik, Kumaş, Tekstil Aksesuarları, Tekstil Teknolojileri	Egs Park Fuar Alanı Denizli	Termin Fuarçılık Ltd. Şti.
06.11.2025	08.11.2025	Hasyurt Tarım Fuarı	Sera, Tarım Teknolojileri Ve Ekipmanları Fuarı	Hasyurt Fuar Alanı Antalya	Expoloji Uluslararası Fuarçılık Org.
09.11.2025	11.11.2025	İstanbul Berber, Kuaför Ve Ekipmanları Fuarı	Güzellik Ve Bakım, Saç, Kozmetik, Spa&Wellness Ve Parf. Estetik	Lütfi Kırdar Kongre Sarayı İstanbul	Start Fuarçılık Ve Org. Ltd. Şti.
11.11.2025	14.11.2025	Aysaf Ayakkabı Yan Sanayi Fuarı 2025	Ayakkabı Komponentleri, Deri, Aksesuarlar, Makine Ve Teknolojileri	İstanbul Fuar Merkezi	Artkim Fuarçılık Ticaret A.Ş.
11.11.2025	16.11.2025	Şanlıurfa Moda Ve Tekstil Fuarı	Tekstil, Hazır Giyim Ve Moda	Şanlıurfa Fuar Merkezi	Tekhan Fuarçılık Sanayi Ve Ticaret A.Ş.
12.11.2025	14.11.2025	Ev Charge Show - Elektrikli Araç Şarj Tekn. F.	Elektrikli Araçları Şarj Etmek İçin Üniteler	İstanbul Fuar Merkezi	Voli Fuar Hizmetleri A.Ş.
12.11.2025	15.11.2025	Beton 2025 - 12.Hazır Beton Fuarı	Hazır Beton, Çimento, Agreg, İnşaat Teknolojileri Ve Ekipmanları	İstanbul Fuar Merkezi	Tg Ekspo Uluslararası Fuarçılık A.Ş.
12.11.2025	15.11.2025	20. Göller Bölgesi Tarım Ve Hayvancılık Fuarı	Tarım Ve Hayvancılık	Gökkuşbu Fuar Merkezi İsparta	Detay Fuarçılık Org. Ve Tanıtım
13.11.2025	16.11.2025	Gönen 13.Tarım Hayvancılık Gıda Ve Otomotiv	Tarım Hayvancılık, Tohum, Meyvecilik, Gıda,Sulama Tekn. Otomotiv	Gönen Fuar Alanı Balıkesir	Renkli Fuarçılık Ltd. Şti.
13.11.2025	16.11.2025	Ankara Prefab House Expo - Ev Fuarı	Prefabrik, Tiny House, Konteyner, Modüler Ev	Anfa Altınpark Fuar Merkezi Ankara	Zirve Fuarçılık Dış Ticaret
13.11.2025	16.11.2025	Çorum Ev Ofis Bahçe Peyzaj Yatak Mobilya Dek. Ve İnşaat Tekn. Güneş Enerjisi Fuarı	İnşaat Yapı Malz. Tekn. Emlak Mimarlık Konut Mobilya Dekorasyon	Çorum Tso Fuar Merkezi	Proaktif Fuarçılık Limited Şirketi
13.11.2025	16.11.2025	Adana Arıcılık Ve Arı Ürünleri Fuarı	Arıcılık Malzeme Ve Ekipmanları	Adana Fuar Ve Kongre Merkezi	Msr Uluslararası Fuarçılık
15.11.2025	18.11.2025	26. Uluslararası Avrasya Pencere 2025	Pencere, Panjur, Cephe Ve Profil, Üretim Makineleri, Aksesuar, Yalıtım Malzemeleri, Hammadde Ve Tamamlayıcı Ürünler	Tüyap Fuar Merkezi İstanbul	Reed Tüyap Fuarçılık A.Ş.
15.11.2025	18.11.2025	15. Uluslararası Avrasya Cam 2025	Cam Ürünleri, Uyg., Üretim İşleme Tekn. Ve Mak., Ürün Ve Kim.	Tüyap Fuar Merkezi İstanbul	Reed Tüyap Fuarçılık A.Ş.
15.11.2025	18.11.2025	17. Uluslararası Avrasya Kapı 2025	Kapı, Kepenk, Kilit, Alarm Ve Güvenlik, Panel, Pano, Bölme Sistem	Tüyap Fuar Merkezi İstanbul	Reed Tüyap Fuarçılık A.Ş.
16.11.2025	18.11.2025	Gaziantep Beautylife Expo - Fuarı	Güzellik&Bakım,Kozmetik,Spa &Sağlık Ve Estetik	Şahinbey Kongre Merk. Gaziantep	Us Fuarçılık Ve Organizasyon Ltd. Şti.
18.11.2025	21.11.2025	1. Turab Expo Helâlî Ticaret Ve İhracat Fuarı	Gıda Ve Gıda Teknolojileri, Endüstri Ve Halı, Ev Tekstil,	Ortadoğu Fuar Mer. Gaziantep	Turab Fuarçılık Reklam Org. A.Ş.
18.11.2025	21.11.2025	Growtech 2025 24.Uluslararası Fuarı	Sera, Tarımtoknolojileri Ve Hayvancılık Ekipmanları	Anfaş Antalya Fuar Merkezi	Informa Fuarçılık Anonim Şirketi
18.11.2025	23.11.2025	Mezopotamya Gurme Ve Yöresel Lez. Fuarı	Gıda, İçecek, Yöresel Ürünler, Gıda Teknolojileri	Mezopotamya Fuar Mer.Diyarbakır	Diyarbakır Fuarçılık Ve Ticaret A.Ş.
19.11.2025	21.11.2025	Uluslararası Logitrans Transport Lojistik Fuarı	Taşımacılık, Lojistik, İntermodal Uygulamalar, Depolama, Telematik	Kadir Topbaş Merkezi İstanbul	Eko Mmı Fuarçılık Limited Şirketi
19.11.2025	22.11.2025	9. Uluslararası İstanbul Hırdavat Fuarı	Hırdavat Ürünleri Ve Teknolojileri	İstanbul Fuar Merkezi	Voli Fuar Hizmetleri Anonim Şirketi
19.11.2025	22.11.2025	Uluslararası Silmo İstanbul Optik Fuarı	Optik Ve Oftalmolojik Ürünler, Yedek Parçalar,Endüstri Makinaları	İstanbul Fuar Merkezi	24Saat Fuarçılık Anonim Şirketi
19.11.2025	23.11.2025	4. Denizli Doğal Yaşam Fuarı	Kamp,Karavan,Ağaç Ve Pref. Evler,Doğa Sporları, Yat, Bot, T.house	Egs Kültür Merkezi Denizli	İhtisas Fuar Fuarçılık Hizmetleri
19.11.2025	22.11.2025	Btm - Bursa Tekstil Makinaları Fuarı	Tekstil, İplik, Dokuma, Örgü, Boya, Terbiye, Baskı, Dijital Baskı	Bursa Fuar Merkezi	Birleşik Fuar Yapım Anonim Şirketi
20.11.2025	22.11.2025	Trend Ev Fuarı	Ev Gereçleri, Züccaciye, Ev Tekstil Malzemeleri	Pine Beach Belek Antalya	Partner Fuarçılık Limited Şirketi
20.11.2025	23.11.2025	Anatex Anadolu Döşemelik Kumaş, Deri Tekn.	Döşemelik Kumaş, Deri Ve Üretim Teknolojileri	Kayseri Osb Fuar Ve Kongre Mer.	Nobel Expo Uluslararası Fuarçılık
20.11.2025	23.11.2025	Yanexpo Aşşap, Metal, Plastik Üretim Fuarı	Aşşap, Metal Ve Plastik Üretim Yan Sanayi	Kayseri Osb Fuar Ve Kongre Mer.	Nobel Expo Uluslararası Fuarçılık
20.11.2025	22.11.2025	Travel Expo Ankara 8. Turizm Ve Seyahat Fuarı	Turizm	Ato 'Congressium' Ankara	Atis Fuarçılık A.Ş.
20.11.2025	23.11.2025	Modiex'25 Ankara Mobilya Dek. İnovasyon	Ev, Ofis Mobilya Dekorasyon Aksesuar Ve Yan Sanayi	Anfa Altınpark Fuar Merkezi Ankara	Zümrüt Fuarçılık Tan. Org. San.
21.11.2025	23.11.2025	Start Beauty Çukurova Expo-Adana Estetik	Güzellik Ve Bakım, Saç, Kozmetik, Spa & Wellness Ve Parf., Estetik.	Adana Fuar Ve Kongre Merkezi	Start Fuarçılık Ve Org. Ltd. Şti.
21.11.2025	30.11.2025	8.Şanlıurfa Kitap Fuarı	Kitap Ve Süreli Yayınlar	Şanlıurfa Fuar Merkezi	1) Eylül Fuar Org.Sergi Ve Panayır 2) Urfa Kültür Ve Bilişim Anonim Şirketi
21.11.2025	24.11.2025	4.Nevagri'25 Uluslararası Tarım Gıda Ve Hayv.	Tarım, Gıda Ve Hayvancılık Endüstrisi Ve Teknolojileri	Gülşehir Pazar Yeri Nevşehir	Zümrüt Fuarçılık Tan. Org. San.
21.11.2025	23.11.2025	Kocaeli Bilişim Fuarı	Bilişim, Teknoloji Ve İnovasyon	Kocaeli Kongre Merkezi	Kocaeli Fuarçılık Turizm Danışmanlık
26.11.2025	28.11.2025	Putech Eurasia 2025	9.Poliüretan Hamm., Poliürea, Poliüretan Uyg. Ve Üretim Teknolojileri	İstanbul Fuar Merkezi	Artkim Fuarçılık Ticaret Anonim Şirketi
26.11.2025	28.11.2025	Eurasian Composites Show 2025	7.Kompozit Hamm., Yanı Mam., Kompozit Ürünler, Prosesler Ve Tekn.	İstanbul Fuar Merkezi	Artkim Fuarçılık Ticaret Anonim Şirketi
26.11.2025	28.11.2025	Adhesive And Bonding Eurasia 2025	3.Yapıştırıcılar, Dolgu Malzemeleri Ve Yapıştırma Teknolojileri	İstanbul Fuar Merkezi	Artkim Fuarçılık Ticaret Anonim Şirketi
26.11.2025	28.11.2025	Foam Eurasia 2025	3.Teknik Köpük Endüstrisi Ve Teknolojisi	İstanbul Fuar Merkezi	Artkim Fuarçılık Ticaret Anonim Şirketi
26.11.2025	29.11.2025	Ethexpo Eurasia Turizm Ve Sağlık Fuarı	Turizm,Sağlık Turizmi,Medikal Alternatif Turizm,Tıbbi Cihaz İlaç	İstanbul Fuar Merkezi	Discover Events Fuar Org.
26.11.2025	29.11.2025	Private Label Expo	Gıda,Kozmetik, Giyim, Aksesuar, Tekstil, Evcil Hay. Ür.,Ambalaj, Etiket Ve Ambalaj Ve Paketleme Makineleri	İstanbul Fuar Merkezi	Discover Events Fuar Org.
26.11.2025	29.11.2025	Nov Naturel Organic Vegan Ür. Ve Hiz. Fuarı	Gıda, Ambalaj, Kozmetik, Tekstil, Tarım, Akıllı Tarım Tekn., Sağlık	İstanbul Fuar Merkezi	Discover Events Fuar Org.
26.11.2025	29.11.2025	Sefpex-Seafood And Processing Expo	Balıkçılık, Su Ürünleri, Lojistik, Depolama, Ambalaj, İşleme, Su Ürünleri Yetiştiriciliği, Ürün Dağıtımı, Derin İşlenmiş Ürünler	İstanbul Fuar Merkezi	Discover Events Fuar Org.
26.11.2025	29.11.2025	Bio Convention	İlaç, Kimya Sanayi, Tıbbi Cihazlar, Laboratuvar, Ameliyathane, Yoğun Bakım, Fizik Tedavi, Gıda Takviyeleri Protezler, Ambulans	İstanbul Fuar Merkezi	Discover Events Fuar Org.
26.11.2025	29.11.2025	İlaç Ve Geleneksel, Tam. Tıp Ürünleri Fuarı	İlaç, Bileşenleri, Üretim Ekipmanları, Kimya,Tıbbi Cihazlar, Sistemler,Teknolojiler,Ortopedik Ürünler, Alternatif Tıp,Gıda Tak. Laboratuvar, Ekipmanları, Görüntüleme, Ameliyathane,Yoğun Bak.	İstanbul Fuar Merkezi	Discover Events Fuar Org.
26.11.2025	29.11.2025	Uluslararası Helal Ekspo / Dünya Helal Zirvesi	Helal Gıda ,Gıda Paketleme, Catering Ekip., İlaç Ve Kozmetik Ür., Tekstil Ür. Ve Tekstil Tekn., Yiyecek Ve İçecek, Ambalaj,	İstanbul Fuar Merkezi	Discover Events Fuar Org.
26.11.2025	29.11.2025	Egpex Eurasia Emlak Fuarı	Gayrimenkul, Finans, Sigorta, Yatırım, İnşaat Ve Vatandaşlık	İstanbul Fuar Merkezi	Discover Events Fuar Org.
26.11.2025	28.11.2025	Solarvizyon Ankara Enerji Dön. Zirvesi Ve Fuarı	Güneş Enerjisi, Enerji Dönüşümü, Enerji Depolama	Ato Kongre 'Congressium' Ankara	Sektörel Fuarçılık A.Ş.
27.11.2025	29.11.2025	R+T Güneşten Koruma Ve Ot. Kapı Sis. Fuarı	Güneşten Koruma Ve Otomatik Kapı Sistemleri	İstanbul Fuar Merkezi	Messe Stutt.Ares Fuarçılık
27.11.2025	29.11.2025	15.Van Doğu Anadolu Tur. Ve Seyahat Fuarı	Turizm, Otellilik	Van Fuar Ve Kongre Merkezi	İpekölü Expo Fuar A.Ş.
27.11.2025	29.11.2025	Hoteltech Antalya - Otel Teknik Eki. Fuarı	Otel Teknik Ekipman Ve Malzemeleri	Nest Fuar Merkezi Belek Antalya	Plan T İthalat İhracat Tarım
27.11.2025	29.11.2025	Light+Intelligent Building İstanbul	Aydınlatma Ve Akıllı Bina Otomasyon Teknolojileri Fuarı	İstanbul Kongre Mer. B5 Fuar Alanı	Messe Frankfurt İstanbul
27.11.2025	30.11.2025	Aydın Tarım Ve Hayvancılık Fuarı	Tarım, Hayvancılık	Aydın B. Belediyesi Tekstil Park	Tactfair Organizasyon A.Ş.
27.11.2025	30.11.2025	Elf Elektrik Elektronik Ve Aydınlatma Fuarı	Elektrik Elektronik Aydınlatma Ve Güvenlik Sistemleri	Kadir Topbaş Merkezi İstanbul	Mes Fuarçılık

KASIM 2025 - MART 2026 YURTIÇİ FUAR TAKVİMİ

BAŞLAMA	BİTİŞ	FUARIN ADI	FUARIN KONUSU	FUAR YERİ	ORGANİZASYON
27.11.2025	29.11.2025	Himss Eurasia Sağlık Bilimi Tek. Eğitimi Fuarı	Medikal Teknoloji, Bilgi Teknolojileri, Sağlıkta Dijitalleşme	Susesi Luxury Resort Belek/Antalya	Ekspoturk Fuarcılık Org. A.Ş.
28.11.2025	07.12.2025	3.Yöresel Ürünler Ve Hed. Eşya Fuarı 2025	Yöresel Ürünler Ve Hediye Eşya Fuarı	Adana Uluslararası Fuar Merkezi	İmzam Group Fuarcılık
28.11.2025	07.12.2025	T.C Denizli Büyükşehir Belediyesi Kitap Fuarı	Kitap Ve Süreli Yayınlar	Denizli Egs Kongre Ve Kültür Mer.	Tactfair Org. A.Ş.
02.12.2025	05.12.2025	37. Gafshoes Ayakkabı, Terlik Ve Yan San. Fuarı	Ayakkabı, Terlik Ve Yan Sanayi	Ortadoğu Fuar Merkezi Gaziantep	Akort Tanıtım Org. Ve Fuarcılık
03.12.2025	06.12.2025	34. Plast Eurasia İstanbul 2025 Plastik End.	Plastik Makineleri, Hamm., Kalıp, Isı, Kontrol Cih., Hidrolik-Pnömatik	Tüyap Fuar Ve Kongre İstanbul	Tüyap Tüm Fuarcılık Yapım A.Ş.
03.12.2025	06.12.2025	Souvenir Expo Türkiye Turistik Hed. Ve Hatıra	Turistik Hediye Ürünler Ve Hatıra Eşyalar	İstanbul Fuar Merkezi	Rota Exhibitions Turkey Fuarcılık A.Ş.
03.12.2025	06.12.2025	Engelsiz Yaşam Fuarı Ve Farkındalık Zirvesi	Engellilere Özel Ürünler, Hizmetler, Özel Eğitim Kurumları	İstanbul Kongre Merkezi	The İstanbul Expo Uluslararası Fuar
03.12.2025	05.12.2025	Tti Health "3. Sağlık Turizmi Fuarı"	Sağlık Turizmi	Fuarizmir - Yeni Fuar Alanı İzmir	İzfaş İzmir Fuarcılık Hizmetleri A.Ş.
03.12.2025	06.12.2025	Cbme Türkiye, 43. İstanbul Anne Bebek Çocuk	Anne, Bebek Ve Çocuk Ürünleri	İstanbul Fuar Merkezi	Türsab Fuarcılık Hizmetleri Ticaret A.Ş.
03.12.2025	05.12.2025	Tti İzmir "19. Turizm Ticaret Fuar Ve Kongresi"	Turizm Ticaret Fuar Ve Kongresi	Fuarizmir - Yeni Fuar Alanı	Informa Fuarcılık Anonim Şirketi
03.12.2025	07.12.2025	Git Kamp Karavan Outdoor Fuarı	Kamp, Karavan, Outdoor Ekipman Araç Gereçleri	Fuarizmir - Yeni Fuar Alanı İzmir	İzfaş İzmir Fuarcılık Hiz. Kùltür A.Ş.
03.12.2025	06.12.2025	Meexx Makine Ve Teknolojileri Fuarı	Makine Ve Makine Teknolojileri	Bursa Fuar Ve Kongre Merkezi	Türsab Fuarcılık Hizmetleri A.Ş.
04.12.2025	07.12.2025	Kırklareli 5. Tarım Hay. Gıda San. Ve Oto. Fuarı	Tarım, Hay., Gıda, Tohum, Ürün Ve Hiz. Traktör Biçerdöver Ve Ekip., Otomobil Ve Araç Ger., Gıda Ür., Hayv. Ekip., Tarım, Gıda, Süt Tekno		Tactfair Organizasyon A.Ş.
04.12.2025	07.12.2025	Denyapı 2025	1. Denizli İnşaat Ve Teknolojileri Fuarı	Kırklareli Bel. Kapalı Fuar Alanı	İzfar Fuarcılık Sanayi Ve Tic. Ltd.Şti.
04.12.2025	07.12.2025	Beautytime Aydın Güzellik Kişisel Ba. Ve Koz.	Kozmetik, Güzellik, Parfüm, Bakım,Kuaför,Sağlık Ve Estetik	Egs Park Fuar Alanı Denizli	Kfa Fuarcılık Anonim Şirketi
04.12.2025	07.12.2025	6. İlaaf İstanbul Sanat Ve Antika Fuarı	Sanat Eserleri Antika Eşyalar	Aydın Bb. Tekstil Park Fuar Merkezi	Renkli Fuarcılık Ltd. Şti.
04.12.2025	06.12.2025	Nadmex - Afet Yönetimi Fuarı Ve Zirvesi	Afet Yönetimi Teknolojileri Ve Ekipmanları	Lütfi Kırdar Kongre Sarayı İstanbul	4M Fuar Organizasyon Hizmetleri
04.12.2025	06.12.2025	Vemex-Araç, Araç Üstü Ekip. Ve İş Mak. Fuarı	Araç Ve Araç Üstü Ekipman Ve İş Makineleri	İstanbul Fuar Merkezi	Zümrüt Fuarcılık Tan. Org. San. Ve Tic.
04.12.2025	07.12.2025	İmeef-İstanbul Müzik End. Ve Ekipmanları Fuarı	Müzik Endüstrileri, Ekipmanları Ve Ses & Işık Sistemleri	İstanbul Fuar Merkezi	Demos Endüstri Fuarcılık A.Ş.
06.12.2025	07.12.2025	Lüks Gayrimenkul Projeleri Yatırım Fuarı	Gayrimenkul-Emlak-Yatırım	Kadir Topbaş Merkezi İstanbul	Sektörel Fuarcılık A.Ş.
08.12.2025	11.12.2025	Tdk Deri Ve Kürk Moda Şov	Deri Konfeksiyon Ürünleri	İstanbul Fuar Merkezi	Sektörel Fuarcılık A.Ş.
10.12.2025	11.12.2025	İstanbul Yerel Marketler Buluşması Ve Fuarı	Yerli Üretici Ve Perakendecilerin İş Geliştirmelerini Sağlamak	Kadir Topbaş Merkezi İstanbul	Exptime Fuarcılık Hizmetleri Ve Org.
10.12.2025	12.12.2025	Avrasya Veri Merkezi Fuarı 2025	Veri Merkezi Ve Teknolojileri	İstanbul Bosphorus Hilton Con.	Jnr Group Fuarcılık
10.12.2025	12.12.2025	Virtualist Fuarı	Sanal Gerçeklik, Artırılmış Gerçeklik Ve Hologram Teknolojileri	Kaya Palazzo Golf Resort Antalya	Tdk Fuarcılık Organizasyon Ltd. Şti.
11.12.2025	14.12.2025	Mersin Tarım Fuarı	Gıda Tarım Seracılık Hayvancılık Fuarı	Wow İstanbul Hotels / Mapa İnşaat	Focus Fuar Ve Kongre Yönetimi A.Ş.
11.12.2025	14.12.2025	11.Şanlıurfa Gıda Tarım Ve Hayvancılık Fuarı	Tarım Ekipmanları, Tohumculuk, Hayvancılık	İstanbul Lütfi Kırdar Sarayı	The İstanbul Expo Fuar Org. Hizmetleri
12.12.2025	21.12.2025	İsparta Kitap Fuarı	Kitap	Lütfi Kırdar Sergi Sarayı İstanbul	Sedef Fuar Ve Kongre Hiz. San. A.Ş.
13.12.2025	21.12.2025	Yenikapı Boat Show, 3.Deniz Araçları Ekip.	Deniz Araçları Ekipmanları Ve Aksesuarları	Mersin Yenişehir Fuar Merkezi	Medyatrend Fuarcılık Sanayi Ve Tic.
13.12.2025	21.12.2025	İstanbul 42. Uluslararası Kitap Fuarı	Kitap, Süreli Yayın	Şanlıurfa Fuar Merkezi	Start Fuarcılık Ve Org. Ltd. Şti.
17.12.2025	20.12.2025	Pentex 12.Penye, Tekstil Ve Teknolojileri Fuarı	Penye, Tekstil Ve Teknolojileri	Gökkubbe Fuar Merkezi Isparta	Barida Fuarcılık Org. Sanayi Ve Ticaret
17.12.2025	19.12.2025	Sofralar Sergisi Tasarım Ve Kreatif Etk. Fuarı	Sofralar Sergisi, Dünyaca Ünlü Tas., Sanatçılar, Panel, Etkinlikler,	Kadir Topbaş Merkezi İstanbul	Artı Fuarcılık Organizasyon
18.12.2025	21.12.2025	Olive Farming Zeytin Ve Zeytinyağı Teknoloji	Zeytin, Zeytinyağı, İncir Gıda Ür., Tek. Ve Ekipmanların Sergilenmesi	Tüyap Fuar Merkezi İstanbul	Tüyap Tüm Fuarcılık Yapım A.Ş.
24.12.2025	28.12.2025	Denizli 2025	Mobilya, Yatak Baza, Dekorasyon, Gelinlik, Makine, İmalat	Ortadoğu Fuar Merkezi Gaziantep	Akort Tanıtım Org. Ve Fuarcılık
06.01.2026	09.01.2026	İcfe 2026 - Carpet And Flooring Expo -	Hali, Kilim, Zemin Kaplamaları Ve Teknolojileri	Lütfi Kırdar Sarayı İstanbul	3B Fuarcılık Limited Şirketi
06.01.2026	09.01.2026	Anfaş Food Product - 32. Gıda Ve İçecek Fuarı	Gıda, İçecek Ürünleri, Ambalaj Ve Ekipmanları	Tekstil Park Fuar Merkezi Aydın	Mnp Fuarcılık Tanıtım Ve Org.
06.01.2026	09.01.2026	Anfaş Hotel Equipment - 36. Uluslararası Konaklama Ve Ağır Ekip. İhtisas Fuarı	Otel, Otel Ekipmanları, Temizlik, Endüstriyel, Restoran, Bakım Onarım	Egs Fuar Alanı Denizli	4M Fuar Organizasyon Hizmetleri
07.01.2026	10.01.2026	Horeca Fair 7. Uluslararası Otel, Restoran, Kafe, Fırın Ekip., Unlu Mamuller, Dondurma, Pastacılık	Otel, Restaurant, Kafe, Fırın, Çamaşırhane Ekipmanları, Ağır Ekip., Konaklama Teknolojileri	İstanbul Fuar Merkezi	Tüyap Tüm Fuarcılık Yapım A.Ş.
07.01.2026	10.01.2026	Pack&Plast Fair Türkiye 4.Ambalajlama, Paketleme Plastik Endüstri Teknolojileri Fuarı	Ambalajlama, Paketleme, Plastik Endüstri Ve Teknolojileri	Anfaş Antalya Fuar Ve K. Merkezi	Anfaş Antalya Fuarcılık İşl. Ve Yatırım
08.01.2026	11.01.2026	9. Uluslararası Pet İzmir 2026 Evcil Hayvan	Evcil Hayvan Ürün, Malzeme Ve Aksesuarları	Anfaş Antalya Fuar Merkezi	Anfaş Antalya Fuarcılık İşl. Ve Yatırım
10.01.2026	18.01.2026	Karakavan İstanbul Karavan Ve Ekipmanları	Karavan Araçları, Aks., Ür., Hiz., Doğa Sporları, Aktiviteleri, Kamp Malz., Alternatif Turizm, Arazi Araçları, Spor Giyim, Bisiklet	Fuarizmir - Yeni Fuar Alanı	GI Platform Fuar Hizmetleri Ltd.Şti.
10.01.2026	18.01.2026	Çukurova 18. Kitap Fuarı	Kitap, Süreli Yayın, Gazete Ve Dergi Yayıncılığı, Medya Kuruluşları, Sivil Toplum Kuruluşları, Yerel Yönetimler	Fuarizmir - Yeni Fuar Alanı	GI Platform Fuar Hizmetleri Ltd.Şti.
14.01.2026	18.01.2026	21. Ege Tarım, Sera Ve Hayvancılık Fuarı	Tarımsal Mekanizasyon, Tarım Tekn., Seracılık Ve Hayvancılık	Tüyap Fuar Ve Kongre Merkezi	Tema Fuarcılık Anonim Şirketi
15.01.2026	17.01.2026	Atrax'26 - 13. Eğlence, Park, Spor Alanları End.	Eğlence, Park, Oyun, Spor, Rekreasyon, Havuz, Çevre Koruma,	Tüyap Fuar Ve Kongre Merkezi	Tüyap Tüm Fuarcılık Yapım A.Ş.
20.01.2026	22.01.2026	If Wedding Fashion İzmir 19. Gelinlik, Damatlık	Gelinlik, Damatlık Ve Abiye Giyim	Adana Fuar Ve Kongre Merkezi	1) Tüyap Tüm Fuarcılık Yapım A.Ş. 2) Çukurova Fuarcılık A.Ş.
20.01.2026	22.01.2026	21. Junioshow Bursa Bebe, Çocuk Hazır Giyim	Bebe Ve Çocuk Hazır Giyim	Egs Park Mer. Fuar Alanı Denizli	Orion Fuarcılık Ve Tanıtım Hizmetleri
20.01.2026	22.01.2026	3. Alanya Otel, Rest., Kafe Ekipmanları Fuarı	Otel, Restaurant, Kafe Ekipmanları Ve Teknolojileri	İstanbul Fuar Merkezi	Tureks Uluslararası Fuarcılık A.Ş.
20.01.2026	22.01.2026	3. Alanya Ev Dışı Tük. Ür., Gıda Ve İçecek Fuarı	Ev Dışı Tüketim Ürünleri, Gıda Ve İçecek Ürünleri	Fuarizmir - Yeni Fuar Alanı İzmir	İzfaş İzmir Fuarcılık Hiz. Kùltür A.Ş.
20.01.2026	22.01.2026	Leather & More İzmir 4. Deri Ve Deri Konf. Fuarı	Deri Ve Deri Konfeksiyonu	Merinos Atatürk Merkezi Bursa	Kfa Fuarcılık Anonim Şirketi
21.01.2026	25.01.2026	Aydın 2026	Evliik Hazırlıkları Ve Mobilya Fuarı	Konaklı Kültür Merkezi Antalya	Başak Fuar Hizmetleri
22.01.2026	25.01.2026	Game Expo - Antalya	E-Spor, Bilgisayar Konsol Robotik Ve Hobi Fuarı	Fuarizmir - Yeni Fuar Alanı İzmir	İzfaş İzmir Fuarcılık Hiz. Kùltür A.Ş.
27.01.2026	31.01.2026	Uluslararası İstanbul Mobilya Fuarı	Ev-Ofis Mobilyaları, Dekorasyon Üniteleri, Aksesuarlar, Tasarım	Fuar Aydın	4M Fuar Organizasyon Hizmetleri
27.01.2026	31.01.2026	Uluslararası İstanbul Mobilya Fuarı	Ev Ofis Mobilyaları, Dekorasyon Üniteleri, Aksesuarlar, Tasarım	Cam Piramit Sabancı Fuar Antalya	Geoexpo Fuar Ve Medya Ltd. Şti.
03.02.2026	07.02.2026	21. Agroexpo Ulusl. Tarım Ve Hayvancılık Fuarı	Tarım, Tarımsal Mekanizasyon, Seracılık Ve Hayvancılık Teknolojileri	1) Tüyap Fuar Ve Kongre İst. 2) İstanbul Fuar Merkezi İst.	1) Tüyap Tüm Fuarcılık Yapım A.Ş. 2) Mos Fuarcılık Anonim Şirketi
04.02.2026	07.02.2026	Ifco İstanbul Fashion Connection Hazır Giyim	Hazır Giyim, Moda, Konfeksiyon, Deri Ve Linexpo İç Giyim	1) İstanbul Fuar Merkezi 2) Tüyap Fuar Ve Kongre İst.	1) Mos Fuarcılık Anonim Şirketi 2) Tüyap Tüm Fuarcılık Yapım A.Ş.
04.02.2026	08.02.2026	Akuakùltür Türkiye 2026	Su Ürünleri Yetiştiriciliği, İthalat, İhracat, İşleme Ve Ekipmanlar	Fuarizmir - Yeni Fuar Alanı İzmir	Orion Fuarcılık Ve Tanıtım Hizmetleri
05.02.2026	08.02.2026	Ankara 5. Kamp Karavan Ve Doğa Sporları Fuarı	Kamp, Karavan Araçları, Aksesuar, Doğa Spor Malzemeleri	İstanbul Fuar Merkezi	İtkib Fuarcılık Anonim Şirketi
05.02.2026	07.02.2026	Emit 2026 - 29 Doğu Akdeniz Tur. Ve Seyahat	Turizm Fuarı	Kaya Palazzo Golf Resort Antalya	Suymer Turizm Organizasyon
05.02.2026	07.02.2026	Pal Expocare Yaşlı Bakım Ve Sağlıklı Yaş Alma	Yaşlı Bakım Ve Sağlıklı Yaş Alma Ürün, Hizmet Ve Teknolojileri	Anfa Altınpark Fuar Merkezi Ankara	Zümrüt Fuarcılık Tan. Org. San.
05.02.2026	07.02.2026	Yapay Zeka Ve Siber Güvenlik Fuarı İstanbul	Yapay Zeka, Makine Öğrenmesi, Robotlar, Siber Güvenlik Yazılım Araçları Ve Cihazları, Blockchain, İot, Bulut Güv. Ve Hibrit Altyapılar, Veri Güvenliği, Xdr, Soar Ve Siem Gibi Modern Güvenlik Çözümleri	İstanbul Fuar Merkezi	İca Fuarcılık Anonim Şirketi
06.02.2026	15.02.2026	Şanlıurfa Gıda Yöresel Ür. Hediye Eşya	Şanlıurfa Gıda Yöresel Ürünler Tekstil Hed. Eşya Ve El San. Fuarı	Mmo Tepekule Merkezi İzmir	Kare Fuar Organizasyon Tanıtım
06.02.2026	15.02.2026	Şanlıurfa Gıda Yöresel Ür. Hediye Eşya	Şanlıurfa Gıda Yöresel Ürünler Tekstil Hed. Eşya Ve El San. Fuarı	Kadir Topbaş Merkezİstanbul	Sar Yazılım Bilgi Tekn. Danışmanlık Ve Medyatrend Fuarcılık San. Ve Tic.

KASIM 2025 - MART 2026 YURTIÇİ FUAR TAKVİMİ

BAŞLAMA	BİTİŞ	FUARIN ADI	FUARIN KONUSU	FUAR YERİ	ORGANİZASYON
06.02.2026	08.02.2026	Antalya Jewellery Show	Altın, Pırlanta, Gümüş, Malzeme Ve Saat Fuarı	Anfaş Antalya Fuar Ve Kongre Mer.	Eslem Fuar Ve Organizasyon Hiz.
11.02.2026	14.02.2026	Gaziantep Penye, Tekstil, Hazır Giyim, Fuarı	Penye, Tekstil, Hazır Giyim, Aksesuarları, Kumaş	Ortaoğlu Fuar Merkezi Gaziantep	Gsomem Gaziantep S.O. Mesleki E.
11.02.2026	14.02.2026	Marbleist 2026 - İstanbul Mermer, Doğaltaş	Mermer, Doğal Taşlar, Blok Mermer, Üretim Ve Tek., Makine	Tüyap Fuar Ve Kongre İstanbul	Tüyap Tüm Fuarlık Yapım A.Ş.
11.02.2026	15.02.2026	Caravan Life Expo II. Eskişehir Kamp Karavan	Karavan Ve Kavan Ekipmanları	Eto-Tüyap Fuar Merkezi Eskişehir	Anadolux Ekspo Fuar Ticaret Limited
11.02.2026	15.02.2026	Ankara Kahvaltılık Ürünler Fuarı	Kahvaltılık Ürünler, Doğal Ürünler, Sağlıklı Yaşam Gıda Ürünleri, Ekmek, Unlu Mamülleri Ve Servis Ekipmanları	Anfa Altınpark Fuar Merkezi Ankara	Zirve Fuarlık Dış Ticaret
11.02.2026	13.02.2026	Tarım, Seracılık, Gıda, Tarım Makineleri Fuarı	Tarım, Seracılık, Gıda, Ve Tarım Makineleri İhtisas Fuarı	Kumluca Bel. Fuar Alanı Antalya	Marmaris Fuarlık Organizasyon
12.02.2026	15.02.2026	Kayseri Tarım Fuarı Tarım Hayvancılık Gıda Fuarı Ve Türk Dünyası Akra Toplulukları	Tarım Hayvancılık Gıda	Kayseri Osb Fuar Ve Kongre Mer	Atlas Uluslararası Fuarlık Reklam Ve
12.02.2026	15.02.2026	Aydın Uluslararası Tarım Gıda Ve Hayv. Fuarı	Tarım Gıda Ve Hayvancılık	Tariş Çok Amaçlı Fuar Alanı Aydın	Mnp Fuarlık Tanıtım Ve Org.
13.02.2026	15.02.2026	Antalya Güzellik Ve Bakım Fuarı	Güzellik Ve Bakım, Saç, Kozmetik, Spa & Wellness Ve Parfümeri	Cam Piramit Sabancı Fuar Antalya	Start Fuarlık Ve Organizasyon
14.02.2026	14.02.2026	Studyexpo Yurtdışı Eğitim Fuarı	Yurtdışı Eğitim Fuarı	Intercontinental İstanbul	Study Expo Fuarlık A.Ş.
15.02.2026	18.02.2026	Trend Ev Fuarı	Ev Gereçleri, Züccaciye, Ev Tekstil Malzemeleri, Plastik Ev Gereçleri	Pine Beach Belek Antalya	Partner Fuarlık Limited Şirketi
15.02.2026	15.02.2026	Studyexpo Yurtdışı Eğitim Fuarı	Yurtdışı Eğitim Fuarı	Hilton İstanbul Kozyatağı	Study Expo Fuarlık A.Ş.
17.02.2026	17.02.2026	Studyexpo Yurtdışı Eğitim Fuarı	Yurtdışı Eğitim Fuarı	Movenpick Hotel Ankara	Study Expo Fuarlık A.Ş.
21.02.2026	28.02.2026	Bosphorus Boat Show	Tekne, Tekne Ekipman Ve Aksesuarları	İstanbul Fuar Merkezi	Yated Fuarlık Anonim Şirketi
28.02.2026	28.02.2026	Qs Discover Masters Fuarı	Yurtdışında Yüksek Lisans Eğitimi	Intercontinental İstanbul	Study Expo Fuarlık A.Ş.
28.02.2026	28.02.2026	İngiltere Eğitim Günleri Fuarı	İngiltere Eğitim Kurumları Ve Kariyer Fuarı	Sheraton Hotel Ankara	Edukas Yurtdışı Eğitim Danışmanlık
02.03.2026	06.03.2026	Tüyap Banyo, Seramik, Mutfak Fuarı	Banyo, Seramik Ve Mutfak Ürünleri, Aksesuarları	Tüyap Fuar Merkezi İstanbul	Tüyap Tüm Fuarlık Yapım A.Ş.
03.03.2026	03.03.2026	İngiltere Eğitim Günleri Fuarı	İngiltere Eğitim Kurumları Ve Kariyer Fuarı	Hyatt Regency İzmir İstinyepark	Edukas Yurtdışı Eğitim Danışmanlık
04.03.2026	06.03.2026	Texhibition İstanbul Kumaş, Denim, Tekstil İplik	Kumaş, Denim, Tekstil Aksesuarları Ve İplik	İstanbul Fuar Merkezi	İtkib Fuarlık Anonim Şirketi
07.03.2026	08.03.2026	Akare Yurtdışı Eğitim Fuarları	Yurtdışı Eğitim Alternatifleri Ve İmkânları	İstanbul Kongre Merkezi	Akare Fuarlık Anonim Şirketi
07.03.2026	07.03.2026	İngiltere Eğitim Günleri Fuarı	İngiltere Eğitim Kurumları Ve Kariyer Fuarı	Intercontinental İstanbul	Edukas Yurtdışı Eğitim Danışmanlık
08.03.2026	08.03.2026	İngiltere Eğitim Günleri Fuarı	İngiltere Eğitim Kurumları Ve Kariyer Fuarı	Address İstanbul	Edukas Yurtdışı Eğitim Danışmanlık
09.03.2026	09.03.2026	Akare Yurtdışı Eğitim Fuarları	Yurtdışı Eğitim Alternatifleri Ve İmkânları	Dedeman Bostancı Otel İstanbul	Akare Fuarlık Anonim Şirketi
11.03.2026	11.03.2026	Akare Yurtdışı Eğitim Fuarları	Yurtdışı Eğitim Alternatifleri Ve İmkânları	Sheraton Hotel Ankara	Akare Fuarlık Anonim Şirketi
12.03.2026	15.03.2026	Farmers' Fair - Güney Ege 17. Gıda, Tarım Hay.	Tarım, Gıda, Hayvancılık Teknolojileri Ve Endüstrileri	Milas Tarih Fuar Merkezi Muğla	Expoline Fuarlık Ticaret
13.03.2026	13.03.2026	Akare Yurtdışı Eğitim Fuarları	Yurtdışı Eğitim Alternatifleri Ve İmkânları	Swissotel Büyük Efes İzmir	Akare Fuarlık Anonim Şirketi
24.03.2026	24.03.2026	İft Yurt Dışı Eğitim Fuar Ve Seminerleri	Yurt Dışı Eğitim Fuar Ve Seminerleri	Sheraton Hotel Ankara	İstanbul Eğitim Fuarları Ve Tanıtım
25.03.2026	25.03.2026	Vef Yurt Dışı Eğitim Fuarı	Yurt Dışı Eğitim Danışmanlığı	Ege Palas Business Hotel İzmir	Endless Grup Eğitim Bilişim A.Ş.
25.03.2026	29.03.2026	Artkanka 12.Uluslararası Çağdaş Sanat Fuarı	Sanat Ve Sanatsal Ürünler	Ato 'Congressium' Ankara	Atis Fuarlık Anonim Şirketi
25.03.2026	28.03.2026	Aymod Uluslararası Ayakkabı Moda Fuarı	Ayakkabılar, Çantalar, Kemerler, Cüzdanlar, Kurum, Ve Dergiler	İstanbul Fuar Merkezi	Tasd Fuarlık A.Ş.
25.03.2026	29.03.2026	İzfunex İzmir Mobilya Fuarı	Mobilya	Fuarizmir - Yeni Fuar Alanı İzmir	Efr Fuarlık Ve Organizasyon
26.03.2026	28.03.2026	3.Oyfest Oyuncak Ve Çocuk Gereçleri Fuarı	Bebek, Çocuk Ve Yetişkin Oyuncakları, Hobi Ve Yaşam Tarzı Ürünleri	Royal Seginus Hotel Antalya	Oyfest Fuarlık Ve Organizasyon
26.03.2026	26.03.2026	İft Yurt Dışı Eğitim Fuar Ve Seminerleri	Yurt Dışı Eğitim Fuar Ve Seminerleri	Hilton İstanbul Kozyatağı	İstanbul Eğitim Fuarları Ve Tanıtım
26.03.2026	29.03.2026	38. Güzellik&Bakım 2026 - Güzellik Ve Bakım	Güzellik Ve Bakım, Saç, Kozmetik, Spa & Wellness Ve Par. Fuarı	Lütfi Kırdar Sergi Sarayı İstanbul	Tg Ekspo Uluslararası Fuarlık A.Ş.
26.03.2026	28.03.2026	22. Uluslararası İstanbul İplik Fuarı 2026	Pamuk, Yün, Sentetik, Rejenere, Doğal, Teknik İplikler, Elyaf, Bobin	Tüyap Fuar Merkezi İstanbul	Tüyap Tüm Fuarlık Yapım A.Ş.
26.03.2026	28.03.2026	3. Replast Eurasia - Plastik Ve Elyaf Geri Dön.	Plastik Ve Elyaf Geri Dönüşüm Tekn. Ve Geri Dön. Ham Maddeleri	Tüyap Fuar Merkezi İstanbul	Tüyap Tüm Fuarlık Yapım .Ş.
26.03.2026	28.03.2026	Bodrum Otel, Kafe, Restaurant Ekipmanları, Ev Dışı Tüketim Ürünleri, Gıda Ve İçecek Fuarı	Otel, Kafe, Restaurant Ekipmanları, Ev Dışı Tüketim Ürünleri, Gıda Ve İçecek	Heredit Kültür Merkezi Muğla	Başak Fuar Hizmetleri Limited Şirketi
26.03.2026	29.03.2026	Imatech-4.Endüstriyel Üretim Teknolojileri Fuarı	Takım Tazgahları, Cnc, Metal İşleme, Lazer Kesim Ve Kaynak Mak.	Fuarizmir - Yeni Fuar Alanı İzmir	1) Izgi Fuarlık Limited Şirketi 2) Santra Fuarlık Ve Organizasyon
26.03.2026	29.03.2026	Çukurova İnşaat Yapı Dekorasyon Fuarı	Yapı Mal., İş Ve İnşaat Mak., Isıtma, Soğutma, Doğalgaz Tek., Tesisat	Adana Fuar Ve Kongre Merkezi	Us Fuarlık Ve Organizasyon Ltd. Şti.
26.03.2026	29.03.2026	Çukurova Enerji Fuarı	Yenilenebilir Enerji Tek. Enerji Depolama Sis. Elektrikli Otomobiller Araçlar Sarız Sistemleri Ve Ekipmanları	Adana Fuar Ve Kongre Merkezi	Us Fuarlık Ve Organizasyon Ltd. Şti.
27.03.2026	29.03.2026	Optic World İzmir 3. Optik, Gözlük, Oftalmoloji	Optik, Gözlük, Oftalmoloji Ve Teknolojileri	Fuarizmir - Yeni Fuar Alanı İzmir	İzfaş İzmir Fuarlık Hizmetleri Kültür
28.03.2026	29.03.2026	İft Yurt Dışı Eğitim Fuar Ve Seminerleri	Yurt Dışı Eğitim Fuar Ve Seminerleri	Hilton İstanbul Bosphorus	İstanbul Eğitim Fuarları Ve Tanıtım
29.03.2026	30.03.2026	"Vef Yurt Dışı Eğitim Fuarı	Yurt Dışı Eğitim Danışmanlığı	The Marmara Taksim Hotel İstanbul	Endless Grup Eğitim Bilişim A.Ş.
31.03.2026	31.03.2026	İft Yurt Dışı Eğitim Fuar Ve Seminerleri	Yurt Dışı Eğitim Fuar Ve Seminerleri	Swissotel Büyük Efes İzmir	İstanbul Eğitim Fuarları Ve Tanıtım

KASIM 2025 - MART 2026 YURTDIŞI FUAR TAKVİMİ

BAŞLAMA	BİTİŞ	FUARIN KONUSU	FUARIN ADI	FUAR YERİ	ORGANİZASYON
04.11.2025	07.11.2025	Medika	A + A / A plus A: Uluslararası İş Sağlığı, Güvenlik ve Emniyet Fuarı	Düsseldorf	Messe Düsseldorf
09.11.2025	15.11.2025	Tarım Hayvancılık	AGRITECHNICA: Uluslararası Tarım Makinaları Fuarı	Hannover	Dlg Frankfurt
10.11.2025	13.11.2025	Silah	Defense & Security: Savunma ve Güvenlik Fuarı	Bangkok	IMPACT
14.11.2025	16.11.2025	Gıda	Forum Vini: 34.Uluslararası Münih Şarap Fuarı	Münih	Messe München
17.11.2025	21.11.2025	Havacılık	Dubai Airshow: Havacılık Endüstri Fuarı	Dubai	Fairs & Exhibitions
18.11.2025	21.11.2025	Elektrik Elektronik	MILIPOL: Güvenlik Fuarı	Paris	Milipol
18.11.2025	21.11.2025	Elektrik Elektronik	Productronica: Elektronik Fuarı	Münih	Messe Muenchen
19.11.2025	22.11.2025	Mobilya	VietnamWood 2025: Vietnam Uluslararası Ağac Endüstri Fuarı	Ho Chi Minh City	SECC
19.11.2025	22.11.2025	Yapı İnşaat	Made Expo: Yapı Teknolojileri Fuarı	Milano	Fiera Milano
25.11.2025	27.11.2025	Tarım Hayvancılık	Viv Mea Abu Dhabi: Abu Dhabi Tarım ve Hayvancılık Fuarı	Abu Dhabi	VIV MEA
26.11.2025	29.11.2025	Otomotiv ve Yan Sanayii	Automechanika Shanghai: Otomotiv ve Otomotiv Yan Sanayi Fuarı	Şangay	Messe Frankfurt
02.12.2025	05.12.2025	Denizcilik	Marintec China: Denizcilik Fuarı	Şangay	CMP
02.12.2025	05.12.2025	Kağıt, Matbaa ve Etiket	Labelexpo Asia: Etiket Fuarı	Şangay	Label Expo
03.12.2025	05.12.2025	Moda	ISPO MUNICH: Uluslararası Spor Giyim Fuarı	Münih	Messe München
04.12.2025	07.12.2025	Bisiklet	Intermot: Uluslararası Motorsiklet, Scooter ve Bisiklet Fuarı	Köln	Koeln Messe
09.12.2025	11.12.2025	Otomotiv ve Yan Sanayii	Automechanika Middle East: Otomobil, Motor, Karavan Aksam ve Parçaları	Dubai	Messe Frankfurt
09.12.2025	11.12.2025	Yapı İnşaat	Ci Brush Şangay: Fırçalar ve Fırça Sanayi Fuarı	Şangay	HJT Expo

KASIM 2025 - MART 2026 YURTDIŞI FUAR TAKVİMİ

BAŞLAMA	BİTİŞ	FUARIN KONUSU	FUARIN ADI	FUAR YERİ	ORGANİZASYON
09.12.2025	11.12.2025	Yapı İnşaat	Simi Paris: Emlak Fuarı	Paris	Delling Expo
12.12.2025	14.12.2025	Tekstil	Hong Kong Wedding: Düğün modası, Bayramlık moda, Düğün ihtiyaçları Fuarı	Hong Kong	HKAE
06.01.2026	09.01.2026	Elektrik Elektronik	CES 2026: Tüketici Elektronik Fuarı	Las Vegas	CEA
07.01.2026	09.01.2026	Reklam	PSI Dusseldorf: Uluslararası Promosyon Ürünleri, Reklamcılık Fuarı	Düsseldorf	Messe Düsseldorf
09.01.2026	11.01.2026	Moda	Ispo China: Uluslararası Spor Giyim Fuarı	Pekin	CIEC
12.01.2026	14.01.2026	Elektrik Elektronik	InterSec: Uluslararası Güvenlik Fuarı	Dubai	Messe Frankfurt
12.01.2026	14.01.2026	Elektrik Elektronik	Light Middle East: Uluslararası Dubai Aydınlatma Fuarı	Dubai	Messe Frankfurt
13.01.2026	16.01.2026	Ev Tekstili	HEIMTEXTIL: Uluslararası Ev Tekstil Fuarı	Frankfurt	Messe Frankfurt
14.01.2026	15.01.2026	Tarım Hayvancılık	LAMMA: Tarım Makineleri, Ekipmanları ve Teknolojisi Fuarı	Birmingham	NEC
15.01.2026	19.01.2026	Mobilya	Meuble Paris: Mobilya Fuarı	Paris	Salondumeuble
15.01.2026	19.01.2026	Mobilya Dekorasyon	Maison & Objet: Mobilya Ev Dekorasyonu, Hediye Eşya Fuarı	Paris	Maison-objet
16.01.2026	25.01.2026	Gıda	Grüne Woche (Green Week): Gıda Sanayisi, Ziraat ve Bahçevanlık Fuarı	Berlin	Messe Berlin
16.01.2026	20.01.2026	Gıda	Sigep: Dondurma, Tatlıcılık, Şekerleme ve Fırıncılık Fuarı	Rimini	Rimini Fiera
16.01.2026	18.01.2026	Optik	OPTI München: Uluslararası Gözlük ve Optik Fuarı	Münih	Messe München
16.01.2026	25.01.2026	Tarım Hayvancılık	International Green Week: Yeşil Hafta Gıda Endüstrisi, Tarım ve Bahçecilik Fuarı	Berlin	Messe Berlin
17.01.2026	25.01.2026	Denizcilik	Boot Düsseldorf: Uluslararası Yatçılık Fuarı	Düsseldorf	Messe Düsseldorf
18.01.2026	21.01.2026	Gıda	Sirha Bake & Snack: Yiyecek İşleme ve Paketleme Makinaları Fuarı	Paris	Sirha Food
18.01.2026	21.01.2026	Yapı İnşaat	BIG 5 CONSTURCT SAUDI: Yapı İnşaat Fuarı	Riyad	Dmg Events
19.01.2026	21.01.2026	Dental	AEEDC Dubai: Diş Konferansı ve Arap Diş Sergisi	Dubai	Index Holding
19.01.2026	22.01.2026	Hali-Zemin Kaplama	DOMOTEX: Dünya Hali ve Zemin Ürünleri Sanal Fuarı	Hannover	Deutsche Messe
20.01.2026	22.01.2026	Otomotiv ve Yan Sanayii	International Armoured Vehicles: Zırhlı Araçlar ve Yan Sanayi Fuarı	Londra	IQPC
20.01.2026	22.01.2026	Tekstil	Milano Unica: Uluslararası Tekstil, Kumaş ve Aksesuar Fuarı	Milano	Fiera Milano
21.01.2026	23.01.2026	Tekstil	Pitti Filati: İplik Fuarı	Floransa	Firenze Expo
21.01.2026	25.01.2026	Turizm	FITUR 2026: Uluslararası Turizm Fuarı	Madrid	IFEMA
22.01.2026	25.01.2026	Hediye Eşya	HOMI Milano: Uluslararası Hediye Eşya Fuarı	Milano	Fiera Milano
24.01.2026	26.01.2026	Medika	DUPHAT: Dubai Uluslararası İlaç ve Teknolojileri Konferansı ve Fuarı	Dubai	Index
26.01.2026	30.01.2026	Gıda	Gulfood 2026: Uluslararası Gıda ve Otel Ekipmanları Fuarı	Dubai	DWTC
27.01.2026	30.01.2026	Çiçekçilik	IPM Essen: Çiçekçilik, Tarım ve Peyşaj Fuarı	Essen	Messe Essen
27.01.2026	31.02.2026	Oyuncak	Spielwarenmesse Toy Fair: Uluslararası Oyuncak Fuarı	Nürnberg	Spielwarenmesse
27.01.2026	30.01.2026	Plastik Kauçuk	Ruplastica 2026: Uluslararası Plastik ve Kauçuk Fuarı	Moskova	Expo Centre
29.01.2026	31.01.2026	Medika	IMCAS Paris: IMCAS Dünya Dermatoloji, Plastik Cerrahi Kongresi	Paris	IMCAS
29.01.2026	01.02.2026	Tarım Hayvancılık	Agrotica Helexpo: Uluslararası Tarım Makinaları Fuarı	Selanik	Helexpo
31.01.2026	02.02.2026	Optik	Mido: Uluslararası Optik ve Teknolojileri Fuarı	Milano	EFOP
01.02.2026	04.02.2026	Gıda	ISM: Uluslararası Şekerleme Fuarı	Köln	Koeln Messe
01.02.2026	04.02.2026	Gıda	ProSweets: Şekerleme Fuarı	Köln	Koeln Messe
01.02.2026	04.02.2026	Hediye Eşya	SFB Spring Fair Birmingham: Ev Eşyaları, Hediye Eşya, Mücevherat Fuarı	Birmingham	Emap Connect
01.02.2026	04.02.2026	Tekstil	Moda Uk: Hazır giyim, Ayakkabı, Aksesuar ve Moda Fuarı	Birmingham	ITE Group
03.02.2026	06.02.2026	Bilgisayar	ISE Integrated Systems Europe: Bilgisayar ve Görüntüleme Teknolojileri Fuarı	Barcelona	Integrated Systems
03.02.2026	06.02.2026	Enerji Isı ve Havalandırma	AquaTherm Moscow: Isıtma, hav., klima, su, sıhhi teçhizat, çevre tekn. ve havuz Fuarı	Moskova	Reed Expo
03.02.2026	05.02.2026	Hali-Zemin Kaplama	Surface Design Show: Zemin Fuarı	Londra	Expomedia UK
03.02.2026	05.02.2026	Makina ve Teknik	Metav: Uluslararası Metal endüstrisi, otomasyon ve Üretim Teknolojisi Fuarı	Düsseldorf	Landesmesse Stuttgart
03.02.2026	07.02.2026	Mobilya	Stockholm Furniture: İsveç Uluslararası Mobilya ve Aydınlatma Fuarı	Stockholm	Stockholmsmässan
03.02.2026	06.02.2026	Yapı İnşaat	BUDMA: Uluslararası Yapı Fuarı	Poznan	MTP
04.02.2026	06.02.2026	Gıda	Fruit Logistica: Berlin Sebze ve Meyve Fuarı	Berlin	Messe Berlin
04.02.2026	06.02.2026	Hediye Eşya	INTERGIFT: Hediye Eşya Fuarı	Madrid	Feria de Madrid
05.02.2026	07.02.2026	Makina ve Teknik	SAMUEXPO: Metal işleme teknolojisi, Samuplast, plastik, teknoloji ve makine Fuarı	Pordenone	Pordenone Fiera
06.02.2026	10.02.2026	Hediye Eşya	Ambiente: Uluslararası Hediye Eşya ve Züccaciye Fuarı	Frankfurt	Frankfurt Messe
07.02.2026	09.02.2026	Spor	Spoga Horse: Uluslararası Atlı Spor Ekipmanları Ticaret Fuarı	Köln	Koelnmesse
09.02.2026	12.02.2026	Gıda	PRODEXPO 2025: Uluslararası Gıda, İçecek, Gıda Hammaddeleri Fuarı	Moskova	Expo Centre
09.02.2026	12.02.2026	Medika	Arab Health: Medikal ve Sağlık Fuarı	Dubai	Informa
10.02.2026	12.02.2026	Enerji Isı ve Havalandırma	E-World: Enerji, Su Fuarı ve Kongresi	Essen	Messe Essen
10.02.2026	13.02.2026	Gıda	BIOFACH: BioFach, IFOAM'un kontrolündeki, dünyanın en büyük organik Fuarıdır.	Nurnberg	NurnbergMesse
10.02.2026	12.02.2026	Turizm	BIT MILANO: BIT Milano Turizm Fuarı	Milano	Fiera Milano
11.02.2026	13.02.2026	Demir Çelik	Semicon Korea: Yarı İletken Araçlar ve Gereçler Fuarı	Seul	Semicon
18.02.2026	22.02.2026	Turizm	F.R.E.: Uluslararası Seyahat, Karavan ve Yat Fuarı	Münih	Messe Muenchen
20.02.2026	23.02.2026	Kuyumculuk	Inhorgenta Europe: Saatler, Mücevherat, Değerli Taşlar, İnciler ve Teknoloji Fuarı	Münih	Messe München
21.02.2026	01.03.2026	Tarım Hayvancılık	SIA: Uluslararası Tarım Hayvancılık Fuarı	Paris	comexposium
22.02.2026	26.02.2026	Perakende	Eurocis Dusseldorf: Avrupa Güvenlik ve Perakende Fuarı	Düsseldorf	Messe Dusseldorf
22.02.2026	26.02.2026	Perakende	EuroShop: Dünya Parekencilik Fuarı	Düsseldorf	Messe Dusseldorf
22.02.2026	26.02.2026	Perakende	Eurocis Dusseldorf: Avrupa Güvenlik ve Perakende Fuarı	Düsseldorf	Messe Dusseldorf
22.02.2026	26.02.2026	Perakende	EuroShop: Dünya Parekencilik Fuarı	Düsseldorf	Messe Dusseldorf
22.02.2026	24.02.2026	Tarım Hayvancılık	SANA Food: Biyolojik Tarım Fuarı	Bologna	BolognaFiere
23.02.2026	25.02.2026	Silah	Enforce Tac: Savunma ve Güvenlik Fuarı	Nurnberg	Messe Nurnberg
24.02.2026	27.02.2026	Boya ve Kimyasal	Interlakokraska 2026: Uluslararası Boya ve Kaplama Fuarı	Moskova	Expo Centre
24.02.2026	28.02.2026	Seramik ve Banyo	CEVISAMA 2026: Mimari Keramik, Banyo ve Mutfak Mob., Hammadde, Cam Fuarı	Valencia	UNEX
25.02.2026	28.02.2026	Enerji Isı ve Havalandırma	PROGETTO FUOCO: Isıtma Sistemleri Fuarı	Verona	Veronafiere SpA
25.02.2026	27.02.2026	Gıda	Tokyo Health Industry Show: Japonya organik ürünleri sağlık ürünleri Fuarı.	Tokyo	Cmpjapan
25.02.2026	27.02.2026	Turizm	Satte New Delhi: Hindistan Turizm ve Seyahat Fuarı	New Delhi	Cross Section
26.02.2026	01.03.2026	Avıcılık	IWA & Outdoor Classics: Uluslararası Av Ürünleri ve Av Silahları Fuarı	Nurnberg	Nurnberg Messe
01.03.2026	03.03.2026	Elektrik	Led China: Led Aydınlatma Fuarı	Shenzhen	Trust Exhibition

KASIM 2025 - MART 2026 YURTDIŞI FUAR TAKVİMİ

BAŞLAMA	BİTİŞ	FUARIN KONUSU	FUARIN ADI	FUAR YERİ	ORGANİZASYON
01.03.2026	04.03.2026	Mobilya	KBB Birmingham: Mutfak ve Banyo Fuarı	Birmingham	UBM Live Media
02.03.2026	05.03.2026	Boya ve Kimyasal	NEFTEGAZ: Petrol ve Gaz Endüstrileri için 21. Uluslararası Ekipman ve Tekn. Fuarı	Moskova	Expo Centre
02.03.2026	05.03.2026	Otomotiv ve Yan Sanayii	TIRES & RUBBER: Uluslararası Lastikler, Kauçuk ve Kauçuk Ürünler İhtisas Fuarı	Moskova	Expo Centre
03.03.2026	06.03.2026	Dental	Dental South China: Uluslararası Güney Çin Diş Fuarı	Guangzhou	STE
03.03.2026	05.03.2026	Elektrik Elektronik	Mobile World Congress (3GSM): Mobil İletişim Konferansı ve Sergisi	Barselona	GSM Association
03.03.2026	06.03.2026	Hırdavat	EISENWARENMESSE: Uluslararası Nalburiye ve Hırdavat Fuarı	Köln	EisenwarenMesse
03.03.2026	06.03.2026	Hırdavat	EISENWARENMESSE KÖLN: Uluslararası Hırdavat ve Nalburiye Fuarı	Köln	Köln Messe
03.03.2026	05.03.2026	Turizm	ITB Berlin: Almanya Turizm Fuarı	Berlin	Messe Berlin
04.03.2026	06.03.2026	Ambalaj	Sino-Pack: Çin Uluslararası Ambalajlama Makineleri ve Malzemeleri Fuarı	Guangzhou	Adsale
04.03.2026	08.03.2026	Jewumculuk	Jewellery Show: Uluslararası Mücevher Fuarı	Hong Kong	Tdctrade
04.03.2026	06.03.2026	Makina ve Teknik	AsiaMold 2026: Endüstriyel Kalıp Fuarı	Guangzhou	Demat
04.03.2026	08.03.2026	Makina ve Teknik	I.H.M.: Metal işleme ve makina Sanayii Fuarı	Münih	GHM Gesellschaft
04.03.2026	06.03.2026	Makina ve Teknik	WORLD OF GLASS 2026: Cam ürünleri, İmalat, İşleme ve Son İşlem Tekn. Fuarı	Moskova	Expo Centre
04.03.2026	07.03.2026	Mobilya	MIFF 2026: Malezya Uluslararası Mobilya Fuarı	Kuala Lumpur	MIFF Sdn Bhd
04.03.2026	07.03.2026	Reklam	APPPEXPO Shanghai: Çin Dijital Baskı Endüstrisi Fuarı	Şangay	App Expo
04.03.2026	06.03.2026	Yapı İnşaat	RosBuild 2026: Rus İnşaat Haftası. İnşaat ve Kaplama Malz.ve Teknolojileri Fuarı	Moskova	Expo Centre
04.03.2026	06.03.2026	Yapı İnşaat	WORLD OF GLASS 2026: Yapı Teknolojileri ve Makineleri, İç Dizayn Fuarı	Moskova	ZAO Expocentr
05.03.2026	08.03.2026	Mobilya Dekorasyon	IFEX 2026: Endonezya Uluslararası Mobilya Fuarı	Jakarta	HIMKI
08.03.2026	13.03.2026	Elektrik Elektronik	Light & Building: Elektrik, Aydınlatma ve Teknoloji Fuarı	Frankfurt	Messe Frankfurt
09.03.2026	11.03.2026	Kağıt, Matbaa ve Etiket	ICE Europe : Uluslararası Rafine Kağıt ve Kağıt İşleme Dönüşüm Fuarı	Münih	Nimble shows Media
09.03.2026	13.03.2026	Yapı İnşaat	MIPIM: Uluslararası Emlak Fuarı	Cannes	MipimWorld
10.03.2026	12.03.2026	Elektrik	CABEX: Uluslararası Kablo ve Tel Ürünleri Fuarı	Moskova	MVK
10.03.2026	12.03.2026	Elektrik Elektronik	Embebedworld Nürnberg: Elektronik Sistemler, Güvenlik ve Ticaret Sanal Fuarı	Nürnberg	Nurnberg Messe
10.03.2026	12.03.2026	Gıda	EUROGASTRO: Gastronomi Endüstri Fuarı	Varşova	MT Targi
10.03.2026	13.03.2026	Gıda	FOODEX JAPAN: Uluslararası İçecek ve Gıda Ürünleri Sergi - Fuarı	Tokyo	Makuhari Messe
10.03.2026	12.03.2026	Medika	MEDICAL JAPAN: Uluslararası Tıp Fuarı	Osaka	INTEX Osaka
10.03.2026	13.03.2026	Plastik Kauçuk	Jec Europe: Kompozit hammaddeleri, ürünleri ve teknolojileri Fuarı	Paris	JEC
11.03.2026	13.03.2026	Elektrik Elektronik	Dpes Sign Expo China: Digital Baskı ve Reklam Fuarı	Guangzhou	Xuanhua Exhibition
11.03.2026	13.03.2026	Turizm	MITT Moscow: Moskova Turizm Fuarı	Moskova	ITE Group
12.03.2026	14.03.2026	Deri	Fashion Accesior: Moda Aksesuarları Fuarı	Hong Kong	APLF
12.03.2026	14.03.2026	Deri, Ayakkabı ve Kürk	APFL LEATHER Hong Kong: Uluslararası Hong Kong Deri Fuarı	Hong Kong	Informa Markets
12.03.2026	14.03.2026	Turizm	Holiday World: Orta Avrupa Turizm Fuarı	Prag	Incheba
13.03.2026	17.03.2026	Endüstriyel Ekipman	Internorga: Fırıncılık, Hotel Ekipmanları ve Endüstriyel Ekipmanlar Fuarı	Hamburg	Hamburg Messe
13.03.2026	15.03.2026	Tarım Hayvancılık	Animals Show: Paris Evcil Hayvan Fuarı	Paris	Exposalons
15.03.2026	17.03.2026	Gıda	PROWEIN: Uluslararası Şarap ve Alkolü İçecekler Fuarı	Düsseldorf	Messe dusseldorf
16.03.2026	19.03.2026	Mermer	Xiamen Stone: Çin - Xiamen Uluslararası Mermer ve Taş Fuarı	Xiamen	Jinhongxin
16.03.2026	19.03.2026	Tekstil	INLEGMAH 2026: Uluslararası Tekstil ve Konfeksiyon Sanayi Ekipmanları Fuarı	Moskova	Expo Centre
17.03.2026	19.03.2026	Elektrik Elektronik	AMPER: Elektrik, Elektronik ve Aydınlatma Ürünleri Fuarı.	Brno	Terinvest
17.03.2026	19.03.2026	Lojistik Depolama	Trans Russia: Taşımacılık ve Lojistik Hizmetler, Depo Ekipmanları ve Tekn. Fuarı	Moskova	Crocus Expo
17.03.2026	19.03.2026	Tarım Hayvancılık	CAC 2026: Çin Uluslararası Zırai ilaç ve Bitki Koruma Sergisi	Şangay	CCPIT CHEM
18.03.2026	21.03.2026	Ev Tekstili	Hometextile China: Ev Tekstili Fuarı	Guangzhou	CIFF
18.03.2026	21.03.2026	Hobi Malzemeleri	Outdoor & Leisure: Çin Uluslararası Açık hava Hobi Fuarı	Guangzhou	CIFF
18.03.2026	21.03.2026	Mobilya	CIFF - Home Furniture: Çin Mobilya Fuarı	Guangzhou	CIFF
18.03.2026	21.03.2026	Mobilya	CIFF - Çin Uluslararası Mobilya Fuarı	Guangzhou	CIFF
18.03.2026	21.03.2026	Mobilya	Home Furniture: Çin Mobilya Fuarı	Guangzhou	CIFF
18.03.2026	21.03.2026	Tekstil	Homedecor & Housewares: Çin Ev Dekorasyon ve Ev Gereçleri Fuarı	Guangzhou	CIFF
18.03.2026	21.03.2026	Tekstil	Hometextile Furniture: Çin Ev Tekstil Fuarı	Guangzhou	CIFF
20.03.2026	23.03.2026	Hobi Malzemeleri	H+H Cologne: Uluslararası Yaratıcı El Sanatları ve Hobi Fuarı	Köln	Köln Messe
20.03.2026	22.03.2026	Kozmetik	Beauty International: Uluslararası Güzellik ve Kozmetik Endüstrisi Fuarı	Düsseldorf	Messe Düsseldorf
20.03.2026	22.03.2026	Yapı İnşaat	BAUMESSE NRW: Yapı Emlak Fuarı	Dortmund	Eco System
23.03.2026	26.03.2026	Endüstriyel Ekipman	Hostelco: Restoran Ekipmanları Fuarı	Barselona	Fira de Barcelona
23.03.2026	26.03.2026	Gıda	Alimentaria Barcelona: Uluslararası Yiyecek, İçecek ve Yiyecek Hizmeti Ticaret Fuarı	Barselona	Alimentera Expo
24.03.2026	26.03.2026	Elektrik Elektronik	PROLIGHT + SOUND: Müzik Aletleri, Müzik Yazılım, Bilgisayar Donanım ve Aks. Fuarı	Frankfurt	Messe Frankfurt
24.03.2026	27.03.2026	Enerji Isı ve Havalandırma	MCE Mostra Convegno Expocomfort: 42.Uluslararası Isıtma, Soğutma, Klima, Havalandırma, Yalıtım ve Su Arıtma Fuarı	Milano	Fiera Milano
24.03.2026	27.03.2026	Gıda	MODERN BAKERY MOSCOW: Fırın ve Şekerleme Pazarı için Ticaret Fuarı	Moskova	Expo Centre
24.03.2026	26.03.2026	Hırdavat	CIHF - China Hardware: Çin Uluslararası Elektrik ve Makina Ekipmanları ve Yazılım Fuarı	Şangay	Beijing Jinyi
24.03.2026	26.03.2026	Lojistik Depolama	Logimat: Mekanik Ambalajlama, paketleme teknolojisi Fuarı	Stuttgart	EUROEXPO
24.03.2026	26.03.2026	Yapı İnşaat	BuildTech Asia: Uluslararası Yapı ve İnşaat Fuarı	Singapur	Sphere
24.03.2026	26.03.2026	Yapı İnşaat	CERAMITEC: Seramik Fuarı	Münih	Messe Muenchen
24.03.2026	27.03.2026	Yapı İnşaat	fensterbau & frontale: Uluslararası Kapı, Pencere ve Cephe Fuarı	Nürnberg	Nuernberg Messe
25.03.2026	28.03.2026	Spor	TaiSPO: Taipei Uluslararası Spor Malzemeleri Fuarı	Taipei	Taipei Int'l
26.03.2026	28.03.2026	Ambalaj	Cosmopack: Ambalaj ve Paketleme Fuarı	Bologna	SoGeCos
26.03.2026	29.03.2026	Kozmetik	Cosmoprof: Parfümeri ve Kozmetik Fuarı	BOLOGNA	SoGeCos
26.03.2026	28.03.2026	Makina ve Teknik	CIPPE & CISGE: Petrokimya ve Gaz Teknolojileri ve Ekipmanları İş Gezisi	Pekin	Zhenwei Expo
28.03.2026	31.03.2026	Mobilya	CIFF - Office Furniture: Uluslararası Ofis Mobilyaları Fuarı	Guangzhou	CIFF
28.03.2026	31.03.2026	Mobilya Dekorasyon	Interzum Guangzhou: Uluslararası Mobilya Üretim ve Teknoloji Fuarı	Guangzhou	Köln Messe

DÖNEM SONU DOLAR KURLARI (DÖVİZ ALIŞ)

Kaynak: Türkiye Cumhuriyeti Merkez Bankası

	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
1991	3.041	3.330	3.700	3.953	4.050	4.330	4.395	4.591	4.718	4.924	5.062	5.074
1992	5.486	5.867	6.241	6.593	6.820	6.868	7.058	7.050	7.317	7.838	8.241	8.555
1993	8.814	9.185	9.451	9.649	10.123	10.860	11.531	11.746	12.081	12.967	13.723	14.458
1994	17.203	18.260	22.137	34.086	31.730	31.163	31.016	32.950	34.038	35.823	36.323	34.418
1995	40.393	41.371	41.726	42.268	42.588	43.803	44.880	47.843	48.883	50.985	54.462	59.501
1996	62.503	65.786	70.574	74.235	78.029	81.281	82.795	85.802	91.328	95.632	101.321	107.505
1997	115.210	121.830	127.050	134.580	139.720	147.690	158.660	165.410	173.210	181.240	193.420	205.110
1998	214.190	228.50	241.630	248.550	255.940	264.880	269.260	276.020	276.210	285.080	302.360	313.707
1999	330.605	350.713	367.383	388.375	404.642	419.339	425.934	442.953	458.392	477.319	513.672	540.098
2000	557.882	572.057	588.06	609.305	614.742	618.098	635.514	653.448	665.885	682.686	682.101	671.765
2001	676.431	920.678	1.020,560	1.137,693	1.206,147	1.252,773	1.323,108	1.358,232	1.518,666	1.587,404	1.473,969	1.446,638
2002	1.305,340	1.386,051	1.337,794	1.331,884	1.438,010	1.569,143	1.688,194	1.621,347	1.650,456	1.662,511	1.535,339	1.639,745
2003	1.635,530	1.588,579	1.700,073	1.567,279	1.419,761	1.407,647	1.411,817	1.392,790	1.384,378	1.478,911	1.455,285	1.393,278
2004	1.337,001	1.321,306	1.310,219	1.417,299	1.492,017	1.480,911	1.462,654	1.502,122	1.497,349	1.470,153	1.426,013	1.342,500
2005	1.3295	1.2785	1.3462	1.3844	1.355	1.3337	1.3212	1.3473	1.3422	1.3417	1.3575	1.3422
2006	1.3199	1.3061	1.3417	1.3155	1.5601	1.5697	1.4811	1.4478	1.4971	1.4541	1.4458	1.4056
2007	1.4135	1.4131	1.3801	1.3607	1.3166	1.3046	1.2746	1.2914	1.2048	1.1716	1.1715	1.1593
2008	1.1681	1.1906	1.3064	1.2849	1.2067	1.2186	1.1564	1.1746	1.2316	1.5603	1.5624	1.5218
2009	1.6345	1.6874	1.6682	1.5786	1.5345	1.5247	1.4691	1.4956	1.4770	1.4826	1.4825	1.4873
2010	1.4831	1.5361	1.5157	1.4739	1.5665	1.5747	1.5431	1.5209	1.4435	1.4216	1.4999	1.5376
2011	1.5991	1.5928	1.5363	1.5141	1.5939	1.6302	1.6733	1.7454	1.8601	1.7458	1.8409	1.8889
2012	1.7640	1.7375	1.7729	1.7849	1.8404	1.8065	1.7864	1.8111	1.7847	1.7853	1.7774	1.7708
2013	1.7548	1.7955	1.8087	1.7963	1.8842	1.9248	1.9309	2.0311	2.0365	1.9895	2.0174	2.1304
2014	2.2696	2.2129	2.1557	2.1154	1.8842	2.1226	2.1333	2.1584	2.2772	2.2027	2.2102	2.3269
2015	2.4176	2.5077	2.6134	2.6559	2.6587	2.6850	2.7839	2.9179	3.0251	2.9149	2.9109	2.9181
2016	2.9609	2.9612	2.8249	2.8014	2.9515	2.8848	3.0125	2.9544	3.004	3.1024	3.4174	3.5192
2017	3.7874	3.6078	3.6362	3.5504	3.5334	3.5168	3.5226	3.4782	3.5521	3.7754	3.9390	3.7719
2018	3.7540	3.7997	3.9489	4.0399	4.4808	4.5607	4.8999	6.5498	5.9902	5.4981	5.1570	5.2810
2019	5.2109	5.3177	5.6284	5.9563	5.8613	5.7551	5.5227	5.8140	5.6437	5.7083	5.7403	5.9400
2020	5.9726	6.2259	6.5696	6.9719	6.8138	6.8432	6.9372	7.3261	7.7522	8.3082	7.7892	7.4194
2021	7.3216	7.3708	8.3258	8.2311	8.4990	8.6803	8.4139	8.3043	8.8785	9.4813	12.9387	13.3290
2022	13.4015	13.8286	14.6371	14.7852	16.3876	16.6614	17.8939	18.1704	18.5187	18.5915	18.6194	18.6983
2023	18.7878	18.8647	19.1532	19.4268	20.6632	25.8231	26.9323	26.6658	27.3767	28.2366	28.8209	29.4382
2024	30.2952	31.1597	32.2854	32.3091	32.1339	32.8262	33.0835	33.9233	34.1210	34.1787	34.5794	35.2803
2025	35.7630	36.3812	37.7656	38.3684	39.0626	39.7408	40.5128	40.9441	41.5068	41.8922		

NOT: Günlük kur uygulamasının başladığı Mayıs 1981'den önce dövizlerin değerinin, siyasi kararlarla belirlendiğinin dikkate alınması gereklidir. Ocak 2005'ten itibaren TL'ye göre düzenlenmiştir. Her ayın son günü alınmıştır.

DÖNEM SONU EURO KURLARI (Döviz alış)

Kaynak: Türkiye Cumhuriyeti Merkez Bankası

	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
2006	1.5983	1.5511	1.6254	1.6506	2.0081	1.9963	1.8897	1.8609	1.8964	1.8461	1.9081	1.8515
2007	1.8296	1.8646	1.8383	1.8517	1.7705	1.7585	1.7473	1.7658	1.7086	1.6925	1.7295	1.706
2008	1.7357	1.8098	2.0643	1.9994	1.8706	1.9248	1.8055	1.7314	1.8065	1.9873	2.0039	2.1332
2009	2,1027	2,1361	2.2163	2.1032	2.1555	2.1523	2.0735	2.1358	2.1611	2.1977	2.2297	2.1427
2010	2.0717	2,0861	2.0405	1.9616	1.9404	1.9217	1.9596	1.9278	1.9693	1.9781	1.9624	2.0551
2011	2.1842	2.2026	2.1822	2.2496	2.2769	2.3492	2.3880	2.5186	2.5128	2.4451	2.4518	2.4438
2012	2.3260	2.3378	2.3664	2.3132	2.2840	2.2742	2.1929	2.2750	2.3084	2.3210	2.3114	2.3479
2013	2.3787	2.3560	2.3189	2.3485	2.4498	2.5137	2.5608	2.6930	2.7502	2.7200	2.7454	2.9344
2014	3.0726	3.0477	2.9699	2.9252	2.4498	2.8979	2.8560	2.8451	2.8746	2.7662	2.7535	2.8272
2015	2.7397	2.8148	2.8125	2.9709	2.9146	2.9982	3.0561	3.2716	3.3941	3.2068	3.0795	3.1838
2016	3.2292	3.2302	3.2090	3.1908	3.2881	3.2078	3.3446	3.2910	3.3548	3.3993	3.6364	3.7099
2017	4.0558	3.8291	3.8921	3.8744	3.9558	4.0126	4.1325	4.1046	4.1924	4.3942	4.6663	4.5155
2018	4.6728	4.6439	4.8673	4.8917	5.2431	5.3092	5.7456	7.6428	6.9505	6.2373	5.8679	6.0422
2019	5.9871	6.0576	6.3188	6.6730	6.5320	6.5507	6.1574	6.4407	6.1671	6.3830	6.3175	6.6741
2020	6.5864	6.8592	7.2107	7.5827	7.5770	7.6720	8.1481	8.7284	9.0835	9.6985	9.3306	9.1164
2021	8.8718	8.9420	9.7688	9.9545	10.3629	10.3249	10.0084	9.8228	10.2933	10.9980	14.6798	15.0867
2022	14.9636	15.4724	16.2855	15.6139	17.5702	17.3701	18.2977	18.1574	18.1395	18.4742	19.2824	19.9349
2023	20.3458	20.0042	20.8450	21.3604	22.0582	28.1540	29.6989	29.0184	29.0305	30.0552	31.5154	32.5739
2024	32.7884	33.7686	34.8023	34.6230	34.8283	35.1284	35.8145	37.6723	38.1714	37.1235	36.5473	35.2803
2025	37.1461	37.8234	40.7019	43.6361	44.2706	46.6074	46.3740	47.7841	48.7512	48.4620		

NOT: Ocak 2005'ten itibaren YTL'ye göre düzenlenmiştir.

YILLARA GÖRE ENFLASYON

Kaynak: TÜİK

YIL	ÜFE-Toptan Eşya Fiyatları (%)		TÜFE-Tüketici fiyatları (%)		YIL	ÜFE-Toptan Eşya Fiyatları (%)		TÜFE-Tüketici fiyatları (%)	
	Yıl sonu	12 Aylık Ortalama	Yıl sonu	12 Aylık Ortalama		Yıl sonu	12 Aylık Ortalama	Yıl sonu	12 Aylık Ortalama
1990	48,6	52,3	30,4	60,3	2008	8,11	12,72	10,06	10,44
1991	59,2	55,3	71,1	66,0	2009	5,93	1,23	6,53	6,25
1992	61,4	62,1	66,0	70,1	2010	8,87	8,52	6,40	8,57
1993	60,3	58,4	71,1	66,1	2011	13,33	11,09	10,45	6,47
1994	149,6	120,7	125,5	106,3	2012	2,45	6,09	6,16	8,89
1995	65,6	86,0	76,0	89,1	2013	6,97	4,48	7,40	7,49
1996	84,9	75,9	79,8	80,4	2014	6,36	10,25	8,17	8,85
1997	91,0	81,8	99,1	85,7	2015	5,71	5,28	8,81	7,67
1998	54,3	71,8	69,7	84,6	2016	9,94	4,30	8,53	7,78
1999	62,9	53,1	68,8	64,9	2017	15,47	15,82	11,92	11,14
2000	32,7	51,4	39,0	54,9	2018	33,64	27,01	20,30	16,33
2001	88,6	61,6	68,5	54,4	2019	7,36	17,56	11,84	15,18
2002	30,8	50,1	29,7	45,0	2020	25,15	12,18	14,60	12,28
2003	13,9	25,6	18,4	25,3	2021	79,89	43,86	36,08	19,06
2004	13,8	11,1	9,3	10,6	2022	97,72	128,47	64,27	72,31
2005	2,66	5,89	7,72	8,18	2023	44,22	49,93	64,77	53,86
2006	11,58	9,34	9,65	9,6	2024	28,52	41,10	44,38	58,51
2007	5,94	6,31	8,39	8,76	2025				

(2005 yılından itibaren üretici fiyat artışlarını göstermektedir.)

AYLIK TÜKETİCİ FİYAT ARTIŞLARI - TÜFE (%)

Kaynak: TÜİK

	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
1998	7,2	4,4	4,3	4,7	3,5	2,4	3,4	4	6,7	6,1	4,3	3,3
1999	4,8	3,2	4,1	4,9	2,9	3,3	3,8	4,2	6	6,3	4,2	5,9
2000	4,9	3,7	2,9	2,3	2,2	0,7	2,2	2,2	3,1	3,1	3,7	2,5
2001	2,5	1,8	6,1	10,3	5,1	3,1	2,4	2,9	5,9	6,1	4,2	3,2
2002	5,3	1,8	1,2	2,1	0,6	0,6	1,4	2,2	3,5	3,3	2,9	1,6
2003	2,6	2,3	3,1	2,1	1,6	-0,2	-0,4	0,2	1,9	1,4	1,6	0,9
2004	0,66	0,52	0,96	0,49	0,44	-0,14	0,47	0,77	0,94	2,24	1,32	0,32
2005	0,55	0,02	0,26	0,71	0,92	0,1	-0,57	0,85	1,02	1,79	1,4	0,42
2006	0,75	0,22	0,27	1,34	1,88	0,34	0,85	-0,44	1,29	1,27	1,29	0,23
2007	1	0,43	0,92	1,21	0,5	-0,24	-0,73	0,02	1,03	1,81	1,95	0,22
2008	0,8	1,29	0,96	1,68	1,49	-0,36	0,58	-0,24	0,45	2,6	0,83	-0,41
2009	0,29	-0,34	1,1	0,02	0,64	0,11	0,25	-0,3	0,39	2,41	1,27	0,53
2010	1,85	1,45	0,58	0,6	-0,56	-0,36	-0,48	0,40	1,23	1,23	1,83	-0,3
2011	0,41	0,73	0,42	0,87	2,42	-1,43	-0,41	0,73	0,75	3,27	1,73	0,58
2012	0,56	0,56	0,41	1,52	-0,21	-0,90	-0,23	0,56	1,03	1,96	0,38	0,38
2013	1,65	0,30	0,66	0,42	0,15	0,78	0,31	-0,10	0,77	1,80	0,01	0,46
2014	1,72	0,43	1,13	1,34	0,40	0,31	0,45	0,09	0,14	1,90	0,18	-0,44
2015	1,10	0,71	1,19	1,63	0,56	-0,51	0,09	0,04	0,89	1,55	0,67	0,21
2016	1,82	-0,02	-0,04	0,78	1,48	0,47	1,16	0,29	0,18	1,44	0,52	1,64
2017	2,46	0,81	1,02	1,31	0,45	-0,27	0,15	0,52	0,65	2,08	1,49	0,69
2018	1,02	0,73	0,99	1,87	1,62	2,61	0,55	2,30	6,30	2,67	-1,44	-0,40
2019	1,06	0,16	1,03	1,69	0,95	0,03	1,36	0,86	0,99	2,00	0,38	0,74
2020	1,35	0,35	0,57	0,85	1,36	1,13	0,58	0,86	0,97	2,13	2,30	1,25
2021	1,68	0,91	1,08	1,68	0,89	1,94	0,58	1,12	1,25	2,39	3,51	13,58
2022	11,1	4,81	5,46	7,25	2,98	4,95	2,37	1,46	3,08	3,54	2,88	1,18
2023	6,65	3,15	2,29	2,39	0,04	3,92	9,49	9,09	4,75	3,43	2,53	2,93
2024	6,70	4,53	3,16	3,18	3,37	1,64	3,23	2,47	2,97	2,88	2,24	1,03
2025	5,03	2,77	2,46	3,00	1,53	1,37	2,06	2,04	3,23	2,43		

TOPTAN EŞYA FİYAT ARTIŞLARI (%)

Kaynak: TÜİK

	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
1998	6,5	4,6	4	4	3,3	1,6	2,5	2,4	5,3	4,1	3,4	2,5
1999	3,6	3,4	4	5,3	3,2	1,8	4	3,3	5,9	4,7	4,1	6,8
2000	5,8	4,1	3,1	2,4	1,7	0,3	1	0,9	2,3	2,8	2,4	1,9
2001	2,3	2,6	10,1	14,4	6,3	2,9	3,3	3,5	5,4	6,7	4,2	4,1
2002	4,2	2,6	1,9	1,8	0,4	1,2	2,7	2,1	3,1	3,1	1,6	2,6
2003	5,6	3,1	3,2	1,8	-0,6	-1,9	-0,5	-0,2	0,1	0,6	1,7	0,6
2004	2,6	1,6	2,1	2,6	0	-1,1	-1,5	0,8	1,8	3,2	0,8	0,1

AYLIK ÜRETİCİ FİYAT ARTIŞLARI - ÜFE (%)

Kaynak: TÜİK

	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
2006	1,96	0,26	0,25	1,94	2,77	4,02	0,86	-0,75	-0,23	0,45	-0,29	-0,12
2007	-0,05	0,95	0,097	0,8	0,39	-0,11	0,06	0,85	1,02	-0,13	0,89	0,15
2008	0,42	2,56	3,17	4,5	2,12	0,32	1,25	-2,34	-0,9	0,57	-0,03	-3,54
2009	0,23	1,17	0,29	0,65	-0,05	0,94	-0,71	0,42	0,62	0,28	1,29	0,66
2010	0,58	1,66	1,94	2,35	-1,15	-0,50	-0,16	1,15	0,51	0,51	1,21	1,31
2011	2,36	1,72	1,22	0,61	0,15	0,01	-0,03	1,76	1,55	1,66	0,65	1,0
2012	0,38	-0,09	0,36	0,08	0,53	-1,49	-0,31	0,26	1,03	0,17	1,66	-0,12
2013	0,18	-0,13	0,81	-0,51	1,00	1,46	0,99	0,04	0,88	0,69	0,62	1,11
2014	3,32	1,38	0,74	0,09	-0,52	0,06	0,73	0,42	0,85	0,92	0,79	-0,76
2015	0,33	1,20	1,05	1,43	1,11	0,25	-0,32	0,98	1,53	-0,20	-1,42	-0,33
2016	1,82	-0,02	-0,04	0,78	1,48	0,47	1,16	0,29	0,18	1,44	0,52	1,64
2017	3,98	1,26	1,04	0,76	0,52	0,07	0,72	0,85	0,24	1,71	2,02	1,37
2018	0,99	2,68	1,54	2,60	3,79	3,03	1,77	6,60	10,88	0,91	-2,53	-2,22
2019	0,45	0,09	1,58	2,98	2,67	0,09	-0,99	-0,59	0,13	0,17	-0,08	0,69
2020	1,84	0,48	0,87	1,28	1,54	0,69	1,02	2,35	2,65	3,55	4,08	2,36
2021	2,66	1,22	4,13	4,34	3,92	4,01	2,46	2,72	1,55	5,24	9,99	19,08
2022	10,45	7,22	9,19	7,67	8,76	6,77	5,17	2,41	4,78	7,83	0,74	-0,24
2023	4,15	1,56	0,44	0,81	0,65	6,50	8,23	5,89	3,40	1,94	2,81	1,14
2024	4,14	3,74	3,29	3,60	1,96	1,38	1,94	1,68	3,01	1,29	0,66	0,40
2025	3,06	2,12	1,88	2,76	2,48	2,46	1,73	2,48	2,52	1,63		

GLOBAL

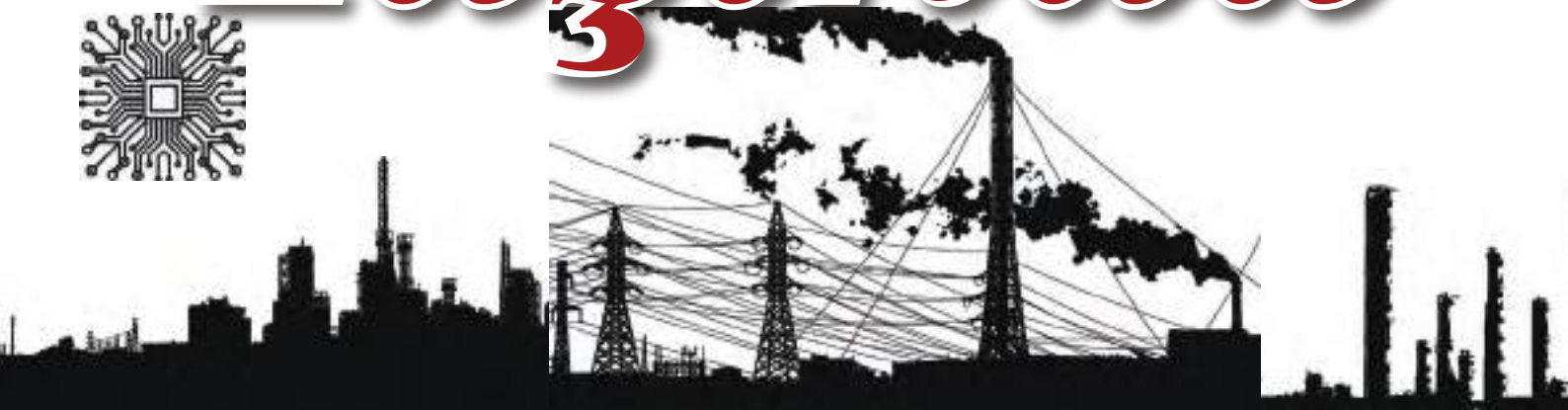
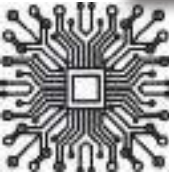
SANAYİCİ

EKONOMİ VE İŞ DÜNYASI DERGİSİ

16.

Yaşında

BAŞARI

MBA GİBİ!

KENDİN OL

MBA'Lİ GİBİ!

MBA
OKULLARI
SCHOOLS

MEDICANA
EĞİTİM GRUBU
EDUCATION GROUP

ÇERKEZKÖY
KAMPÜSÜ